

ΤΟΠΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ (ΔΕ ΓΟΥΒΩΝ, ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ, ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ, ΜΑΛΙΩΝ)

ΜΕΛΕΤΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ (ΜΠΣ) Α' ΦΑΣΗ 1ο ΣΤΑΔΙΟ: ΕΝΟΤΗΤΑ 1.2 ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

ΜΕΛΕΤΗΤΕΣ / ΕΝΩΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ:

ΣΑΜΑΡΑΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Α. Ε.
ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ

ΣΑΜΑΡΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Α. Ε. – ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ
ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: 26ης Οκτωβρίου 43, Τ.Κ.: 54627, ΤΗΛ: 2310
552000

ΑΘΗΝΑ: Πανεπιστημίου 10, Σύνταγμα, Τ.Κ.: 10671, ΤΗΛ:
210 9580000

e-mail: info@samaras-co.gr, www.samaras-co.gr

e-mail Έργου: tps.hersonisos@samaras-co.gr

Ροϊκός
ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ Α.Ε.

ΡΟΪΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ
ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ρήγα Φεραίου 28 & Πάρνηθας,
Μεταμόρφωση, Αττική,
Τ.Κ.: 14452 ΤΗΛ :210 2803000,
e-mail: info@roikos.gr

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ:

ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΕΣ:

ΣΦΡΑΓΙΔΑ – ΥΠΟΓΡΑΦΗ:

Νόμιμος Εκπρόσωπος ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ν. ΣΑΜΑΡΑΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ, ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ
ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΕΚΔΟΣΗ:

01^η

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

12/09/2024

Περιεχόμενα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΕΝΑΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΣΤΕΡΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ	3
Α10.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΕΝΑΡΙΩΝ	3
Α10.2 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ.....	37
Α10.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΕΝΑΡΙΩΝ – ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΕΝΑΡΙΟΥ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ.....	50
Α10.4 ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΣΕ ΟΡΙΖΟΝΤΑ 5ΕΤΙΑΣ ΚΑΙ 15ΕΤΙΑΣ.....	85

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1: Κριτήρια, Δείκτες και συντελεστές βαρύτητας για την αξιολόγηση των σεναρίων	47
Πίνακας 2: Συνολική βαθμολογία Μηδενικού Σεναρίου	59
Πίνακας 3 Συνολική βαθμολογία Σεναρίου Ήπιας παρέμβασης	68
Πίνακας 4 Συνολική βαθμολογία Σεναρίου Έντονης παρέμβασης	78
Πίνακας 5: Πληθυσμιακά μεγέθη Δήμου Χερσονήσου σε ορίζοντα 5ετίας και 15ετίας	86

Κατάλογος Χαρτών

Κωδικός	Τίτλος	Κλίμακα
Σ 10.0	Σενάριο Μηδενικής Παρέμβασης	1: 25.000
Σ 10.1	Σενάριο Ήπιας Παρέμβασης	1: 25.000
Σ 10.2	Σενάριο Έντονης Παρέμβασης	1: 25.000

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α10: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΕΝΑΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΣΤΕΡΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Α10.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

Α10.1.1 ΒΑΣΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΥΠΟΨΗ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΩΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

Για τη διαμόρφωση των εναλλακτικών σεναρίων χωρικής οργάνωσης του Δήμου Χερσονήσου λαμβάνονται υπόψη τα εξής βασικά δεδομένα:

- **Ισχύον Νομοθετικό Πλαίσιο**
 - Νόμος 4447/2016 (ΦΕΚ 241/Α/2016) : Καθορίζει τον ρόλο των Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Τ.Π.Σ.) στο ισχύον σύστημα χωρικού σχεδιασμού, και το περιεχόμενο αυτών σε κατευθύνσεις και ρυθμίσεις για τη βιώσιμη ανάπτυξη των Δήμων ή Δημοτικών Ενοτήτων.
 - Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμ. 59/2018 (ΦΕΚ 114/Α/2018) : Ρυθμίζει τις κατηγορίες και το περιεχόμενο των χρήσεων γης, που θα καθορίζονται με τις μελέτες Πολεοδομικού Σχεδιασμού και συνεπώς και με το παρόν Τοπικό Πολεοδομικό Σχέδιο βάσει του οποίου θα αξιολογηθούν οι ισχύουσες και θα συμπληρωθούν ώστε να καθοριστούν σήμερα οι χρήσεις και οι όροι και προϋποθέσεις για τη βιώσιμη πολεοδομική ανάπτυξη και οργάνωση του συνόλου της Διοικητικής περιφέρειας του Δήμου Χερσονήσου.
- **Υπερκείμενος Χωροταξικός Σχεδιασμός**
 - Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΦΕΚ 128/Α/2008) : Περιλαμβάνει κατευθύνσεις για την πολυπολική ανάπτυξη και τη διαχείριση των φυσικών πόρων, προωθώντας την ισόρροπη ανάπτυξη και την προστασία του περιβάλλοντος.
 - Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια : Περιλαμβάνουν κατευθύνσεις για διάφορους τομείς, όπως οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΦΕΚ 2464/Β/2008), η Βιομηχανία (ΦΕΚ 151/ΑΑΠ/2009), οι Υδατοκαλλιέργειες (ΦΕΚ 2505/Β/2011), και τα Καταστήματα Κράτησης (ΦΕΚ 1575/Β/2001). Ειδικότερα :
 - Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας : Καθορίζει τις περιοχές για την ανάπτυξη αιολικών, ηλιακών και άλλων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο νησί.

- Βιομηχανία και Βιοτεχνία : Ρυθμίζει την ανάπτυξη βιομηχανικών και βιοτεχνικών μονάδων, με έμφαση στη συμπληρωματικότητα προς άλλους παραγωγικούς τομείς και την προστασία του περιβάλλοντος.
- Υδατοκαλλιέργειες : Καθορίζει τις περιοχές κατάλληλες για την ανάπτυξη υδατοκαλλιεργειών, λαμβάνοντας υπόψη την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και τη συμβατότητα με άλλες χρήσεις.
- Καταστήματα Κράτησης: Καθορίζει τη χωροθέτηση των καταστημάτων Κράτησης στοχεύοντας στην προώθηση των αρχών του Σωφρονιστικού Κώδικα, στην κάλυψη επιτακτικών αναγκών συμπλήρωσης των υποδομών καθώς και στη βέλτιστη γεωγραφική κατανομή τους.
- Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο Κρήτης - 2017 : Προσδιορίζει τις κατευθύνσεις ανάπτυξης της περιοχής, τονίζοντας την ανάγκη για βιώσιμη ανάπτυξη, την ενίσχυση του βιώσιμου τουρισμού και την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Επιπρόσθετα σύμφωνα με το υπό διαβούλευση Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού για το Τουρισμό¹, οι Δημοτικές Ενότητες του Δήμου Χερσονήσου κατατάσσονται με διαφορετική αναγκαιότητα ανάπτυξης και ειδικότερα ως εξής:

- ✓ «(Α) Περιοχές ελέγχου»: Δ.Ε. Μαλίων, Δ.Ε. Χερσονήσου
- ✓ «(Β) Ανεπτυγμένες περιοχές»: Δ.Ε. Γουβών
- ✓ «(Δ) Περιοχές με δυνατότητες ανάπτυξης»: Δ.Ε. Επισκοπής

Υφιστάμενος Πολεοδομικός Σχεδιασμός για το Δήμο Χερσονήσου

Οι χρήσεις γης ρυθμίζονται ανά δημοτική ενότητα από διαφορετικά πολεοδομικά διατάγματα, και ειδικότερα από τα παρακάτω :

- Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ.) οικισμού Σταλίδας (τέως Κοινότητας Μοχού) του Δήμου Μαλίων (ΦΕΚ 443/Δ/2002).
- Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ.) οικισμού Μαλίων του Δήμου Μαλίων (ΦΕΚ 171/Δ/2004).
- Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.) Δήμου Γουβών (ΦΕΚ 60/ΑΑΠ/2010, τροποποίηση ΦΕΚ 568/ΑΑΠ/2010)

¹ <https://ypen.gov.gr/diavoulefsi-tourismo-perivallontikon-epiptoseon/>

Το 1ο επίπεδο δεν καλύπτει το σύνολο του Δήμου παρά μόνο την Δ.Ε Γουβών και τμήματα της Δ.Ε Μαλίων (οικισμό Σταλίδας και Μάλια). Όσον αφορά το ΣΧΟΟΑΠ Γουβών έχει προφυλάξει και διατηρήσει ως έναν βαθμό το φυσικό περιβάλλον της Δημοτικής Ενότητας Γουβών. Από την άλλη μεριά ο οικισμός Σταλίδας δεν αναπτύχθηκε πλήρως σύμφωνα με τις κατευθύνσεις χρήσεων του ΓΠΣ Σταλίδας και ειδικότερα όσον αφορά τα πολεοδομικά κέντρα ενώ επανακαθορίστηκαν αργότερα γενικές και ειδικές χρήσεις με το 2οεπιπέδο σχεδιασμού. Τέλος ο οικισμός Μαλίων αναπτύχθηκε εν μέρη με βάση τις χρήσεις που όρισε το ΓΠΣ Μαλίων και ειδικότερα του τουρισμού, ωστόσο η ζώνη βιομηχανίας που πρότεινε δεν ενεργοποιήθηκε, ενώ και ο οικισμός Μαλίων δεν πολεοδομήθηκε.

Στο πλαίσιο των εναλλακτικών σεναρίων , οι προτάσεις σε υφιστάμενα πλαίσια, δηλαδή εκεί όπου ήδη υπάρχει (τουλάχιστον) πρώτο επίπεδο χωρικού σχεδιασμού (ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ) δεν προβλέπεται να έχουν χαρακτήρα ανατροπής του υφιστάμενου σχεδιασμού αλλά συμπλήρωσης/ βελτίωσης σύμφωνα με τις νέες κατευθύνσεις του υπερκείμενου σχεδιασμού αλλά και των τελευταίων εξελίξεων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, έχοντας πάντα ως βασικό γνώμονα τη προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της περιοχής μελέτης. Άλλωστε κατά τον καθορισμό ή την τροποποίηση μεταξύ άλλων και των χρήσεων γης, ο οποίος συνιστά ουσιώδες στοιχείο της επιβαλλόμενης ορθολογικής χωροταξίας, εφόσον ο καθορισμός ή η τροποποίηση επιφέρει υποβάθμιση του φυσικού ή οικιστικού περιβάλλοντος, αυτή να δικαιολογείται επαρκώς ως αναγκαία, δικαιολόγηση που στην περίπτωση καθορισμού ή τροποποιήσεως των χρήσεων γης με νόμο, πρέπει να προκύπτει είτε από την ίδια την διάταξη, είτε την εισηγητική της έκθεση και τα συνοδεύοντα αυτήν στοιχεία ή τις συζητήσεις στη Βουλή, ή, τέλος τις συντρέχουσες, πραγματικές συνθήκες υπό τις οποίες κατέστη αναγκαία η ψήφιση, από τις οποίες πρέπει να προκύπτει ο ειδικότερος λόγος που επέβαλε την, επί το δυσμενέστερο, μεταβολή των χρήσεων (πρβλ. Ολ. ΣτΕ 1528/2003, 376/2014).

▪ **Τοπικά Δεδομένα και Ιδιαιτερότητες**

- Φυσικά και Περιβαλλοντικά Χαρακτηριστικά : Συμπεριλαμβανομένης της γεωγραφίας, του κλίματος και των φυσικών πόρων του νησιού, όπως τα ύδατα, η βιοποικιλότητα, και το τοπίο.

- Πολιτιστική Κληρονομιά : Προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς της Χερσονήσου συμπεριλαμβανομένων των αρχαιολογικών χώρων, των παραδοσιακών οικισμών και των μνημείων.
 - Οικονομικές Δραστηριότητες : Ανάλυση των κυρίαρχων οικονομικών δραστηριοτήτων όπως ο τουρισμός, οι κατασκευές, η μεταποίηση των τοπικών προϊόντων, το εμπόριο και ο πρωτογενής τομέας.
- **Ανάλυση SWOT**

Πλεονεκτήματα (Strengths)

- **Πλούσιο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον:** Ο Δήμος Χερσονήσου διαθέτει αξιόλογους φυσικούς πόρους, όπως παραλίες, μονοπάτια, και παραδοσιακούς οικισμούς, καθώς και σημαντικά πολιτιστικά μνημεία και μουσεία.
- **Εθνικός και διεθνής τουριστικός πόλος έλξης:** Η περιοχή είναι γνωστή για τον τουρισμό της, προσελκύοντας επισκέπτες από όλο τον κόσμο.
- **Παρουσία πολεοδομικού σχεδιασμού 1ου επιπέδου:** Ο Δήμος διαθέτει ΣΧΟΟΑΠ και Γ.Π.Σ. για κάποιους οικισμούς, που έχουν διαφυλάξει το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον σε κάποιο βαθμό.
- **Αξιόλογο οικιστικό δίκτυο:** Σημαντικός αριθμός οριοθετημένων οικισμών και κυρυγμένοι παραδοσιακοί οικισμοί.
- **Περιβαλλοντικές υποδομές:** Υπάρχουν ΧΥΤΑ, μονάδα ηλιακής ξήρανσης, εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων, και φράγμα Αποσελέμη.
- **Δυναμικός Τριτογενής Τομέας (τουρισμός):** Σημαντικός Αριθμός τουριστικών εγκαταστάσεων και παροχή θέσεων εργασίας

Αδυναμίες (Weaknesses)

- **Μονοκαλλιέργεια τουρισμού:** Ο τουρισμός είναι η κυρίαρχη παραγωγική βάση, με περιορισμένη ανάπτυξη στους άλλους τομείς.
- **Πληθυσμιακή ανισορροπία:** Υπάρχει σημαντική διαφοροποίηση μόνιμου και πραγματικού πληθυσμού λόγω του τουρισμού.

- **Περιορισμένη μεταποιητική δραστηριότητα:** Η μεταποίηση που συνδέεται με την τοπική παραγωγή είναι περιορισμένη.
- **Έντονη και εκτεταμένη εκτός σχεδίου δόμηση:** Σημαντική αύξηση της εκτός σχεδίου δόμησης τα τελευταία χρόνια.
- **Συγκρούσεις χρήσεων γης:** Υπάρχουν συγκρούσεις μεταξύ υφιστάμενων και θεσμοθετημένων χρήσεων γης.
- **Ελλείψεις σε τεχνικές και περιβαλλοντικές υποδομές:** Ανάγκες για βελτίωση και αντικατάσταση των υφιστάμενων δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης.

Ευκαιρίες (Opportunities)

- **Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού:** Υπάρχει δυνατότητα για την προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπως αγροτουρισμός και πολιτιστικός τουρισμός.
- **Προγράμματα ενίσχυσης της αγροτικής παραγωγής:** Χρηματοδοτικά εργαλεία για την αναβάθμιση της γεωργικής και αλιευτικής παραγωγής.
- **Αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας:** Ευκαιρίες για επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως ηλιακή και αιολική ενέργεια.
- **Εργαλεία επέκτασης σε οικισμούς και δημιουργίας χώρων πρασίνου:** Νέο θεσμικό πλαίσιο για την οριοθέτηση και την ανάπτυξη οικισμών, καθώς και δημιουργία νέων χώρων πρασίνου.

Απειλές (Threats)

- **Κλιματική αλλαγή:** Η κλιματική αλλαγή και οι συνέπειές της, όπως η αύξηση της θερμοκρασίας και οι ακραίες καιρικές συνθήκες.
- **Φυσικές καταστροφές:** Κίνδυνοι από σεισμούς, πλημμύρες και άλλες φυσικές καταστροφές.
- **Οικονομική αστάθεια:** Πιθανότητα οικονομικών κρίσεων που θα επηρεάσουν αρνητικά τον τουρισμό και την τοπική οικονομία.
- **Απαξίωση γεωργικής γης:** Κίνδυνος απαξίωσης της γεωργικής γης λόγω της ανεξέλεγκτης τουριστικής ανάπτυξης.

- **Ανεξέλεγκτη ανάπτυξη χωρίς πολεοδομικό σχεδιασμό:** Ενδεχόμενο ανεξέλεγκτης ανάπτυξης χωρίς τον απαραίτητο πολεοδομικό σχεδιασμό και τις απαιτούμενες υποδομές σε περίπτωση μη έγκρισης του ΤΠΣ.

Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, τα εναλλακτικά σενάρια χωρικής οργάνωσης για το Δήμο Χερσονήσου θα διαμορφωθούν με γνώμονα την ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη, την προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς και την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και κοινωνικής συνοχής.

Α10.1.2 ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

Μέσα από το Τοπικό Πολεοδομικό Σχέδιο, ο Δήμος Χερσονήσου καλείται να καθορίσει το πρότυπο χωρικής του οργάνωσης και ανάπτυξης. Βασικός στόχος του προτύπου ανάπτυξης θα πρέπει να είναι η Βιώσιμη Ανάπτυξή του. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 4447/2016 βιώσιμη ανάπτυξη είναι η ανάπτυξη που συνθέτει και σταθμίζει κοινωνικούς, οικονομικούς και περιβαλλοντικούς στόχους με σκοπό την:

- Επίτευξη διατηρήσιμης οικονομικής ανάπτυξης με τη δημιουργία ισχυρής παραγωγικής βάσης και έμφαση στην καινοτομία και την αύξηση της απασχόλησης.
- Εδαφική και κοινωνική συνοχή, δίκαιη κατανομή πόρων και άρση των αποκλεισμών.
- Προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας, του τοπίου και της αειφόρου χρήσης των φυσικών πόρων.

Επιπρόσθετα η προωθούμενη ανάπτυξη θα πρέπει να μην οδηγεί σε υπέρβαση της Φέρουσας Ικανότητας του χωρικού συστήματος. Σύμφωνα με τη παράγραφο 1 του άρθρου 4964/2022 : Ως Φέρουσα Ικανότητα (ΦΙ) ενός χωρικού συστήματος, νοούνται τα μέγιστα ανεκτά όρια επιβαρύνσεων ή και μεταβολών των συνθηκών που επικρατούν σε αυτό, πέραν των οποίων παύει να υπάρχει ισορροπία ανάμεσα στο φυσικό περιβάλλον, την οικονομία και την κοινωνία που διαβιεί σε αυτό, με αποτέλεσμα να προκαλούνται υπέρμετρες ή μη αναστρέψιμες φθορές στο φυσικό περιβάλλον και να ασκούνται αρνητικές πιέσεις στο ανθρωπογενές περιβάλλον και στην κοινωνία.

Άλλωστε σύμφωνα με το άρθρο 24 του Συντάγματος βασική κατεύθυνση αποτελεί η αειφορία², ενώ και στη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) στα άρθρα 2, 6 και 191 καθιερώνεται η αρχή της Βιώσιμης Ανάπτυξης, στόχος της οποίας είναι ένα μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης που θα εξασφαλίζει την οικολογική ισορροπία στο διηνεκές (Βασιλειάδης κ.ά., 2021).

Για την εκπόνηση των εναλλακτικών σεναρίων ανάπτυξης για το Δήμο Χερσονήσου οι βασικές αρχές που προτείνονται περιλαμβάνουν τόσο τις θεμελιώδεις γενικές κατευθύνσεις της βιώσιμης χωρικής ανάπτυξης, τις κατευθύνσεις του υπερκείμενου χωροταξικού σχεδιασμού όσο και πρόσθετα στοιχεία που ενισχύουν τη συνολική προσέγγιση για την υποστήριξη της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης του Δήμου στο έτος στόχο 2040.

Ακολουθεί η ανάλυση των βασικών αρχών τις οποίες ακολουθεί ο σχεδιασμός και η εξέταση των εναλλακτικών Σεναρίων του Τ.Π.Σ. :

1. Βιώσιμη Χωρική Ανάπτυξη

Τα εναλλακτικά σενάρια πρέπει να εδράζονται στην αρχή της βιώσιμης χωρικής ανάπτυξης, η οποία βασίζεται στους τρεις πυλώνες: Οικονομία, Περιβάλλον και Κοινωνία αλλά και στην εξειδίκευση τους από την Agenda 2030 των Ηνωμένων Εθνών. Οι στόχοι περιλαμβάνουν:

- Διατηρήσιμη οικονομική ανάπτυξη: Ενίσχυση της παραγωγικής βάσης με έμφαση στην καινοτομία και την αύξηση της απασχόλησης.
- Εδαφική και κοινωνική συνοχή: Δίκαιη κατανομή πόρων και άρση των αποκλεισμών.
- Προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος: Διατήρηση της βιοποικιλότητας, του τοπίου και αειφόρος χρήση των φυσικών πόρων.

Ειδικότερος στόχος για το Δήμο Χερσονήσου αποτελεί η προώθηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης όπως αυτό προσδιορίζεται και από τις κατευθύνσεις του υπερκείμενου χωροταξικού σχεδιασμού.

Άλλωστε από τις διατάξεις του άρθρου 24 του Συντάγματος, όπως διαμορφώθηκε με το ψήφισμα της 6ης Απριλίου 2001 της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής, το οικιστικό, φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον έχει αναχθεί σε προστατευόμενη συνταγματικώς αξία, δεδομένου ότι

² «Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας.»

από το περιβάλλον εξαρτάται η ποιότητα ζωής και η υγεία των κατοίκων των πόλεων και των οικισμών. Ειδικότερα με τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 1 και την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, απευθύνονται επιταγές στο νομοθέτη, κοινό ή κανονιστικό, να ρυθμίσει τη χωροταξική ανάπτυξη και πολεοδομική διαμόρφωση της Χώρας στη βάση ορθολογικού σχεδιασμού υπαγορευμένου από πολεοδομικά κριτήρια σύμφωνα με την ιδιομορφία, τη φυσιογνωμία και τις ανάγκες κάθε περιοχής. Κατά συνέπεια, δεν είναι, κατ' αρχήν, συνταγματικώς, επιτρεπτές ρυθμίσεις και μέτρα που επιφέρουν επιδείνωση των όρων διαβίωσης και υποβάθμιση του φυσικού ή του προβλεπόμενου από την ισχύουσα πολεοδομική νομοθεσία οικιστικού περιβάλλοντος. (Ολ. ΣτΕ, 1528/2003, 1847/2008, 3059/2009, 415/2011, 376/2014)

2. Προσαρμοστικότητα και Ανθεκτικότητα

Η προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες συνθήκες και η ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων είναι κρίσιμη. Οι στρατηγικές περιλαμβάνουν:

- Αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής: Μέτρα για την προσαρμογή στις κλιματικές αλλαγές και τη μείωση της ευπάθειας.
- Διαχείριση κινδύνων: Ενίσχυση της ανθεκτικότητας απέναντι σε φυσικούς και ανθρωπογενείς κινδύνους (UN-Habitat³, Sendai framework⁴).

Ο Δήμος Χερσονήσου εντάσσεται και αυτός σύμφωνα και με τον Εθνικό Κλιματικό νόμο στην υποχρέωση μείωσης των εκπομπών ρύπων, τουλάχιστον μέχρι 55% από τα επίπεδα του 1990 μέχρι το 2030.

3. Έξυπνη Εξειδίκευση και Καινοτομία

Η αξιοποίηση της τεχνολογίας και η προώθηση της καινοτομίας είναι απαραίτητα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας. Αυτό περιλαμβάνει:

- Έξυπνες πόλεις: Υιοθέτηση τεχνολογιών για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της λειτουργικότητας των αστικών περιοχών.
- Καινοτόμες λύσεις: Προώθηση ερευνών και εφαρμογών καινοτομίας σε τομείς όπως η ενέργεια, η διαχείριση αποβλήτων και η υδατική διαχείριση (FAO eLearning⁵).

³ <https://unhabitat.org/initiative/disaster-risk-management-sustainability-and-urban-resilience-dimsur>

⁴ <https://www.undrr.org/publication/sendai-framework-disaster-risk-reduction-2015-2030>

⁵ <https://elearning.fao.org/mod/page/view.php?id=4534>

4. Συμμετοχικός Σχεδιασμός

Η ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών και των τοπικών φορέων στη διαδικασία σχεδιασμού είναι κρίσιμη. Στη διαδικασία αυτή περιλαμβάνονται:

- Δημόσιες διαβουλεύσεις: Ενσωμάτωση των απόψεων των τοπικών κοινοτήτων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.
- Διαφάνεια και υπευθυνότητα: Εξασφάλιση διαφάνειας σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σχεδιασμού (π.χ. UCLG⁶).

5. Ολοκληρωμένη Προσέγγιση

Η συνδυασμένη αξιολόγηση των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων είναι απαραίτητη. Αυτό περιλαμβάνει:

- Διατομεακή συνεργασία: Συνεργασία μεταξύ διαφορετικών τομέων και φορέων για την επίτευξη ολοκληρωμένων λύσεων.
- Χωρική ισορροπία: Ισορροπημένη ανάπτυξη που λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τη φυσιογνωμία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος κάθε περιοχής.

Με βάση αυτές τις αρχές, τα εναλλακτικά σενάρια ανάπτυξης για τον Δήμο Χερσονήσου θα πρέπει να διαμορφώνονται με στόχο την αειφορία, την ανθεκτικότητα και τη συμμετοχικότητα, ενισχύοντας παράλληλα την οικονομική και κοινωνική συνοχή και την προστασία του περιβάλλοντος.

A10.1.3 ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

Βάσει της ανάλυσης του κεφαλαίου A9 και ειδικά της ανάλυσης SWOT καθώς και των γενικών κατευθύνσεων του ΠΧΠ Κρήτης, διαμορφώνονται/προβλέπονται οι εξής στόχοι σχεδιασμού που λαμβάνονται υπόψη στα εναλλακτικά σενάρια ανάπτυξης του Δήμου Χερσονήσου.

1. Ενίσχυση της Εξωστρέφειας και Ανταγωνιστικότητας

- Δημιουργία Συνεργασιών : Ενίσχυση της συνεργασίας με διεθνείς και εθνικούς φορείς για την προώθηση τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών στην Ελλάδα και σε διεθνείς αγορές.
- Προβολή Τοπικών Προϊόντων: Ανάδειξη και προώθηση των τοπικών προϊόντων μέσω εξειδικευμένων καμπανιών και συμμετοχής σε εθνικές και διεθνείς εκθέσεις.

⁶ <https://uclg.org/>

2. Ανάπτυξη Εσωτερικών Δικτύων Συνεργασίας

- Βελτίωση Υποδομών Μεταφορών: Ενίσχυση των υποδομών μεταφορών, συμπεριλαμβανομένων των λιμενικών και οδικών δικτύων, για τη βελτίωση της εσωτερικής συνδεσιμότητας και της προσβασιμότητας.
- Συνεργασία Τοπικών Φορέων: Δημιουργία δικτύων συνεργασίας μεταξύ των τοπικών φορέων για την προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής.

3. Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή – Ενίσχυση ανθεκτικότητας υποδομών

- Μέτρα Αντιμετώπισης Κλιματικής Αλλαγής: Εφαρμογή μέτρων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, όπως η ανύψωση της στάθμης των θαλασσών και οι παρατεταμένες περίοδοι ξηρασίας.
- Προστασία Βιοποικιλότητας: Προστασία και ανάδειξη της τοπικής βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων μέσω βιώσιμων πρακτικών διαχείρισης των φυσικών πόρων.
- Χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας: Προώθηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του υπερκείμενου σχεδιασμού) για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών του νησιού με σεβασμό πάντα στο τοπίο και την εξάλειψη ασυμβατοτήτων.

4. Ενίσχυση του Τουριστικού Τομέα

- Στρατηγική Βιώσιμης Ανάπτυξης: Υιοθέτηση στρατηγικής βιώσιμης ανάπτυξης για τον τουριστικό τομέα με στόχο τη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος και τη δημιουργία μιας ισχυρής τουριστικής ταυτότητας με έμφαση στις ειδικές μορφές τουρισμού (ν. 4582/2018).
- Προσαρμογή Τουριστικών Υποδομών : Ανάπτυξη τουριστικών υποδομών που είναι συμβατές με τα τοπικά χαρακτηριστικά και ενισχύουν την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, εξυπηρετώντας τον πληθυσμό βάσης (ΠΛΒ) αλλά και τη πρόβλεψη του πληθυσμού Αιχμής Βάσης (ΠΛΑΒ) , στη βάση που δεν επηρεάζεται αρνητικά η ΦΙ της περιοχής.

Επιπρόσθετα σύμφωνα με τη κατεύθυνση του ΠΧΠ Κρήτης για την επιδιωκόμενη τουριστική ανάπτυξη δίνονται μεταξύ άλλων και οι κάτωθι κατευθύνσεις :

- ✓ Περιορίζεται κατά το δυνατό η εγκατάσταση στην Κρήτη μεγάλων επενδύσεων μονοθεματικού τουρισμού, σύμφωνα με το πρότυπο χωρικής ανάπτυξης, οι οποίες εφόσον εμπίπτουν εντός των περιοχών με φέρουσα ικανότητα φυσικού και πολιτιστικού κεφαλαίου ή και σε ζώνες τοπίου διεθνούς, εθνικής ή περιφερειακής σημασίας θα είναι ήπιου ή πρότυπου χαρακτήρα. Επιδιώκεται σταθερά η βελτίωση της απόδοσης του κλάδου και της ανταγωνιστικότητας του τουριστικού προϊόντος στο πλαίσιο της ασκούμενης δημοσιονομικής πολιτικής καθώς και η προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος ως προϋπόθεση για την επιβίωση και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς του.
- ✓ Ως προς τη μορφή της τουριστικής δραστηριότητας, απαιτείται αλλαγή του τρόπου μεταχείρισης των συγκεκριμένων κρίσιμων ζωνών, με ανάληψη δράσεων αποφόρτισης των υψηλών πιέσεων και αναβάθμισης του δομημένου χώρου, με εργαλεία τα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού και τις ειδικές ρυθμίσεις, ώστε να επιτευχθεί η εξυγίανση και η περιβαλλοντική / ποιοτική αναβάθμισή τους. Ταυτόχρονα, αποφεύγεται στο μέτρο του δυνατού η έγκριση νέων αιτημάτων για ανάπτυξη μορφών μονοθεματικού μαζικού τουρισμού. Η στοχευμένη διαχείρισή τους θα επιδιωχθεί με εξειδικευμένο φυσικό σχεδιασμό, με όρους και περιορισμούς στη δόμηση και με έλεγχο της καταλληλότητας και συμβατότητας των χρήσεων. Ειδικότερα, προωθούνται κατά προτεραιότητα, μεταξύ άλλων, η αναβάθμιση και μετατροπή υφισταμένων ξενοδοχειακών καταλυμάτων σε σύνθετες και ολοκληρωμένες τουριστικές υποδομές και κατά περίπτωση η κατασκευή νέων καταλυμάτων 3, 4 και 5 αστέρων. Η κατασκευή τους θα οδηγείται κατά προτεραιότητα εντός σχεδίων πόλεων, ορίων οικισμών και ζωνών χρήσεων γης που επιτρέπουν τη χωροθέτηση τουριστικών δραστηριοτήτων. Σε ό,τι αφορά στους όρους της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές, ορίζονται ελάχιστη απαιτούμενη επιφάνεια γηπέδου τα είκοσι (20) στρέμματα και μέγιστη πυκνότητα 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως.
- ✓ Πέραν των γενικών κατευθύνσεων, ειδικά ως προς την τουριστική δραστηριότητα επιδιώκεται η ανάπτυξή με ήπιους και ποιοτικούς όρους, κυρίως ως προς τον βαθμό χωρικής συγκέντρωσης, ώστε να λειτουργήσουν συμπληρωματικά με τις τουριστικές δραστηριότητες του βόρειου άξονα. Λαμβάνονται μέτρα ώστε να αποφευχθεί η

επανάληψη των σημερινών κακών πρακτικών του μονοθεματικού μαζικού, μη ολοκληρωμένου τουρισμού και επιδιώκεται η παροχή υπηρεσιών υψηλού ποιοτικού επιπέδου. Ειδικότερα, προωθούνται κατά προτεραιότητα, μεταξύ άλλων, οι σύνθετες και ολοκληρωμένες τουριστικές υποδομές, η παροχή κινήτρων για εκσυγχρονισμό υφιστάμενων τουριστικών μονάδων, ο περιορισμός της κατασκευής νέων καταλυμάτων σε κατηγορίες 3, 4 και 5 αστέρων. Η κατασκευή τους θα οδηγείται κατά προτεραιότητα εντός σχεδίων πόλεων, ορίων οικισμών και ζωνών χρήσεων γης που επιτρέπουν τη χωροθέτηση τουριστικών δραστηριοτήτων. Σε ό,τι αφορά στους όρους της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές, ορίζονται ελάχιστη απαιτούμενη επιφάνεια γηπέδου τα δέκα (10) στρέμματα και μέγιστη πυκνότητα 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως. Η ανάπτυξή τους θα επιδιωχθεί με εργαλεία τα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού, με οριοθέτηση των ζωνών ανάπτυξης της παραθεριστικής κατοικίας και με εξειδικευμένο φυσικό σχεδιασμό, όρους και περιορισμούς στη δόμηση και έλεγχο της καταλληλότητας και συμβατότητας των χρήσεων.

- ✓ Με στόχο την προώθηση ήπιων μορφών πολυθεματικού οργανωμένου τουρισμού, εναλλακτικού και ποιοτικά αναβαθμισμένου τύπου οριοθετούνται ευρείες ζώνες τουριστικής ανάπτυξης και καθορίζονται όροι και προϋποθέσεις. Οι κατευθύνσεις για τον λοιπό εκτός των ως άνω οριζόμενων ζωνών - παράκτιο «εκτός σχεδίου» χώρο είναι η θεσμοθέτηση αυστηρότερων διατάξεων, από τα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού.

5. Προώθηση Καινοτομίας και Έρευνας

- Υποστήριξη Καινοτομικών Δραστηριοτήτων: Ενίσχυση της έρευνας και της εφαρμογής καινοτομικών μεθόδων σε τομείς όπως η ενέργεια, η διαχείριση αποβλήτων και οι υδάτινοι πόροι.
- Δημιουργία Ερευνητικών Υποδομών: Δημιουργία και υποστήριξη ερευνητικών υποδομών και εκπαιδευτικών κέντρων για την προώθηση της καινοτομίας και της εκπαίδευσης σε τοπικό επίπεδο.

6. Ανάπτυξη Τηλεματικής και Ψηφιακών Υπηρεσιών

- Υιοθέτηση Τεχνολογιών Τηλεματικής: Ενίσχυση της χρήσης τεχνολογιών τηλεματικής σε τομείς όπως η υγεία (τηλεϊατρική), η εκπαίδευση (εξ αποστάσεως εκπαίδευση) και η διοίκηση (ηλεκτρονική διακυβέρνηση).
- Ανάπτυξη Ψηφιακών Υποδομών: Δημιουργία και αναβάθμιση των ψηφιακών υποδομών για την παροχή βελτιωμένων υπηρεσιών στους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

7. Έξυπνη Εξειδίκευση

- Προσαρμογή στις Ιδιαιτερότητες του Νησιού: Εφαρμογή της έξυπνης εξειδίκευσης λαμβάνοντας υπόψη τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και τις ιδιαιτερότητες του Δήμου Χερσονήσου
- Προώθηση Καινοτόμων Δραστηριοτήτων: Στήριξη καινοτόμων δραστηριοτήτων και επιχειρήσεων, ειδικά στους τομείς της πράσινης και ψηφιακής οικονομίας.

8. Ολοκληρωμένη Προσέγγιση Σχεδιασμού

- Συνδυαστική Αξιολόγηση: Συνδυαστική αξιολόγηση των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων των προτεινόμενων δράσεων και έργων.
- Διατομεακή Συνεργασία: Προώθηση της συνεργασίας μεταξύ διαφορετικών τομέων και φορέων για την επίτευξη ολοκληρωμένων και αποδοτικών λύσεων.

Ειδικότερα σύμφωνα με το ΠΧΠ Κρήτης , δίνεται η κατεύθυνση : Σε τυχόν αναθεωρήσεις εγκεκριμένων ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ, καθώς και στις εκπονούμενες Μελέτες ΤΧΣ εξειδικεύονται και εφαρμόζονται οι κατευθύνσεις του παρόντος Περιφερειακού Πλαισίου και του εκάστοτε ισχύοντος Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τον Τουρισμό. Η εξειδίκευση αφορά ειδικότερα στην τήρηση της αρχής της συμπαγούς πόλης και του περιορισμού της εκτός σχεδίου δόμησης γενικά, αλλά και του περιορισμού των επεκτάσεων και της εκτός σχεδίου δόμησης στις κρίσιμες παράκτιες περιοχές και στη γεωργική γη πρώτης προτεραιότητας, σύμφωνα με την οριοθέτησή της σε ζώνες και την κατηγοριοποίησή της σε βαθμούς προστασίας. Προτείνεται σταδιακός περιορισμός της εκτός σχεδίου δόμησης για παραθεριστική κατοικία, με διοχέτευσή της κατά το δυνατόν στο δίκτυο των οικισμών και θεσπίζονται μεγαλύτερες αρτιότητες σε ευαίσθητες κατηγορίες χρήσεων (παράκτιες εκτάσεις, γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας, κ.λπ.). Λαμβάνονται και θεσμοθετούνται σε εθνικό επίπεδο, αλλά και από

τα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού, μέτρα για την κατάργηση των εν ισχύ παρεκκλίσεων αρτιότητας και κατάτμησης.

9. Προστασία Περιβάλλοντος και Πολιτιστικής Κληρονομιάς

- Ανάδειξη Πολιτιστικής Κληρονομιάς: Προστασία και ανάδειξη της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς του Δήμου Χερσονήσου, συμπεριλαμβανομένων των αρχαιολογικών χώρων, των παραδοσιακών οικισμών και των πολιτιστικών μνημείων.
- Για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, να διασφαλίζεται εκ των προτέρων ότι οι δράσεις του Σχεδίου δε θα ενέχουν κινδύνους για την υποβάθμιση θέσεων και ευρημάτων πολιτιστικού, ιστορικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος
- Πρέπει να αποφεύγεται η εγκατάσταση μη συμβατών έργων και δραστηριοτήτων εντός οριοθετημένων και θεσμοθετημένων περιοχών πολιτιστικού ενδιαφέροντος
- Προσδιορίζονται περιοχές με «φέρουσα ικανότητα φυσικού και πολιτιστικού κεφαλαίου» οι οποίες ενοποιούν τις περιλαμβανόμενες στο δίκτυο «Φύση 2000» εκτεταμένες περιοχές και τις ζώνες και μεμονωμένα στοιχεία πολιτιστικού ενδιαφέροντος και οι οποίες συγκροτούν ενιαίο δίκτυο σε μεγάλες χωρικές ενότητες
- Ουσιαστική υποστήριξη της κοινής πολιτικής προστασίας και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, με προσήλωση στο στόχο και σε συνέργεια με το σύνολο των εν λειτουργία δομών, αναλαμβάνοντας τις απαιτούμενες πρωτοβουλίες και δράσεις για την αποτελεσματική προβολή τους
- Βιώσιμη Χρήση Φυσικών Πόρων: Εφαρμογή πρακτικών βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως η προστασία των υδάτινων πόρων, η διατήρηση των δασών και των παράκτιων ζωνών και η ενίσχυση της βιοποικιλότητας.
- Προώθηση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας: Ενίσχυση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών του νησιού, με σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον και στο τοπίο.

Οι παραπάνω στόχοι σχεδιασμού διασφαλίζουν ότι τα εναλλακτικά σενάρια ανάπτυξης για τον Δήμο Χερσονήσου θα είναι πλήρως εναρμονισμένα με τις κατευθύνσεις της βιώσιμης ανάπτυξης, προωθώντας την οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και την περιβαλλοντική προστασία.

A10.1.4 ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΣΕΝΑΡΙΑ

Η ενότητα αυτή περιλαμβάνει την ανάλυση των τριών εναλλακτικών σεναρίων (μηδενικό, έντονης παρέμβασης και ήπιας παρέμβασης) για τους παραγωγικούς τομείς, τον αστικό και εξωαστικό χώρο αλλά και τους τομείς δράσεις (φυσικό περιβάλλον, πολιτιστικό περιβάλλον, υποδομές κ.α.) του Δήμου Χερσονήσου. Τα σενάρια αυτά διαμορφώνονται με βάση τα δεδομένα και τις κατευθύνσεις που αναλύθηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια, λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη κατάσταση, τις ανάγκες και τις προοπτικές της περιοχής (βλ. υποκεφάλαιο A9.7 - ανάλυση S.W.O.T.) καθώς και τις κατευθύνσεις των υπερκείμενων χωροταξικών πλαισίων και των αναγκών οικιστικής ανάπτυξης.

Ειδικότερα :

- Στο Μηδενικό Σενάριο (Σενάριο Τάσεων), αναδεικνύονται οι αναμενόμενες συνέπειες (συνήθως αρνητικές) για κάθε εξεταζόμενη θεματική ενότητα. Σε αυτό το σενάριο που συχνά αναφέρεται ως «σενάριο τάσεων», όλα τα προγραμματισμένα έργα για την περιοχή της μελέτης συνεχίζουν να υλοποιούνται, χωρίς κάποιες ρυθμιστικές παρεμβάσεις αλλά με τις ισχύουσες κανονιστικές ρυθμίσεις του υφιστάμενου σχεδιασμού και αντιμετωπίζοντας κατά περίπτωση όποια τυχόν προβλήματα και εμπόδια χρειάζεται να επιλυθούν με μεμονωμένες κατά περίπτωση ρυθμίσεις.
- Στο Σενάριο Ήπιας Παρέμβασης επιχειρείται με επεμβάσεις στο σχεδιασμό χωρίς έντονη παρεμβατικότητα να γίνουν οι κατάλληλες διορθώσεις του ισχύοντος σχεδιασμού προκειμένου να είναι σύμφωνος με τις κατευθύνσεις του υπερκείμενου σχεδιασμού (ειδικά σε σχέση με το ΠΧΠ Κρήτης) οι οποίες μεγιστοποιούν τα πλεονεκτήματα και τις ευκαιρίες, περιορίζοντας ταυτόχρονα τις αδυναμίες και τις απειλές που αναγνωρίστηκαν στην ανάλυση SWOT (βλ. υποκεφάλαιο A9.7) αλλά θα διορθώνουν και τα υπάρχοντα «κενά» του σχεδιασμού. Το σενάριο αυτό διαφοροποιείται από το έντονης παρέμβασης ως προς την ένταση των προτεινόμενων παρεμβάσεων για την επίτευξη των στόχων του σχεδιασμού.
- Στο Σενάριο Έντονης Παρέμβασης, επιχειρείται ο συστηματικός σχεδιασμός με οργανωμένο τρόπο για την ταχύτερη επίτευξη των στόχων και κατευθύνσεων του υπερκείμενου σχεδιασμού. Αυτές οι έντονες παρεμβάσεις στοχεύουν στη μεγιστοποίηση των πλεονεκτημάτων και ευκαιριών, ενώ ταυτόχρονα περιορίζουν τις αδυναμίες και

απειλές που έχουν αναγνωρισθεί στην ανάλυση SWOT της υφιστάμενης κατάστασης (βλ. υποκεφάλαιο Α9.7).

Στο πλαίσιο της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης (ΕΠΜ 9α) για τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 των Περιφερειακών Ενοτήτων Ρεθύμνου (μέρους), Ηρακλείου και Λασιθίου, προτάθηκαν οι εξής περιοχές προστασίας βιοποικιλότητας με χωρική συνάφεια ως προς την παρούσα μελέτη:

Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας Νήσου Δία (ΠΠΒ) (ΕΛΒΑ43103) που περιλαμβάνει τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000:

- ΕΖΔ – ΖΕΠ «Νήσος Δία» (GR4310003)

Η ΕΠΜ προτείνει τη δημιουργία:

- 1 Ζώνης Απόλυτης Προστασίας της Φύσης (ΖΑΠΦ-01: Σπήλαιο Αγριμότρυπα)
- 1 Ζώνης Διατήρησης Οικοτόπων και Ειδών (ΖΔΟΕ-01)

Σύνθετη Περιοχή Προστασίας Βιοποικιλότητας «Φυσικό Πάρκο Οροπεδίου Λασιθίου»(ΕΛΒΑ43202) που περιλαμβάνει τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000:

- ΕΖΔ «Δίκτη: Ομαλός Βιάννου (Σύμη-Ομαλός)» (GR4310006)
- ΕΖΔ/ΤΚΣ «Δίκτη: Οροπέδιο Λασιθίου, Καθαρό, Σελένα, Κράσι, Σελακάνος, Χαλασμένη Κορυφή» (GR4320002)
- ΖΕΠ «Κορυφή Κούπα (Δυτική Κρήτη)» (GR4310011)
- ΖΕΠ «Λάζαρος Κορυφή-Μαδάρα Δίκτης» (GR4320010)
- ΖΕΠ «Φαράγγι Σεληνάρι-Βραχάσι» (GR4320013)

Η ΕΠΜ προτείνει τη δημιουργία:

- 4 Ζωνών Απόλυτης Προστασίας της Φύσης (ΖΑΠΦ-01: Βάραθρο Ξεπατωμένη Λατσίδα, ΖΑΠΦ02: Σπήλαιο Τράπεζα, ΖΑΠΦ-03: Σπήλαιο Φανερωμένης, ΖΑΠΦ-04: Σπήλαιο Περιστέρα)
- 5 Ζωνών Προστασίας της Φύσης (ΖΠΦ-01, ΖΠΦ-02, ΖΠΦ-03, ΖΠΦ-04, ΖΠΦ-05: Σπήλαιο Δικταίο Άντρο)
- 2 Ζωνών Διατήρησης Οικοτόπων και Ειδών (ΖΔΟΕ-01, ΖΔΟΕ-02)

- 1 Ζώνης Βιώσιμης Διαχείρισης Φυσικών Πόρων (ΖΒΔΦΠ-01)

Σε κάθε περίπτωση, εκτιμούμε ότι στο επόμενο στάδιο της Πρότασης του ΤΠΣ θα εξασφαλιστεί μέσω των αρμόδιων υπηρεσιών του ΥΠΕΝ, η συνεργασία με τους μελετητές της συγκεκριμένης Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης και τους μελετητές του ΤΠΣ προκειμένου να διασφαλιστεί η συμβατότητα των προτάσεων του ΤΠΣ Δήμου Χερσονήσου με τις προτεινόμενες από την ΕΠΜ ρυθμίσεις οριοθέτησης ζωνών προστασίας της παραγράφου 4 του άρθρου 19 του νόμου 1650/86 καθώς και τις επιλογές ειδικών χρήσεων του ΠΔ 59/2018. Στόχος είναι η αποτελεσματική προστασία των σημαντικών τύπων φυσικών οικοτόπων και ειδών των περιοχών Natura, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές απαιτήσεις καθώς και τις περιφερειακές και τοπικές ιδιομορφίες (άρθρο 2 της Οδηγίας 92/42/ΕΟΚ «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας»). Σε κάθε περίπτωση οι προτάσεις της ΕΠΜ λαμβάνονται ως εισροές για τη μελέτη του ΤΠΣ.

Περαιτέρω για τη διαμόρφωση των εναλλακτικών σεναρίων λαμβάνονται υπόψη:

- Τα υφιστάμενα δεδομένα της περιοχής (κοινωνικά, οικονομικά, δημογραφικά, περιβαλλοντικά).
- Οι στρατηγικές και κατευθύνσεις των υπερκείμενων χωροταξικών πλαισίων
- Οι δεσμεύσεις από την παράλληλα εκπονούμενη Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη (ΕΠΜ) για τις περιοχές Natura 2000, όπως προαναφέρθηκε καθώς και οι δεσμεύσεις ειδικών καθεστώτων προστασίας του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου (π.χ. ΖΟΕ, προστασία αρχαιολογικών χώρων κλπ.).
- Το κεφάλαιο Α9 και η ανάλυση S.W.O.T. που εντοπίζει τα πλεονεκτήματα, τις ευκαιρίες, τις αδυναμίες και τις απειλές για το Δήμο Χερσονήσου.

Βαρύτητα δίνεται στα στοιχεία που διαμορφώνουν το "χαρακτήρα/φυσιογνωμία" του Δήμου Χερσονήσου, όπως η πλούσια πολιτιστική κληρονομιά, το φυσικό περιβάλλον, η ανάγκη για οργάνωση της τουριστικής του ανάπτυξης (ειδικά στις παράκτιες περιοχές που από το ΠΧΠ Κρήτης έχουν καθοριστεί ως περιοχές υψηλής επισκεψιμότητας, με σημαντικής κλίμακας ανατροπή του τοπίο) με έμφαση στις ειδικές μορφές τουρισμού, η ανάγκη οργάνωσης και αναβάθμισης του οδικού δικτύου βάσει και των κατευθύνσεων της μελέτης ΣΒΑΚ, η

ολοκλήρωση των κρίσιμων υποδομών και η ενίσχυση του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα.

Οι εναλλακτικές προτάσεις αποτυπώνονται χωρικά στους χάρτες των τριών Σεναρίων και περιλαμβάνουν τις προτεινόμενες εναλλακτικές χωρικές ρυθμίσεις του πολεοδομικού σχεδιασμού του ΤΠΣ.

A10.1.4.1 ΜΗΔΕΝΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

Στο Μηδενικό Σενάριο, γνωστό και ως Σενάριο Τάσεων, αναλύονται οι αναμενόμενες συνέπειες για το Δήμο Χερσονήσου εάν διατηρηθούν οι ισχύουσες ρυθμίσεις και τάσεις χωρίς επιπλέον παρεμβάσεις ή αλλαγές. Σε αυτό το σενάριο, όλα τα προγραμματισμένα έργα συνεχίζουν να υλοποιούνται, χωρίς κάποιες ρυθμιστικές παρεμβάσεις πέραν των ισχυουσών κανονιστικών ρυθμίσεων. Τα προβλήματα και τα εμπόδια που ανακύπτουν αντιμετωπίζονται κατά περίπτωση με μεμονωμένες ρυθμίσεις. Ακολουθεί η ανάλυση των αναμενόμενων συνεπειών για κάθε εξεταζόμενη θεματική ενότητα. Κύριο πρόβλημα αποτελεί η αδυναμία εφαρμογής των κατευθύνσεων του υπερκείμενου σχεδιασμού λόγω της μη έγκρισης ενός ολοκληρωμένου σχεδίου για το σύνολο του Δήμου, όπως το Τοπικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΤΠΣ). Επίσης, οι ισχύοντες σχεδιασμοί είναι πλέον ανεπίκαιροι, καθώς δεν ενσωματώνουν τις νέες ρυθμίσεις και προτεραιότητες που καθορίζονται από το αναθεωρημένο Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο (ΠΧΠ) Κρήτης του 2017.

Επίπεδα Σχεδιασμού για το Δήμο Χερσονήσου

Τα επίπεδα σχεδιασμού που έχουν εγκριθεί για το Δήμο Χερσονήσου περιλαμβάνουν:

- **Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ.) οικισμού Σταλίδας** (ΦΕΚ 443/Δ/2002)
- **Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ.) οικισμού Μαλίων** (ΦΕΚ 171/Δ/2004)
- **Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.) Δήμου Γουβών** (ΦΕΚ 60/ΑΑΠ/2010, τροποποίηση ΦΕΚ 568/ΑΑΠ/2010)

Αυτά τα σχέδια έχουν εγκριθεί πολλά χρόνια πριν και είναι πλέον ανεπίκαιρα, καθώς δεν μπορούν να ενσωματώσουν σημαντικές και κρίσιμες ρυθμίσεις για τον παράκτιο χώρο, το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον, την προώθηση αναγκαίων επεκτάσεων των οικισμών και την προσαρμογή στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

Βασικά Ζητήματα Μηδενικού Σεναρίου

▪ Αδυναμία Εφαρμογής Υπερκείμενου Σχεδιασμού

Στο μηδενικό σενάριο, οι κατευθύνσεις του υπερκείμενου σχεδιασμού, όπως καθορίζονται από το αναθεωρημένο ΠΧΠ Κρήτης και το υπό διαβούλευση Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού για τον Τουρισμό, δεν θα μπορέσουν να εφαρμοστούν. Οι προγραμματισμένες ρυθμίσεις και πολιτικές δεν θα μπορέσουν να ενσωματωθούν και να υλοποιηθούν λόγω της έλλειψης ενός ενιαίου και ολοκληρωμένου σχεδίου για το σύνολο του Δήμου.

▪ Συγκεκριμένα Προβλήματα

1. **Παράκτιος Χώρος:** Οι παλαιότερες ρυθμίσεις δεν περιλαμβάνουν τις αναγκαίες κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση του παράκτιου χώρου, ο οποίος δέχεται μεγάλες πιέσεις, ειδικά στις Δημοτικές Ενότητες Χερσονήσου και Μαλίων.
2. **Επεκτάσεις Οικισμών:** Η απουσία επικαιροποιημένων σχεδίων περιορίζει την ικανότητα του Δήμου να προωθήσει αναγκαίες επεκτάσεις οικισμών και να καλύψει τις αυξημένες ανάγκες σε κοινόχρηστους και κοινωφελείς χώρους.
3. **Προστασία Φυσικού και Πολιτιστικού Περιβάλλοντος:** Τα ισχύοντα σχέδια δεν επαρκούν για την αποτελεσματική προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, με αποτέλεσμα τις συνεχιζόμενες συγκρούσεις χρήσεων γης και τις απειλές για τα οικοσυστήματα και τα πολιτιστικά μνημεία.
4. **Αντιμετώπιση Κλιματικής Αλλαγής:** Η έλλειψη προσαρμογής των σχεδίων στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και η απουσία συγκεκριμένων μέτρων προσαρμογής θα συνεχίσουν να επιβαρύνουν την περιοχή.
5. **Οργάνωση Παραγωγικών Δραστηριοτήτων:** Οι υφιστάμενες μονάδες χαμηλής όχλησης παραμένουν ανοργάνωτες, χωρίς την απαραίτητη στήριξη για την τυποποίηση των παραγόμενων προϊόντων.
6. **Προστασία Αγροτικής Γης:** Η προστασία της αγροτικής γης παραμένει ανεπαρκής, με τις περιοχές υψηλής παραγωγικότητας να απειλούνται από την άναρχη δόμηση και την υπερβολική χρήση φυτοφαρμάκων.

▪ **Ανάγκη για Ενιαίο Σχεδιασμό**

Ο Δήμος Χερσονήσου διαθέτει σχεδιασμό Α επιπέδου μόνο σε ένα μικρό τμήμα της έκτασής του. Η έλλειψη ενός ενιαίου και ολοκληρωμένου σχεδίου στο σύνολο του Δήμου, όπως είναι το υπο εκπόνηση ΤΠΣ, αποτελεί ουσιαστικό πρόβλημα για την αναπτυξιακή πορεία του Δήμου και την αντιμετώπιση σημαντικών χωρικών προβλημάτων. Συγκεκριμένα, η απουσία ενός σύγχρονου και ολοκληρωμένου πλαισίου χωρικού σχεδιασμού θα οδηγήσει:

- **Μη ενσωμάτωση κατευθύνσεων υπερκείμενου σχεδιασμού:** Οι κατευθύνσεις του ΠΧΠ Κρήτης και του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τον Τουρισμό δεν θα μπορέσουν να εφαρμοστούν αποτελεσματικά.
- **Συνεχιζόμενες συγκρούσεις χρήσεων γης:** Οι συγκρούσεις μεταξύ θεσμοθετημένων και υφιστάμενων χρήσεων γης θα παραμείνουν, επιδεινώνοντας τα προβλήματα χωρικής οργάνωσης.
- **Ανεπαρκής προστασία περιβάλλοντος:** Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος θα συνεχίσει να είναι ανεπαρκής, με αρνητικές συνέπειες για τα οικοσυστήματα και τα πολιτιστικά μνημεία της περιοχής.
- **Ανάγκες σε κοινόχρηστους χώρους:** Οι ανάγκες για νέους κοινόχρηστους και κοινωφελείς χώρους δεν θα καλυφθούν, με αποτέλεσμα τη συνεχιζόμενη υποβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.
- **Οικιστική ανάπτυξη και επεκτάσεις:** Η ανάπτυξη και η επέκταση των οικισμών δεν θα προχωρήσει όπως απαιτείται, περιορίζοντας την οικονομική ανάπτυξη και την κάλυψη των αναγκών του πληθυσμού.
- **Διαχείριση των πόρων και υποδομών:** Οι περιορισμένες επενδύσεις σε υποδομές και η ανεπαρκής διαχείριση των πόρων θα διατηρήσουν τα προβλήματα πρόσβασης, κινητικότητας και ποιότητας ζωής.

Στο μηδενικό σενάριο, όπου οι ισχύουσες κανονιστικές ρυθμίσεις διατηρούνται χωρίς επιπλέον παρεμβάσεις, αναμένονται σημαντικές προκλήσεις και αρνητικές συνέπειες για τον Δήμο Χερσονήσου σε διάφορους τομείς.

Πρωτογενής Τομέας

Αγροτική Παραγωγή και Κτηνοτροφία

- Η αγροτική γη παραμένει ανεπαρκώς προστατευμένη, με αυξημένες πιέσεις από την άναρχη δόμηση και την επέκταση τουριστικών δραστηριοτήτων.

Δευτερογενής Τομέας

Βιομηχανία και Βιοτεχνία

- Οι υφιστάμενες βιομηχανικές και βιοτεχνικές ζώνες παραμένουν ανοργάνωτες, χωρίς την απαιτούμενη υποστήριξη και ανάπτυξη.
- Η ζώνη βιομηχανίας που προβλέπει το ΓΠΣ Μαλίων δεν ενεργοποιείται, ενώ οι προτεινόμενες περιοχές παραγωγικών δραστηριοτήτων του ΣΧΟΟΑΠ Γουβών δεν αξιοποιούνται πλήρως.

Τριτογενής Τομέας

Τουρισμός και Υπηρεσίες

- Η μονοκαλλιέργεια του τουρισμού συνεχίζει να κυριαρχεί, με τις πιέσεις στον παράκτιο χώρο να αυξάνονται, ειδικά στις Δημοτικές Ενότητες Χερσονήσου και Μαλίων.
- Ανεπαρκής ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπως ο αγροτουρισμός και ο οικοτουρισμός, που θα μπορούσαν να ενισχύσουν την τοπική οικονομία.
- Συνεχείς πιέσεις για εκτός σχεδίου δόμηση, ειδικά για τουριστικά καταλύματα και παραθεριστικές κατοικίες, που υπονομεύουν τον ισχύοντα πολεοδομικό σχεδιασμό.

Οργάνωση Χρήσεων Γης

Εξωοικιστικός Χώρος

- Οι υπάρχουσες ρυθμίσεις για τις χρήσεις γης καλύπτουν μόνο 35% της συνολικής έκτασης του Δήμου.
- Δεν θα γίνουν οι αναγκαίες συμπληρώσεις και διορθώσεις του υφιστάμενου σχεδιασμού ώστε να περιοριστούν οι συγκρούσεις μεταξύ θεσμοθετημένων και

υφιστάμενων χρήσεων γης, ιδιαίτερα στις περιοχές ειδικής προστασίας και στις περιοχές παραγωγικών δραστηριοτήτων

- Η ανεξέλεγκτη εκτός σχεδίου δόμηση εντείνεται, με αρνητικές συνέπειες για το τοπίο και την ποιότητα ζωής.

Εντός Οικισμών

- Οι οικιστικές περιοχές δεν επεκτείνονται και δεν ανανεώνονται σύμφωνα με τις ανάγκες του πληθυσμού και τις απαιτήσεις για σύγχρονες υποδομές.
- Ανεπαρκείς κοινόχρηστοι και κοινωφελείς χώροι, με αποτέλεσμα την υποβάθμιση της ποιότητας ζωής στους οικισμούς.
- Οι παλαιότερες ρυθμίσεις δεν ενσωματώνουν τις νέες κατευθύνσεις για βιώσιμη ανάπτυξη και προστασία του περιβάλλοντος.

Περιβαλλοντικές Υποδομές

- Η διαχείριση των αποβλήτων παραμένει ανεπαρκής, με ελλείψεις σε σύγχρονες εγκαταστάσεις και πρακτικές ανακύκλωσης.
- Οι υφιστάμενες εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων δεν επαρκούν για να καλύψουν τις αυξημένες ανάγκες, ειδικά κατά την τουριστική περίοδο.
- Η απουσία συστηματικής διαχείρισης των υδάτινων πόρων και η ανεπαρκής προστασία των υγροτόπων επιδεινώνουν τα προβλήματα υδατοπρομήθειας και ποιότητας νερού.

Οικιστικές Υποδομές

- Οι υφιστάμενες οικιστικές υποδομές είναι ανεπαρκείς για να καλύψουν τις ανάγκες του αυξανόμενου πληθυσμού και των επισκεπτών.
- Η μη ολοκλήρωση σχεδιασμού των χρήσεων στις οικιστικές περιοχές, ιδίως των οικισμών και η έλλειψη πολεοδομικών μελετών και ρυμοτομικών σχεδίων εφαρμογής διατηρεί τα προβλήματα και τις αδυναμίες λειτουργικής οργάνωσης των οικισμών και υποβαθμίζει την ποιότητα ζωής των κατοίκων.

Μεταφορές και Τεχνικές Υποδομές

- Το οδικό δίκτυο παραμένει ανεπαρκές και συχνά επικίνδυνο, με ελλείψεις σε σύγχρονες υποδομές και συντήρηση.
- Ανεπαρκής δημόσια συγκοινωνία που δεν καλύπτει πλήρως τις ανάγκες των κατοίκων και των επισκεπτών, ιδιαίτερα στις απομακρυσμένες περιοχές.
- Η απουσία στρατηγικών επενδύσεων σε σύγχρονες τεχνολογικές υποδομές περιορίζει την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα της περιοχής.

Αντιμετώπιση Έκτακτων Αναγκών και Κλιματικής Κρίσης

- Η προετοιμασία για την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών και άλλων έκτακτων αναγκών παραμένει ανεπαρκής, με περιορισμένα μέσα και πόρους.
- Η απουσία σχεδίων προσαρμογής στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής καθιστά τον Δήμο ευάλωτο σε φαινόμενα όπως η διάβρωση των ακτών, οι πλημμύρες και οι δασικές πυρκαγιές.
- Οι υπάρχουσες υποδομές δεν επαρκούν για να αντιμετωπίσουν τις αυξανόμενες προκλήσεις της κλιματικής κρίσης, με αποτέλεσμα την επιδείνωση των περιβαλλοντικών και κοινωνικών προβλημάτων.

Συμπερασματικά

Το μηδενικό σενάριο παρουσιάζει σοβαρά προβλήματα και προκλήσεις για τον Δήμο Χερσονήσου. Η έλλειψη σύγχρονου και ολοκληρωμένου σχεδιασμού περιορίζει την ανάπτυξη και την ικανότητα αντιμετώπισης των σύγχρονων προκλήσεων. Η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου σχεδίου, όπως το Τοπικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΤΠΣ), είναι απαραίτητη για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και την αποτελεσματική διαχείριση των πόρων και των υποδομών της περιοχής.

A10.1.4.2 ΣΕΝΑΡΙΟ ΗΠΙΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Το σενάριο ήπιας παρέμβασης για το Δήμο Χερσονήσου στοχεύει στην έγκριση του Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου (ΤΠΣ) με λογική βιώσιμης ανάπτυξης, μέτρια ένταση και ήπια παρεμβατικότητα στο σχεδιασμό (όπου υπάρχει), καθώς και ρεαλιστικούς ρυθμούς υλοποίησης. Στο πλαίσιο αυτό, ενσωματώνονται οι κατευθύνσεις από την αναθεώρηση του

Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου (ΠΧΠ) Κρήτης του 2017 και τη μελέτη Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προγράμματος Προστασίας Περιβάλλοντος του οικιστικού συγκροτήματος Ηρακλείου, όπως αναφέρεται και στο άρθρο 13 του ν. 4447/2016 («Εκκρεμείς διαδικασίες έγκρισης ρυθμιστικών σχεδίων ολοκληρώνονται ως εξής: α) οι στρατηγικές κατευθύνσεις αυτών εγκρίνονται με την απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας του άρθρου 6 και β) οι ρυθμιστικές κατευθύνσεις αυτών εγκρίνονται με το διάταγμα του άρθρου 7» - δηλαδή με την έγκριση του ΤΠΣ).

Στο σενάριο ήπιας παρέμβασης για το Δήμο Χερσονήσου λαμβάνεται υπόψιν η οργάνωση του Δήμου σε δύο ζώνες, όπως προτείνει το ΠΧΠ Κρήτης :

1. Την Παράκτια Ζώνη αστικής/τουριστικής ανάπτυξης και ποιοτικής/περιβαλλοντικής αναβάθμισης όπου προτείνεται :

- η αποφόρτιση των υψηλών πιέσεων
- η αναβάθμιση του δομημένου χώρου
- η εξυγίανση του τουρισμού
- η αποφυγή μονοθεματικού τουρισμού
- η αναβάθμιση και μετατροπή υφισταμένων ξενοδοχειακών καταλυμάτων σε σύνθετες και ολοκληρωμένες τουριστικές υποδομές και κατά περίπτωση η κατασκευή νέων καταλυμάτων 3, 4 και 5 αστέρων, κατά προτεραιότητα εντός σχεδίων πόλεων, ορίων οικισμών και ζωνών που επιτρέπουν τον τουρισμό.
- η Οργανωμένη Ανάπτυξη Παραγωγικών Δραστηριοτήτων για δραστηριότητες αναβάθμισης των υφισταμένων ξενοδοχειακών/ τουριστικών μονάδων

2. Τον Ορεινό Χώρο όπου προτείνεται:

- αύξηση της ελκυστικότητάς των ορεινών οικισμών με καλλίτερη ηλιακή σύνθεση και διεύρυνση των δυνατοτήτων συμπληρωματικής απασχόλησης με πιλοτικές ενέργειες αυτοτροφοδοτούμενης ανάπτυξης (ορεινή κτηνοτροφία, προϊόντα, χειροτεχνία, αγροτουρισμός, χειμερινός τουρισμός, ορεινός, κοινωνικός, κ.λπ.) σε ζώνες με ιδιαίτερα σημαντικούς φυσικούς, πολιτιστικούς και ιστορικούς πόρου)
- δράσεις για τη διαφύλαξη και την αναβάθμιση του τοπίου με θεσμικό πλαίσιο
- προσεκτικές ενέργειες για δημιουργία κατάλληλων οδικών και λοιπών υποδομών, ώστε να είναι προσπελάσιμος και να λειτουργεί ως χώρος αναψυχής

Με βάση τις παραπάνω Κατευθύνσεις οι κύριες Παρεμβάσεις του ήπιου σεναρίου συνοψίζονται ως εξής :

- **Μέτρα περιορισμού της δόμησης:** Εφαρμογή αυστηρότερων κανόνων για την έκδοση οικοδομικών αδειών για χρήση τουρισμού, με στόχο τη μείωση της υπερσυγκέντρωσης τουριστικών μονάδων και την αποσυμφόρηση των παράκτιων περιοχών. Προτείνονται μέτρα σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της υπό θεσμοθέτησης ΚΥΑ Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για το Τουρισμό, ανάλογα με τη κατάταξη κάθε περιοχής.
- **Πρώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού:** Ενίσχυση ειδικών μορφών τουρισμού όπως ο οικοτουρισμός και ο αγροτουρισμός, για τη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος και την αποσυμφόρηση των παραδοσιακών τουριστικών κέντρων στην ορεινή ζώνη. Διασύνδεση του τουρισμού με τον πρωτογενή τομέα και τον πολιτισμό.
- **Εξυγίανση του τουρισμού:** Εφαρμογή οργανωμένης τουριστικής δραστηριότητας ήπιας ανάπτυξης με μείωση συντελεστή στο παράκτιο μέτωπο.
- **Προστασία γεωργικής γης:** Περιοχές προστασίας με απαγόρευση τουριστικών δραστηριοτήτων.
- **Προστασία παραλιακού μετώπου:** Μελέτες και αναπλάσεις καθώς και εξασφάλιση πρόσβασης στο παραλιακό μέτωπο ως κοινόχρηστος χώρος.
- **Ενίσχυση ορεινών οικισμών:** Ανάπτυξη των οικισμών με σχέδια πόλεως και ενίσχυση με κεντρικές χρήσεις.
- **Ολοκλήρωση Κρίσιμων Μελετών και Έργων:** Ανάπτυξη υποδομών που βελτιώνουν την προσβασιμότητα και την ποιότητα ζωής των κατοίκων και των επισκεπτών, ενισχύοντας τη συνολική βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής.

Σε ότι αφορά τους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας, δίνονται οι κάτωθι κατευθύνσεις :

Πρωτογενής Τομέας: Η προστασία και ανάδειξη της γεωργικής γης αποτελεί προτεραιότητα, με στόχο τη συμπλήρωση του πρωτογενούς τομέα με οικονομικές δραστηριότητες που ενισχύουν την τοπική ανάπτυξη. Στόχος είναι η σύνδεση του πρωτογενή τομέα με εναλλακτικές μορφές τουρισμού όπως ο αγροτουρισμός, ο οικοτουρισμός και ο γαστρονομικός τουρισμός. Προβλέπονται υποδομές και δράσεις όπως φάρμες με ξενώνες φιλοξενίας, καταστήματα εμπορίας τοπικών προϊόντων, πολιτιστικά κέντρα προβολής

παραδοσιακών καλλιεργειών, καθώς και οικολογικές και φυσιολατρικές διαδρομές με ανάλογο εξοπλισμό για την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των τουριστών προς την προστασία της φύσης και των δασών. Επίσης όσον αφορά την κτηνοτροφία προβλέπεται η ενίσχυση της με δημιουργία κτηνοτροφικών πάρκων.

Δευτερογενής Τομέας: Η διατήρηση της υφιστάμενης βιομηχανικής βάσης και η ενίσχυση της καθετοποίησης της αγροτικής παραγωγής και της μεταποίησης κτηνοτροφικών προϊόντων αποτελούν βασικούς στόχους. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα αγροτικά και κτηνοτροφικά βιολογικά προϊόντα. Για την επίτευξη αυτών των στόχων, προτείνονται η ορθολογική χωροθέτηση της μεταποιητικής δραστηριότητας σε ευρύτερες ζώνες, η αντιμετώπιση των προβλημάτων στις υφιστάμενες συγκεντρώσεις ή διάσπαρτες μονάδες, καθώς και η παροχή κινήτρων για την προσέλκυση μεταποιητικών δραστηριοτήτων που συνδέονται με την τοπική παραγωγή αγροτικών προϊόντων και ειδικές μορφές τουρισμού. Για την εξυπηρέτηση της καθοριστικής σημασίας για την Κρήτη συμπληρωματικότητα του αγροτικού τομέα παραγωγής και της μεταποίησης των προϊόντων του, επιδιώκεται η περαιτέρω ανάπτυξη παραγωγικών και επιχειρηματικών πρωτοβουλιών νομικών προσώπων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και ιδιωτών, για τη δημιουργία, είτε συμπληρωματικών στους υφιστάμενους, είτε νέων υποδοχέων, εντός των οποίων προβλέπεται να οργανωθεί συνολικά η μεταποιητική δραστηριότητα.

Τριτογενής Τομέας: Η εξυγίανση του παραλιακού μετώπου και η ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού αποτελούν βασικές προτεραιότητες. Προωθείται η σύνδεση με το αξιόλογο φυσικό και αγροτικό τοπίο, τις περιοχές Natura, καθώς και τα μνημεία, τους παραδοσιακούς οικισμούς και τις αρχαιότητες περιφερειακής εμβέλειας. Επιπλέον, η ανάπτυξη του εμπορίου επικεντρώνεται στην προώθηση βιολογικών αγροτικών προϊόντων και μεταποιημένων προϊόντων με έμφαση στην εξωστρέφεια. Τέλος προτείνεται η ενίσχυση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και του τομέα των ερευνών.

Σε ότι αφορά τις Περιοχές Παραγωγικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων (Π.Ε.Δ.), καθώς και τις Περιοχές Προστασίας (Π.Ε.Π.) και Περιοχές με Ειδικό Νομικό Καθεστώς (Π.Ε.Κ.), προτείνονται τα εξής:

➤ **Περιοχές Παραγωγικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων (Π.Ε.Δ.)**

Προτείνονται πέντε (5) ζώνες ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων που εξυπηρετούν τις ανάγκες της τοπικής οικονομίας, αξιοποιώντας τα γεωγραφικά και οικονομικά πλεονεκτήματα του Δήμου Χερσονήσου:

1. ΠΕΔ 1: Βιομηχανική λατομική περιοχή - Εξορυκτικές δραστηριότητες

- Αυτή η ζώνη περιλαμβάνει τις περιοχές όπου διεξάγονται εξορυκτικές δραστηριότητες. Σε περίπτωση παύσης λειτουργίας των λατομείων, προτείνεται η εγκατάσταση χώρων μεταποίησης στο χώρο αυτό, αξιοποιώντας την υφιστάμενη υποδομή και διασφαλίζοντας τη συνέχιση της οικονομικής δραστηριότητας.

2. ΠΕΔ 2: Επί του οδικού άξονα Καστέλι-Αεροδρομίου

- Αυτή η περιοχή περιλαμβάνει υφιστάμενες σχετικές εγκαταστάσεις. Η θέση της στον κύριο οδικό άξονα διευκολύνει τη μεταφορά προϊόντων και αγαθών, ενισχύοντας την εμπορική και βιομηχανική δραστηριότητα στην περιοχή.

3. ΠΕΔ 3: Επί του οδικού άξονα που συνδέει το αεροδρόμιο Καστελίου με το ΒΟΑΚ

- Αυτή η ζώνη προορίζεται για την ανάπτυξη χονδρεμπορίου, logistics και τεχνολογικού πάρκου («Τεχνόπολη») για την εξυπηρέτηση του αεροδρομίου.

4. ΠΕΔ 4: Περιοχή ΒΙΟΠΑ Ανώπολης

- Η περιοχή αυτή διατηρείται από το ΣΧΟΟΑΠ και προορίζεται για την ανάπτυξη βιομηχανικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, ενισχύοντας την τοπική οικονομία μέσω της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας και της προσέλκυσης επενδύσεων.

5. ΠΕΔ 5: Περιοχή νότια του υψώματος Μεγάλη Κουτσούρα στη θέση Βαθύ

- Αυτή η ζώνη χαρακτηρίζεται ως χαμηλής και μέσης όχλησης και διατηρείται από το ΣΧΟΟΑΠ με κάποιες αλλαγές στην έκταση, ώστε να συμπεριλάβει τη βιομηχανική εγκατάσταση ζυθοποιίας που βρίσκεται σε απόσταση 50μ. Στόχος είναι η βελτίωση των υποδομών και η ενίσχυση της τοπικής παραγωγής.

Όσον αφορά τα ανενεργά λατομεία και ειδικότερα τον λατομείο κοντά στην Ανώπολη προτείνεται η αποκατάσταση του και ένταξη του στην ΠΕΠ Τοπίου.

➤ **Περιοχές Ειδικής Προστασίας (Π.Ε.Π.)**

Προτείνονται έξι (6) περιοχές ειδικής προστασίας για τη διαφύλαξη των φυσικών και πολιτιστικών πόρων:

1. ΠΕΠ 1: Περιοχές Natura 2000

- Στις περιοχές αυτές ισχύουν οι ρυθμίσεις της ΕΠΜ 9α για τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 των Περιφερειακών Ενοτήτων Ρεθύμνου (μέρους), Ηρακλείου και Λασιθίου, όπως αυτή αναμένεται να εγκριθεί με ΠΔ.

2. ΠΕΠ 2: Περιοχές ΚΑΖ, ΤΙΦΚ, Υγρότοποι

- Στις περιοχές αυτές, όπως έχουν καθοριστεί από τα αντίστοιχα Π.Δ προστασίας (ΦΕΚ 229/ΑΑΠ/2012, ΦΕΚ 666/Β/1970, ΦΕΚ 28/Β/1982, ΦΕΚ 200/Α/1998 & ΦΕΚ 754/Β/2001) απαγορεύεται η δόμηση.

3. ΠΕΠ 3: Προστασία Γεωργικής Γης Α' Προτεραιότητας

- Επιτρέπονται μόνο γεωργικές εγκαταστάσεις, γεωργικές καλλιέργειες και «αγροικία», για να διατηρηθεί η παραγωγικότητα της γεωργικής γης και να υποστηριχθεί η αγροτική οικονομία.

4. ΠΕΠ 4: Ζώνη Προστασίας Ρεμάτων

- Απαγορεύεται η τοποθέτηση μόνιμων κατασκευών σε απόσταση 30 μέτρων από το θεσμοθετημένο όριο της ζώνης προστασίας για τον Αποσελέμη. Για τον Καρτερό ισχύει η ζώνη προστασίας των πρηνών στην ανατολική όχθη. Για το φράγμα Αποσελέμη ισχύει η απόσταση 20 μέτρων. Για όλα τα υπόλοιπα ρέματα που διατρέχουν το Δήμο ισχύει η κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης και την απόσταση δόμησης.

5. ΠΕΠ 5: Περιοχή Προστασίας Τοπίου και Πολιτιστικού Περιβάλλοντος

- Στοχεύει στη διαφύλαξη των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της περιοχής και την προστασία των αρχαιολογικών χώρων. Σε επίπεδο χρήσεων γης προτείνεται ισόγεια κατοικία (έως 100 τ.μ.) και οι υπαίθριες υποδομές αναψυχής (παγκάκια, καθιστικά, κιάσκια, πεζούλια, παρατηρητήρια, παιδικές χαρές κ.α.), ξύλινων ή πέτρινων περιπτέρων ιστορικής και περιβαλλοντικής ενημέρωσης αλλά και πολιτιστικές υπαίθριες εγκαταστάσεις μικρής κλίμακας, σε αρμονική σχέση με το περιβάλλον της περιοχής. Όλα

τα παραπάνω στα πλαίσια δημιουργίας Περιβαλλοντικού Πάρκου ανάδειξης και προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος και του τοπίου, του οποίου η θέση θα μπορούσε να καθοριστεί στο επόμενο στάδιο της Πρότασης με τη συνδρομή του Δήμου. Όσον αφορά τους αρχαιολογικούς χώρους προτείνονται χρήσεις όπως έχουν καθοριστεί ή θα καθοριστούν από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού.

Για τις δασικές εκτάσεις, προτείνεται η διαπίστωση του δασικού ή μη χαρακτήρα μιας έκτασης από τον κυρωμένο δασικό χάρτη της περιοχής. Η επιλογή αυτή δεν επηρεάζει τις προτάσεις και τις ζώνες χρήσεων του Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου (ΤΠΣ), ακόμα και σε περιπτώσεις διορθώσεων του δασικού χάρτη λόγω ενστάσεων και σφαλμάτων.

➤ Περιοχές Ελέγχου Χρήσεων Γης (Π.Ε.Χ.)

Προτείνονται τέσσερις Περιοχές Ελέγχου Χρήσεων Γης για τον περιορισμό άτυπων συγκεντρώσεων και εκτός σχεδίου δόμησης:

1. ΠΕΧ 1: Εναλλακτικών και Ειδικών Μορφών Τουρισμού

- Σε αυτή την περιοχή προτείνεται η κατοικία, οι ειδικές μορφές τουρισμού (π.χ. αγροτουρισμού) και οι χρήσεις κεντρικών λειτουργιών οικισμών, όπως πολιτιστικές εγκαταστάσεις, εμπόριο και εστίαση. Στόχος είναι η προώθηση του αγροτουρισμού και η ενίσχυση της τοπικής οικονομίας μέσω της ήπιας ανάπτυξης.
- Για τουριστικά καταλύματα: Η αρτιότητα ορίζεται στα 12 στρ. (παρέκκλιση 8 στρ.).
- Για κατοικία: Η αρτιότητα ορίζεται σε 8 στρ. (παρέκκλιση 4 στρ.).

2. ΠΕΧ 2: Παράκτιας Ζώνης Τουρισμού - Αναψυχής

- Στην περιοχή αυτή προτείνεται η κατοικία, οι τουριστικές μονάδες (4 ή 5 αστέρων / κλειδιών) και οι χρήσεις κεντρικών λειτουργιών οικισμών και τουρισμού – αναψυχής, με απαγόρευση και περιορισμό μη συμβατών με το χαρακτήρα της περιοχής χρήσεων γης με στόχο την εξυγίανση του παράκτιου μετώπου.
- Για τουριστικά καταλύματα: Η αρτιότητα ορίζεται στα 20 στρ. (παρέκκλιση 8 στρ.). Ο συντελεστής δόμησης, σε περίπτωση οργανωμένου υποδοχέα τουριστικών δραστηριοτήτων, ορίζεται ίσος με το ½ του ισχύοντος στην αντίστοιχη κατηγορία υποδοχέα, που συνδέεται λειτουργικά με εγκαταστάσεις και υποδομές ανάδειξης και αξιοποίησης στοιχείων του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της περιοχής.

- Για κατοικία: Η αρτιότητα ορίζεται σε 8 στρ. (παρέκκλιση 4 στρ.).

3. ΠΕΧ 3: Προστασίας και Ανάδειξης Αγροτικών Δραστηριοτήτων

- Αυτή η περιοχή οριοθετείται για την λειτουργία εκτατικής μορφής κτηνοτροφικών και γεωργικών εγκαταστάσεων. Επιτρέπεται η κατοικία έως 100 τ.μ., γεωργοκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, Κτηνοτροφικά Πάρκα, μεταποίηση προϊόντων τοπικής παραγωγής, διασφαλίζοντας έτσι την προστασία των φυσικών πόρων και την ενίσχυση της αγροτικής παραγωγής.

4. ΠΕΧ 3Α: Προστασίας και Ανάδειξης Αγροτικών Δραστηριοτήτων και Αγροτουρισμού

- Αυτή η περιοχή οριοθετείται για την ανάπτυξη γεωργικών δραστηριοτήτων σε συνδυασμό με μονάδες αγροτουρισμού. Επιτρέπεται η κατοικία έως 100 τ.μ., γεωργικές εγκαταστάσεις, γεωργικές καλλιέργειες, μεταποίηση προϊόντων τοπικής παραγωγής και αγροτουριστικές μονάδες.

➤ Οργάνωση Οικιστικών Υποδοχέων

Με στόχο την επίλυση των υφιστάμενων προβλημάτων σε συνδυασμό με τον καθορισμό κατάλληλων παραμέτρων που θα βελτιώσουν σημαντικά την ποιότητα ζωής των κατοίκων και θα αξιοποιήσουν στο μέγιστο βαθμό την δυναμικές των οικισμών ώστε αυτός να μπορέσει να διαδραματίσει κυρίαρχο ρόλο – κυρίως πολιτιστικό - στο οικιστικό πλέγμα της Χερσονήσου, το σενάριο ήπιας παρέμβασης προτείνει τα ακόλουθα :

- Αξιολόγηση των ορίων των οριοθετημένων οικισμών εφαρμόζοντας τα κριτήρια του υπό έκδοση σχετικού ΠΔ.
- Όσον αφορά τους Οικοδομικούς Συνεταιρισμούς προτείνεται εμπλουτισμός με κεντρικές λειτουργίες και δημιουργία Ζ.Υ.Σ. σε αυτούς που απέχουν από την ακτογραμμή απόσταση 500μ.
- Πολεοδομήσεις κατά προτεραιότητα στους οικισμούς Μάλια, Κάτω Γούβες, Κοκκίνη Χάνι - Βαθειανός Κάμπος και Ανάληψη, Καρτερός, Ελαία, Άνω Γούβες.
- Πολεοδομήσεις και δημιουργία Ζωνών Υποδοχής Συντελεστή δόμησης (Ζ.Υ.Σ), εφόσον πολεοδομηθούν, στα αραιοδομημένα και αδόμητα τμήματα των οικισμών της ενδοχώρας (π.χ. Επισκοπή, Σταμνιοί, Καλό Χωριό και Ποταμιές).

- Πράξεις Εφαρμογής και οριοθετήσεις ρεμάτων στους οικισμούς Γούρνες, Σταλίδα και Λιμένα Χερσονήσου.
- Μελέτες οριοθέτησης και διευθέτησης ρεμάτων στα Μάλια και στην Ανάληψη.
- Δημιουργία ΠΟΑΠΔ για τουριστικές χρήσεις στο παράκτιο μέτωπο.
- Επεκτάσεις βάσει αρχικών υπολογισμών σε ορισμένους παράκτιου και άλλους οικισμούς (περαιτέρω διερεύνηση βάσει προδιαγραφών κατά το 2ο Στάδιο της μελέτης).
- Καθορισμός και εφαρμογή γραμμών αιγιαλού και παραλίας στους παράκτιους οικισμούς.
- Αναπλάσεις των πολεοδομικών κέντρων των οικισμών και των παραρεμάτιων περιοχών στο πλαίσιο της αξιοποίησης των ιδιαιτεροτήτων των οικισμών σε συνδυασμό με τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα, αλλά και την εξασφάλιση στους παραλιακούς οικισμούς της ανεμπόδιστης πρόσβασης στο παράκτιο μέτωπο.
- Ενίσχυση των βασικών οικισμών του Δήμου (π.χ. Μάλια, Γούρνες, Κοκκίνη Χάνι, Βαθειανός Κάμπος, Κάτω Γούβες, Λιμένας Χερσονήσου, Χερσόνησος, Σταλίδα, Επισκοπή) με επιπλέον μονάδες κοινωνικού εξοπλισμού και με κατάλληλες πολεοδομικές παρεμβάσεις, ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν στον αναβαθμισμένο τους ρόλο.
- Κυκλοφοριακές μελέτες εντός οικισμών με δημιουργία οδών ήπιας κυκλοφορίας και πεζοδρόμων που διασχίζουν τους παράκτιους οικισμούς και με αναβάθμιση των οδικών υποδομών και προσβάσεων χωρίς όμως να επηρεάζεται αρνητικά το τοπίο της περιοχής και ταυτόχρονα να προτείνονται μέτρα βιώσιμης κινητικότητας.
- Δημιουργία χώρων στάθμευσης και χώρων μετεπιβίβασης λεωφορείων στους παραλιακούς οικισμούς (π.χ. Σταλίδα, Λιμένας Χερσονήσου) και εξυπηρέτηση των επισκεπτών με ηλεκτρικά οχήματα.
- Δημιουργία πάρκων, ελεύθερων χώρων αναψυχής, μονάδων εκπαίδευσης (π.χ. νέο νηπιαγωγείο και δημοτικό σχολείο στην Ανάληψη) και αθλητικών εγκαταστάσεων για την ενίσχυση της ποιότητας ζωής και την προώθηση της κοινωνικής συνοχής. Ειδικότερα εντός των οικισμών, ανάλογα με τις προβλέψεις των Πολεοδομικών Προτύπων θα προταθούν κοινόχρηστοι και κοινωφελείς χώροι ικανοί που θα ικανοποιούν το πληθυσμό χωρητικότητας όπως αυτός έχει εκτιμηθεί στο κεφάλαιο Α4.5.

➤ **Υποδομές – Τομείς Δράσεις**

Οι δράσεις που προτείνονται στο σενάριο ήπιας παρέμβασης είναι οι ακόλουθες :

- Επαναλειτουργία της σχολής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και δραστηριοτήτων έρευνας με κατεύθυνση τον τουρισμό.
- Ενίσχυση προγραμμάτων για την ανακαίνιση και ενεργειακή αναβάθμιση παλαιών κτιρίων, με στόχο τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος.
- Χάραξη νέων παρακαμπτήριων – περιμετρικών οδών με σκοπό την κυκλοφοριακή τους αποσυμφόρηση από την διαμπερή, υπερτοπικού χαρακτήρα, κίνηση οχημάτων δίνοντας τη δυνατότητα για την εφαρμογή, εντός των οικισμών, προγραμμάτων ανάπλασης.
- Βελτίωση γεωμετρικών χαρακτηριστικών και βατότητας των οδών, που συνδέουν τους οικισμούς της ενδοχώρας με στόχο την επικοινωνία των οικισμών, την διασύνδεση σημαντικών πολιτιστικών πόρων και την ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού (π.χ. αγροτουρισμός).
- Εφαρμογή όλων των κατευθύνσεων του Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής κινητικότητας, με έμφαση στη μείωση της κυκλοφορίας σε περιοχές υψηλού φόρτου και τη προώθηση της ελεγχόμενης στάθμευσης, της ηλεκτροκίνησης αλλά και των λύσεων Mobility as a Service (MaaS).
- Ολοκλήρωση τουριστικού λιμένα Μαλίων.
- Επέκταση και αναβάθμιση υφιστάμενου ΧΥΤΑ και εργασίες μετατροπής του σε ΧΥΤΥ.
- Κατασκευή στο χώρο του ΧΥΤΑ Μονάδας Μηχανικής Διαλογής Σύμμεικτων Απορριμμάτων και Κομποστοποίησης Οργανικού Κλάσματος καθώς και Μονάδας Ανάκτησης Ανακύκλωσης (ΜΑΑ).
- Δημιουργία νέων Πράσινων Σημείων.
- Κατασκευή ΕΕΛ για τους οικισμούς Καρτερό, Κοκκίνη Χάνι και Βαθειανό Κάμπο.
- Αναβάθμιση και επέκταση ΕΕΛ Χερσονήσου και Μαλίων.
- Αντικατάσταση δικτύου ύδρευσης στους οικισμούς Κοκκίνη Χάνι, Βαθειανού Κάμπου, Καρτερού, Γουρνών και στους οικισμούς της Δ.Ε. Επισκοπής.
- Κατασκευή και επέκταση του δικτύου αποχέτευσης, ειδικά στους παραλιακούς οικισμούς (π.χ. Κοκκίνη Χάνι, Βαθειανός Κάμπος).
- Πρόβλεψη ή και επικαιροποίηση κατάλληλων χώρων καταφυγής του πληθυσμού σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών ή εκτάκτων αναγκών, καθώς και πρόβλεψη των απαραίτητων υποδομών πολιτικής προστασίας (π.χ. πυροσβεστικοί κρουνοί, παροχές ύδρευσης στους κοινόχρηστους χώρους, κτλ.).

- Έμφαση στην ανακύκλωση των οικιακών απορριμμάτων και στην προώθηση προγράμματος κομποστοποίησης των «πράσινων απορριμμάτων».
- Εργασίες συντήρησης μονοπατιών και περιπατητικών διαδρομών.
- Αναζήτηση περιοχής για τη χωροθέτηση Δημοτικής Αγοράς.
- Εργασίες ανάπλασης κατά μήκος του παράκτιου μετώπου.
- Αξιοποίηση Δημοτικής Περιουσίας για Κοινωφελείς Χρήσεις.

A10.1.4.2 ΣΕΝΑΡΙΟ ΕΝΤΟΝΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Στο σενάριο έντονης παρέμβασης, επιχειρείται η συστηματική και οργανωμένη προσέγγιση για την ταχύτερη επίτευξη των στόχων και κατευθύνσεων του υπερκείμενου σχεδιασμού. Οι έντονες παρεμβάσεις στοχεύουν στη μεγιστοποίηση των πλεονεκτημάτων και ευκαιριών, ενώ περιορίζουν τις αδυναμίες και απειλές που έχουν αναγνωρισθεί στην ανάλυση SWOT της υφιστάμενης κατάστασης. Παράλληλα, προτείνεται η αυστηροποίηση των όρων και περιορισμών δόμησης στις εκτός σχεδίου περιοχές και ιδιαίτερα στο παράκτιο μέτωπο το οποίο στις ΔΕ Χερσονήσου και Μαλίων καθορίζεται ως «κορεσμένη τουριστική ζώνη», ενώ δίνονται κίνητρα ανάπτυξης οργανωμένου τουρισμού στον ορεινό όγκο και εντός οικισμών. Το σενάριο αυτό θα ακολουθήσει την κατεύθυνση των ζωνών που προτείνει το ΠΧΠ Κρήτης, σε ορεινό και παράκτιο μέτωπο.

Βασικοί Στόχοι και Διαφοροποιήσεις ως προς το σενάριο ήπιας παρέμβασης

1. **Ριζική Αναβάθμιση του Δομημένου Περιβάλλοντος και του Τοπίου:**
 - **Περιορισμός Δόμησης στο Παράκτιο Μέτωπο:** Απαγορεύονται νέες τουριστικές μονάδες ή επεκτάσεις υφιστάμενων ενώ η τουριστική ανάπτυξη θα γίνεται μόνο με απόσυρση ξενοδοχειακών μονάδων ή με επισκευή και ανακαίνιση εγκαταλελειμμένων κτιρίων.
 - **Δημιουργία κινήτρων για οργανωμένη ανάπτυξη μορφών τουρισμού στον ορεινό όγκο:** Στις περιοχές αυτές επιτρέπεται ο οργανωμένος τουρισμός με κάποιο περιορισμό στις κλίνες.
 - **Μεγαλύτερες ζώνες βιομηχανικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων:** Αύξηση του δευτερογενή τομέα και δημιουργία μεγαλύτερων υποδοχέων «οργανωμένης μεταποιητικής δραστηριότητας» και παροχή κινήτρων για την προσέλκυση μεταποιητικών δραστηριοτήτων

Στο σενάριο αυτό προτείνονται μεγαλύτερες και περισσότερες Περιοχές Παραγωγικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων (Π.Ε.Δ.), αυστηρότερα μέτρα στις περιοχές ειδικής προστασίας (Π.Ε.Π.), όπως και αυστηρότερους όρους δόμησης στις περιοχές ελέγχου δόμησης (Π.Ε.Χ).

Ειδικότερα:

➤ **Περιοχές Παραγωγικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων (Π.Ε.Δ.)**

Πέραν των περιοχών παραγωγικών μονάδων που προτείνεται στο σενάριο ήπιας παρέμβασης προθέτονται δύο επιπλέον βιομηχανικές ζώνες, και στο σύνολο τους είναι επτά (7) :

ΠΕΔ 6: Περιοχή που γειτνιάζει με το ΒΙΟΠΑ Ανώπολης

- Βελτίωση των υφιστάμενων βιομηχανικών εγκαταστάσεων και δημιουργία νέων χώρων χαμηλής όχλησης για την προσέλκυση μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

ΠΕΔ 7: Περιοχή νότια - ανατολικά του υψώματος Πύργος ή «Έδερα»

- Αυτή η ζώνη χαρακτηρίζεται ως χαμηλής όχλησης και διατηρείται από το ΣΧΟΟΑΠ περιοχή με βιοτεχνική χρήση χαμηλής όχλησης.

➤ **Περιοχές Ειδικής Προστασίας (Π.Ε.Π.)**

Οι Περιοχές Ειδικής Προστασίας θα παραμείνουν όπως και στο σενάριο ήπιας παρέμβασης με μόνη διαφορά την πλήρη απαγόρευση της δόμησης.

➤ **Περιοχές Ελέγχου Χρήσεων Γης (Π.Ε.Χ.)**

Προτείνονται δύο (2) Περιοχές Ελέγχου Χρήσεων Γης, όπου η μία βρίσκεται στο παράκτιο μέτωπο και η άλλη στον ορεινό όγκο.

ΠΕΧ 1: Ορεινή ζώνη

- Σε αυτή την περιοχή προτείνεται η κατοικία, ο τουρισμός και οι εναλλακτικές – ειδικές μορφές τουρισμού (αγροτουρισμός), οι χρήσεις κεντρικών λειτουργιών οικισμών, όπως πολιτιστικές εγκαταστάσεις, εμπόριο και εστίαση, οι κτηνοτροφικές και γεωργικές εγκαταστάσεις, γεωργικές καλλιέργειες καθώς και οι χώροι μεταποίησης προϊόντων πρωτογενούς τομέα. Ειδικά για τις τουριστικές εγκαταστάσεις επιτρέπονται μόνο οργανωμένοι υποδοχείς τουριστικών μονάδων κατηγορίας 4 και 5 αστέρων.

- Για τουριστικά καταλύματα: Η αρτιότητα ορίζεται στα 20 στρ.
- Για κατοικία: Η αρτιότητα ορίζεται σε 8 στρ.

ΠΕΧ 2: Παράκτια ζώνη

- Σε αυτή την περιοχή προτείνεται η κατοικία, ο τουρισμός και οι χρήσεις κεντρικών λειτουργιών οικισμών, όπως πολιτιστικές εγκαταστάσεις, εμπόριο και εστίαση. Σε περίπτωση νέων τουριστικών μονάδων ή επέκταση αυτών επιτρέπονται μόνο είτε με την απόσυρση των υφιστάμενων είτε με επισκευή/ανακατασκευή υφιστάμενων κελυφών.
- Για τουριστικά καταλύματα: Η αρτιότητα ορίζεται στα 20 στρ. Το όριο των κλινών ορίζεται στις 200 κλίνες (κατά περίπτωση δεν ισχύει εάν αναβαθμιστεί σε κατηγορία 4 ή 5 αστέρων).
- Για κατοικία: Η αρτιότητα ορίζεται σε 8 στρ.

➤ Οργάνωση Οικιστικών Υποδοχέων

- Προτείνεται η πολεοδόμηση του συνόλου των οικισμών προκειμένου να δημιουργηθούν λειτουργικά δίκτυα δρόμων και πεζοδρόμων εντός των ορίων τους ή και σε τυχόν αναγκαίες επεκτάσεις τους.
- Στους παράκτιους οικισμούς προτείνονται για τουριστικά καταλύματα ο περιορισμός των 150 κλινών.
- Στους ορεινούς οικισμούς προτείνονται για τουριστικά καταλύματα ο περιορισμός των 50 κλινών.

A10.2 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Για την αξιολόγηση των εναλλακτικών σεναρίων ανάπτυξης για τον Δήμο Χρесоνήσου, στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης, υιοθετείται μια πολυκριτηριακή ανάλυση βασισμένη σε κριτήρια, στόχους και δείκτες που αντανακλούν τις τοπικές ανάγκες, τις κατευθύνσεις βιώσιμης ανάπτυξης και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) της Agenda 2030. Αυτή η προσέγγιση είναι προς την κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης, την βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και την προστασία του περιβάλλοντος.

A10.2.1 ΤΟΜΕΙΣ – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Οι τομείς και τα κριτήρια αξιολόγησης στους οποίους θα αξιολογηθούν συγκριτικά τα Σενάρια ανάπτυξης, επιλέχθηκαν βάσει των ιδιαίτερων προκλήσεων και αναγκών του Δήμου

Χερσονήσου, καθώς και των κατευθύνσεων του υπερκείμενου σχεδιασμού. Συγκεκριμένα, περιλαμβάνουν:

- Οικονομική Ανάπτυξη : Αξιολογείται η συμβολή του κάθε σεναρίου στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας μέσω της δημιουργίας θέσεων εργασίας, της προσέλκυσης επενδύσεων (λελογισμένου μεγέθους) και της υποστήριξης των τοπικών επιχειρήσεων. Στόχο αποτελεί η υποστήριξη και των τριών τομέων της οικονομίας (Πρωτογενής – Δευτερογενής – Τριτογενής) με έμφαση πάντα και στα συγκριτικά πλεονεκτήματα του Δήμου (νησιωτικός προορισμός). Το κριτήριο αυτό είναι θεμελιώδες για τη βιώσιμη ανάπτυξη, καθώς προάγει την οικονομική σταθερότητα και βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής.
- Κοινωνική Συνοχή : Εκτιμάται η συμβολή του κάθε σεναρίου στη μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων, τη δίκαιη κατανομή των πόρων και την ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης. Η κοινωνική συνοχή είναι απαραίτητη για την επίτευξη μιας δίκαιης και βιώσιμης κοινωνίας.
- Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος : Εξετάζονται οι δράσεις για την προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος. Η περιβαλλοντική προστασία είναι κρίσιμη για τη διατήρηση των φυσικών πόρων και της βιοποικιλότητας.
- Ανθεκτικότητα και Προσαρμοστικότητα : Αξιολογείται η ικανότητα των σεναρίων να βελτιώσουν την ανθεκτικότητα της περιοχής σε φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές και κυρίως τη προσαρμογή του Δήμου έναντι των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής αλλά και τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και του Εθνικού Κλιματικού Νόμου (ν.4396/2022) για μείωση των εκπομπών ρύπων κατά 55% έως το 2030 και επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Η ανθεκτικότητα είναι ζωτικής σημασίας για την αντιμετώπιση και ανάκαμψη από καταστροφές.
- Ενέργεια : Αξιολογείται η ενεργειακή ασφάλεια της περιοχής και η προώθηση λύσεων ΑΠΕ και Εξοικονόμησης Ενέργειας.
- Πρωτογενής Τομέας : Εκτιμώνται οι δράσεις που ενισχύουν και αναπτύσσουν τη γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία. Ο πρωτογενής τομέας είναι βασικός για την οικονομική ανάπτυξη και την επισιτιστική ασφάλεια της περιοχής.

- Δευτερογενής Τομέας : Εκτιμώνται οι δράσεις που υποστηρίζουν τη βιομηχανία και τη βιοτεχνία χαμηλής όχλησης. Ο δευτερογενής τομέας είναι σημαντικός για την προστιθέμενη αξία και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, συμβάλλοντας στην οικονομική ανάπτυξη και τη βελτίωση των υποδομών.
- Τριτογενής τομέας - Τουριστική Ανάπτυξη: Εκτιμώνται οι δράσεις που προάγουν τις υπηρεσίες, το εμπόριο και τον τουρισμό. Ο τριτογενής τομέας είναι κρίσιμος για την παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας, την οικονομική διαφοροποίηση και την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας. Ειδικότερα αξιολογείται η ανάπτυξη του τουρισμού με έμφαση στις ειδικές μορφές και την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου αλλά και η ανάπτυξη μέσω της δημιουργίας τριτοβάθμιων εκπαιδευτικών / ερευνητικών δομών που θα ενισχύσουν τον πληθυσμό με δυναμικές ηλικιακές ομάδες, σύμφωνα και με τις κατευθύνσεις του υπερκείμενου χωροταξικού σχεδιασμού.
- Πολιτιστική Κληρονομιά: Εκτιμώνται οι δράσεις για την προστασία και ανάδειξη της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Η πολιτιστική κληρονομιά είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της ιστορίας και της ταυτότητας της περιοχής αλλά και καθοριστική για την τουριστική ανάπτυξη.
- Βιώσιμη Μετακίνηση: Αξιολογείται η ανάπτυξη βιώσιμων μορφών μετακίνησης και η βελτίωση των οδικών υποδομών, συνδέσεων αλλά και η δημιουργία νέων χώρων στάθμευσης. Η βιώσιμη μετακίνηση συμβάλλει στη μείωση των εκπομπών αερίων ρύπων και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και επισκεπτών του Δήμου.
- Υποδομές Ύδρευσης, Αποχέτευσης & Διαχείρισης Απορριμμάτων : Αξιολογείται η ολοκλήρωση και αναβάθμιση των υποδομών ύδρευσης, αποχέτευσης και διαχείρισης ΑΣΑ. Οι υποδομές αυτές είναι κρίσιμες για την υγεία των κατοίκων αλλά και για την εύρυθμη λειτουργία του νησιού.
- Χρήσεις γης - Δόμηση: Αξιολογούνται οι ανάγκες επεκτάσεων κάποιων οικισμών σύμφωνα με τα νέα πολεοδομικά πρότυπα, το στόχο περιορισμού της αυθαίρετης δόμησης και την εφαρμογή πολεοδομικών κανόνων καθώς και προκειμένου να οργανωθούν πολεοδομικά οι αναγκαίες μικτές κεντρικές / επιχειρηματικές χρήσεις και δραστηριότητες εξυπηρέτησης των οικισμών αυτών.

➤ **Στόχοι και Υποστόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs)**

Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) της Agenda 2030⁷ ενσωματώνονται στη μεθοδολογία αξιολόγησης για να διασφαλιστεί η ευθυγράμμιση των τοπικών στρατηγικών με τις εθνικές και διεθνείς δεσμεύσεις και βέλτιστες πρακτικές. Αυτή η ενσωμάτωση βοηθά στην επίτευξη μιας ολιστικής και ισορροπημένης ανάπτυξης, λαμβάνοντας υπόψη τις πολυδιάστατες ανάγκες της τοπικής κοινωνίας και του περιβάλλοντος. Οι SDGs καλύπτουν σημαντικούς τομείς που σχετίζονται με την ανάπτυξη του Δήμου Χερσονήσου, όπως:

▪ **Στόχος 2: Μηδενική Πείνα**

- Υποστόχοι: Ενίσχυση της γεωργικής παραγωγής, διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας.
- Συμβολή: Οι δράσεις για τη βελτίωση της γεωργίας και την επισιτιστική ασφάλεια ενισχύουν την τοπική οικονομία και την κοινωνική συνοχή.

▪ **Στόχος 4: Ποιοτική Εκπαίδευση**

- Υποστόχοι: Ενίσχυση της πρόσβασης σε μονάδες εκπαίδευσης που προάγουν τη βιώσιμη ανάπτυξη και τον βιώσιμο τρόπο ζωής.
- Συμβολή: Η απόκτηση ποιοτικής εκπαίδευσης συμβάλει στη βελτίωση της ανθρώπινης ζωής και της βιώσιμης ανάπτυξης.

▪ **Στόχος 6: Καθαρό Νερό και Αποχέτευση**

- Υποστόχοι: Βελτίωση της πρόσβασης σε καθαρό νερό και αποχέτευση.
- Συμβολή: Η ενίσχυση των υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης βελτιώνει την υγεία και την ευημερία των κατοίκων.

▪ **Στόχος 7: Φθηνή και Καθαρή Ενέργεια**

- Υποστόχοι: Αύξηση του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- Συμβολή: Η αύξηση της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας συμβάλει στον περιορισμό του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής αλλά και στην πρόσβαση σε ενέργεια.

⁷ <https://gslegal.gov.gr/wp-content/uploads/2016/12/%CE%A3%CE%A4%CE%9F%CE%A7%CE%9F%CE%99-%CE%92%CE%99%CE%A9%CE%A3%CE%99%CE%9C%CE%97%CE%A3-%CE%91%CE%9D%CE%91%CE%A0%CE%A4%CE%A5%CE%9E%CE%97%CE%A3-EL-2.pdf>

- Στόχος 8: Αξιοπρεπής Εργασία και Οικονομική Ανάπτυξη
 - Υποστόχοι: Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας.
 - Συμβολή : Η προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης βελτιώνει την οικονομική σταθερότητα και την ποιότητα ζωής.
- Στόχος 9: Βιομηχανία, Καινοτομία και Υποδομές
 - Υποστόχοι: Ανάπτυξη βιώσιμων υποδομών, προώθηση της καινοτομίας.
 - Συμβολή: Οι καινοτόμες τεχνολογίες και οι βιώσιμες υποδομές συμβάλλουν στη βελτίωση της παραγωγικότητας και της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας.
- Στόχος 11: Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες
 - Υποστόχοι: Προστασία της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, βελτίωση της ανθεκτικότητας των υποδομών, εξασφάλιση πρόσβασης σε ασφαλή και προσιτή στέγαση, βελτίωση της δημόσιας συγκοινωνίας και της προσβασιμότητας, προστασία των ανοικτών δημόσιων χώρων.
 - Συμβολή: Η προώθηση βιώσιμων πόλεων και κοινοτήτων βελτιώνει την ποιότητα ζωής, μειώνει τις ανισότητες και προστατεύει το περιβάλλον.
- Στόχος 12: Υπεύθυνη Κατανάλωση και Παραγωγή
 - Υποστόχοι: Βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων, μείωση παραγωγής αποβλήτων, βιώσιμος τουρισμός.
 - Συμβολή: Η προώθηση της βιώσιμης παραγωγής και κατανάλωσης συμβάλει στην βελτίωση της ποιότητας ζωής.
- Στόχος 13: Δράση για το Κλίμα
 - Υποστόχοι: Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ενίσχυση των μέτρων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.
 - Συμβολή: Η ενσωμάτωση δράσεων για το κλίμα συμβάλλει στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και στην ανθεκτικότητα των κοινοτήτων στις κλιματικές αλλαγές.
- Στόχος 14: Ζωή στο Νερό

- Υποστόχοι: Προστασία των θαλάσσιων οικοσυστημάτων.
- Συμβολή : Οι δράσεις για την προστασία των θαλάσσιων οικοσυστημάτων συμβάλλουν στη βιώσιμη διαχείριση των θαλάσσιων πόρων και στην προστασία της βιοποικιλότητας.
- Στόχος 15: Ζωή στη Στεριά
 - Υποστόχοι: Προστασία της βιοποικιλότητας και των φυσικών οικοσυστημάτων.
 - Συμβολή : Η προστασία των φυσικών οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας συμβάλλει στη διατήρηση των φυσικών πόρων και στην ισορροπημένη ανάπτυξη της περιοχής.

Η ενσωμάτωση των ΣΒΑ (SDGs) στη μεθοδολογία αξιολόγησης των εναλλακτικών σεναρίων ανάπτυξης του Δήμου Χερσονήσου έχει πολλαπλά οφέλη:

- Παγκόσμια Αναγνώριση και Συναίνεση: Οι ΣΒΑ έχουν αναγνωριστεί διεθνώς και προσφέρουν ένα κοινό πλαίσιο για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων. Η ενσωμάτωσή τους διασφαλίζει ότι οι τοπικές στρατηγικές ευθυγραμμίζονται με τις διεθνείς δεσμεύσεις και βέλτιστες πρακτικές.
- Ολιστική Προσέγγιση: Οι ΣΒΑ καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων που αφορούν την οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Αυτή η ολιστική προσέγγιση επιτρέπει τη λήψη υπόψη πολλαπλών παραγόντων που επηρεάζουν την ανάπτυξη της περιοχής.
- Μετρήσιμοι Δείκτες: Οι ΣΒΑ συνοδεύονται από συγκεκριμένους δείκτες που επιτρέπουν τη μετρήσιμη αξιολόγηση της προόδου. Αυτό διευκολύνει την παρακολούθηση και τη σύγκριση των επιδόσεων των ειδικών σεναρίων.
- Συνολική Συμβολή στην Αειφορία: Τα σενάρια αξιολογούνται βάσει του πώς συμβάλλουν στους διαφορετικούς στόχους και υποστόχους των ΣΒΑ, διασφαλίζοντας μια ισορροπημένη και συνολική προσέγγιση στην ανάπτυξη.
- Συγκριτική Αξιολόγηση: Η χρήση κοινών δεικτών και κριτηρίων επιτρέπει την άμεση σύγκριση των σεναρίων και την αξιολόγηση της σχετικής απόδοσής τους σε κάθε στόχο.
- Ενίσχυση Διαφάνειας και Λογοδοσίας: Οι μετρήσιμοι δείκτες και η ευθυγράμμιση με τους διεθνείς στόχους ενισχύουν τη διαφάνεια και τη λογοδοσία στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

- Μακροπρόθεσμη Στρατηγική: Η εστίαση στους ΣΒΑ διασφαλίζει ότι τα σενάρια λαμβάνουν υπόψη τόσο τις βραχυπρόθεσμες όσο και τις μακροπρόθεσμες ανάγκες και προκλήσεις, προωθώντας βιώσιμες λύσεις που θα διαρκέσουν στον χρόνο.

Ενσωματώνοντας τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης στη μεθοδολογία, ο Δήμος Χερσονήσου διασφαλίζει ότι η αξιολόγηση των εναλλακτικών σεναρίων ανάπτυξης είναι πλήρης, διαφανής και εναρμονισμένη με τα παγκόσμια πρότυπα βιωσιμότητας. Αυτή η προσέγγιση ενισχύει την ικανότητα του Δήμου να επιλέξει το βέλτιστο σενάριο που θα οδηγήσει σε μια ισορροπημένη και βιώσιμη ανάπτυξη.

A10.2.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Οι δείκτες ανά κριτήριο που θα χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση των σεναρίων καθώς και τα προτεινόμενα βάρη στάθμισης των κριτηρίων (λόγω πάντα των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της περιοχής μελέτης) περιγράφονται αναλυτικότερα παρακάτω .

Για κάθε κριτήριο έχει τοποθετηθεί και το αντίστοιχο βάρος αυτού (στάθμιση κριτηρίου - w_i), έχοντας πάντα ως ικανή συνθήκη, ότι το άθροισμα των βαρών θα πρέπει να είναι ίσο με τη μονάδα. Η στάθμιση των κριτηρίων αντικατοπτρίζει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε περιοχής μελέτης και δίνει μεγαλύτερο βάρος στα κριτήρια και τους δείκτες εκείνους που προσδιορίζουν καλύτερα τη περιοχή (π.χ. στις περιβαλλοντικά υποβαθμισμένες περιοχές, οι περιβαλλοντικοί δείκτες θα έχουν μεγαλύτερο βάρος⁸).

Αναλυτικότερα παρουσιάζονται παρακάτω ανά κριτήριο οι προτεινόμενοι δείκτες και η επιλεγόμενη τιμή του συντελεστή βαρύτητας.

1. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Δείκτες: Αύξηση ΑΕΠ, Νέες θέσεις εργασίας.

Συντελεστής Βαρύτητας: 0,08

Αιτιολόγηση: Η οικονομική ανάπτυξη είναι κρίσιμη για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων. Ένας υψηλός δείκτης οικονομικής ανάπτυξης μπορεί να οδηγήσει σε περισσότερες επενδύσεις και οικονομική σταθερότητα, γι' αυτό και ο συντελεστής βαρύτητας είναι σημαντικός.

⁸ Voulellis & Serraos, 2017

2. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ

Δείκτες: Μείωση ανεργίας, Ηλικιακή κατανομή και κάλυψη βασικών αναγκών εκπαίδευσης και υγείας.

Συντελεστής Βαρύτητας: 0,08

Αιτιολόγηση: Η κοινωνική συνοχή είναι απαραίτητη για την επίτευξη μιας δίκαιης και βιώσιμης κοινωνίας. Η μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων και η δίκαιη κατανομή των πόρων είναι θεμελιώδεις για την ευημερία της κοινότητας, γεγονός που δικαιολογεί τη σημαντική βαρύτητα που δίνεται στο κριτήριο αυτό.

3. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Δείκτες: Αναλογία οικολογικά προστατευόμενων περιοχών / ΧΣ⁹

Συντελεστής Βαρύτητας: 0,15

Αιτιολόγηση: Η προστασία του περιβάλλοντος είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και των φυσικών πόρων, που είναι θεμελιώδη για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της περιοχής. Λόγω της κρίσιμης σημασίας της περιβαλλοντικής προστασίας, αποδίδεται ο υψηλότερος συντελεστής βαρύτητας.

4. ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Δείκτης: Αριθμός δράσεων προσαρμογής και μείωσης ευπάθειας (Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, Χώροι Καταφυγής, Πολεοδομήσεις, Δράσεις ΠεΣΠΚΑ).

Συντελεστής Βαρύτητας: 0,08

Αιτιολόγηση: Η ικανότητα της περιοχής να αντιμετωπίσει και να ανακάμψει από φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές είναι σημαντική, σε συνδυασμό με την αναγκαία προσαρμογή στα προβλήματα της κλιματικής αλλαγής και αποτελεί σημαντικό άξονα. Για τον λόγο αυτό, ο συντελεστής βαρύτητας είναι υψηλός.

5. ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Δείκτες: Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας / άτομο, % Παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ.

Συντελεστής Βαρύτητας: 0,05

⁹ Σύμφωνα με το Παράρτημα 4 της ΥΑ Πολεοδομικών Προτύπων (ΦΕΚ 200Δ/2024)

Αιτιολόγηση: Η ενεργειακή απόδοση και η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είναι σημαντικές για την αειφορία και την κλιματική ουδετερότητα. Παρόλα αυτά ο Δήμος Χερσονήσου είναι διασυνδεδεμένο νησί στο ηλεκτρικό ηπειρωτικό δίκτυο και είναι ενεργειακά ασφαλές, ενώ παράλληλα έχουν εγκατασταθεί μονάδες ΑΠΕ στο νησί. Για τον λόγο αυτό, ο συντελεστής βαρύτητας είναι χαμηλός.

6. ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Δείκτες: Έκταση περιοχών αγροτικής γης που δύναται να χαρακτηρισθούν ως ΠΕΠ.

Συντελεστής Βαρύτητας: 0,10

Αιτιολόγηση: Ο πρωτογενής τομέας είναι σημαντικός για την τοπική οικονομία και την επισιτιστική ασφάλεια. Ο Δήμος Χερσονήσου εάν και έχει παράδοση στην γεωργία και αλιεία, δεν εκμεταλλεύεται την γεωργική γη, παρά τις δυνατότητες ανάπτυξης που υπάρχουν. Για τον λόγο αυτό, ο συντελεστής βαρύτητας είναι σημαντικός.

7. ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Δείκτες: Έκταση περιοχών με χρήσεις δευτερογενούς τομέα που δύναται να χαρακτηρισθούν ως ΠΕΔ.

Συντελεστής Βαρύτητας: 0,05

Αιτιολόγηση: Η ενίσχυση της βιομηχανίας και των βιοτεχνικών δραστηριοτήτων συμβάλλει στην οικονομική διαφοροποίηση και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, αλλά η βαρύτητά του πρέπει να είναι ισορροπημένη με τις ανάγκες προστασίας του περιβάλλοντος και των άλλων τομέων. Για τον λόγο αυτό, ο συντελεστής βαρύτητας είναι λιγότερο υψηλός από αυτούς του πρωτογενή και τριτογενή τομέα.

8. ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ – ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Δείκτες: Αριθμός κλινών *100 / ΠλΒ, Αριθμός εκπαιδευτικών/ερευνητικών δομών.

Συντελεστής Βαρύτητας: 0,10

Αιτιολόγηση: Η τουριστική ανάπτυξη είναι βασικός μοχλός της τοπικής οικονομίας, δημιουργώντας θέσεις εργασίας και προσελκύοντας επενδύσεις, αλλά σε μια ολοκληρωμένη στρατηγική ανάπτυξης πρέπει να ισορροπεί με άλλους τομείς, ενώ παράλληλα πρέπει να σέβεται τους φυσικούς πόρους. Η έμφαση στις ειδικές μορφές τουρισμού με σεβασμό στο περιβάλλον και η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου καθιστούν το κριτήριο αυτό

ιδιαίτερα σημαντικό. Επιπρόσθετα κρίνεται ιδιαίτερα κρίσιμη η ανάπτυξη εκπαιδευτικών / ερευνητικών δομών σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του υπερκείμενου χωροταξικού σχεδιασμού. Για τον λόγο αυτό, ο συντελεστής βαρύτητας είναι υψηλός.

9. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Δείκτες: Αριθμός σημείων πολιτιστικού ενδιαφέροντος ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο,
Έκταση προστατευόμενων περιοχών αρχαιολογικού ενδιαφέροντος
Συντελεστής Βαρύτητας: 0,05

Αιτιολόγηση: Η προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της ιστορίας και της ταυτότητας της περιοχής. Παρά τη σημαντικότητα, η βαρύτητά της είναι ισορροπημένη ώστε να μην υπερβαίνει τις οικονομικές και κοινωνικές προτεραιότητες. Επιπρόσθετα το πολιτιστικό στοιχείο στο Δήμο Χερσονήσου είναι ιδιαίτερα έντονο με ανάγκη να αναδειχθεί και να συνδεθεί με ειδικές μορφές τουρισμού όπως ο Θρησκευτικός, πολιτιστικός και περιπατητικός.

10. ΒΙΩΣΙΜΗ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ

Δείκτες: Συνολικό πλήθος επιβατικών οχημάτων / κάτοικο, Βαθμός υλοποίησης ΣΒΑΚ & ΣΦΗΟ.
Συντελεστής Βαρύτητας: 0,08

Αιτιολόγηση: Η ανάπτυξη βιώσιμων μορφών μετακίνησης συμβάλλει στη μείωση των εκπομπών αερίων ρύπων και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής. Η ασφαλής πρόσβαση, η οδική ασφάλεια και η ανάγκη για νέες θέσεις στάθμευσης, αποτελούν σημεία αδύναμα για το Δήμο Χερσονήσου, που χρίζουν άμεσης βελτίωσης. Για τον λόγο αυτό, ο συντελεστής βαρύτητας είναι υψηλός.

11. ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ, ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΩΝ

Δείκτες: Ετήσια παραγωγή νερού/ετήσια κατανάλωση, Ποσοστό κάλυψης αποχέτευσης, Βαθμός υλοποίησης κατευθύνσεων και μέτρων του ΠΕΣΔΑ και άλλων σχετικών στρατηγικών σχεδίων.
Συντελεστής Βαρύτητας: 0,08

Αιτιολόγηση: Οι υποδομές ύδρευσης και αποχέτευσης είναι κρίσιμες για την υγεία και την ευημερία των κατοίκων, αλλά η προτεραιότητα τους πρέπει να εξισορροπηθεί με άλλους

παράγοντες ανάπτυξης, ενώ κρίσιμα σχετικά έργα του Δήμου βρίσκονται σε εξέλιξη. Για τον λόγο αυτό, ο συντελεστής βαρύτητας είναι σημαντικός.

12. ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ - ΔΟΜΗΣΗ

Δείκτες: Συνολική δομημένη επιφάνεια / κάτοικο, Επιφάνεια επεκτάσεων σύμφωνα με τα πολεοδομικά σταθερότυπα.

Συντελεστής Βαρύτητας: 0,10

Αιτιολόγηση: Η οριοθέτηση οικισμών και επέκταση του σχεδίου σε τμήματα οικισμών σύμφωνα με τα νέα πολεοδομικά πρότυπα για την ανάπτυξη της κατοικίας, η αντιμετώπιση της αυθαίρετης δόμησης και η εφαρμογή πολεοδομικών κανόνων είναι απαραίτητη για την προστασία του περιβάλλοντος και την ορθολογική ανάπτυξη της περιοχής. Κρίνεται σημαντική η ανάγκη για ισορροπία με την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή και για το λόγο αυτό καθίσταται αυτό το κριτήριο εξίσου σημαντικό με αυτό της οικονομικής ανάπτυξης.

Πίνακας 1: Κριτήρια, Δείκτες και συντελεστές βαρύτητας για την αξιολόγηση των σεναρίων

ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ	ΣΤΟΧΟΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Οικονομική Ανάπτυξη	Αύξηση ΑΕΠ	0,08	Στόχος 8
	Νέες Θέσεις Εργασίας		
Κοινωνική Συνοχή	Μείωση Ανεργίας	0,08	Στόχος 8
	Ηλικιακή κατανομή και κάλυψη βασικών αναγκών εκπαίδευσης και υγείας		Στόχος 3
Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος	Αναλογία οικολογικά προστατευόμενων περιοχών / ΧΣ	0,15	Στόχοι 14, 15
Ανθεκτικότητα & Προσαρμοστικότητα	Αριθμός δράσεων προσαρμογής και μείωσης ευπάθειας (Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, Χώροι Καταφυγής, Πολεοδομήσεις, Δράσεις ΠεΣΠΚΑ)	0,08	Στόχος 9, 13

ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ	ΣΤΟΧΟΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Ενέργεια	Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας / άτομο	0,05	Στόχος 7
	% Παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ		
Πρωτογενής Τομέας	Έκταση περιοχών αγροτικής γης που δύναται να χαρακτηρισθούν ως ΠΕΠ	0,10	Στόχος 2
Δευτερογενής Τομέας	Έκταση περιοχών με χρήσεις δευτερογενούς τομέα που δύναται να χαρακτηρισθούν ως ΠΕΔ	0,05	Στόχος 9
Τριτογενής Τομέας - Τουριστική Ανάπτυξη	Αρ.κλινών x 100 / ΠΛΒ	0,10	Στόχος 8, 11
	Αριθμός εκπαιδευτικών / ερευνητικών δομών		
Πολιτιστική Κληρονομιά	Αριθμός σημείων πολιτιστικού ενδιαφέροντος ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο	0,05	Στόχος 4, 8, 11
	Έκταση προστατευόμενων περιοχών αρχαιολογικού ενδιαφέροντος		Στόχος 11
Βιώσιμη Μετακίνηση	Συνολικό πλήθος επιβατικών οχημάτων / κάτοικο	0,08	Στόχος 11
	Βαθμός υλοποίησης ΣΒΑΚ & ΣΦΗΟ		
Υποδομές Ύδρευσης, Αποχέτευσης & Διαχείρισης Απορριμμάτων	Ετήσια παραγωγή νερού / ετήσια κατανάλωση	0,08	Στόχος 6, 9, 12
	Ποσοστό κάλυψης αποχέτευσης		
	Βαθμός υλοποίησης κατευθύνσεων και μέτρων του ΠΕΣΔΑ και άλλων σχετικών στρατηγικών σχεδίων		
Χρήσεις γης - Δόμηση	Συνολική δομημένη επιφάνεια / κάτοικο	0,10	Στόχος 11
	Επιφάνεια επεκτάσεων σύμφωνα με πολεοδομικά σταθερότυπα		

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

A10.2.3 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η αξιολόγηση των εναλλακτικών σεναρίων θα πραγματοποιηθεί μέσω πολυκριτηριακής ανάλυσης, χρησιμοποιώντας τους παραπάνω δείκτες. Κάθε δείκτης θα βαθμολογηθεί με μια κλίμακα από το 1 έως το 5, όπου το 1 αντιπροσωπεύει την ελάχιστη απόδοση και το 5 την άριστη απόδοση. Για τα κριτήρια τα οποία περιλαμβάνουν περισσότερους από ένα δείκτες, αφού γίνει η κανονικοποίηση τους στη κλίμακα 1 - 5, στη συνέχεια επιλέγεται η μέση τιμή για το σύνολο του κριτηρίου. Στη συνέχεια, οι βαθμολογίες θα πολλαπλασιαστούν με τους συντελεστές βαρύτητας κάθε κριτηρίου για να υπολογιστεί η συνολική βαθμολογία κάθε σεναρίου. Η εξίσωση για τον υπολογισμό της συνολικής βαθμολογίας S είναι:

$$S = \sum_{i=1}^n (W_i \times I_i)$$

όπου:

- S : Συνολική βαθμολογία σεναρίου
- W_i : Συντελεστής βαρύτητας του κριτηρίου i
- I_i : Βαθμολογία του δείκτη i (ή μέση τιμή σε περίπτωση πολλών δεικτών ανά κριτήριο)
- n : Συνολικός αριθμός δεικτών.

Ας υποθέσουμε ότι αξιολογούμε ένα σενάριο με τους εξής δείκτες και συντελεστές βαρύτητας:

- Οικονομική Ανάπτυξη: Βαθμολογία 4, Συντελεστής βαρύτητας 0,25
- Κοινωνική Συνοχή: Βαθμολογία 5, Συντελεστής βαρύτητας 0,25
- Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος: Βαθμολογία 4, Συντελεστής βαρύτητας 0,30
- Ανθεκτικότητα και Προσαρμοστικότητα: Βαθμολογία 4, Συντελεστής βαρύτητας 0,20

Η συνολική βαθμολογία θα είναι :

$$S = (0,25 \times 4) + (0,25 \times 5) + (0,30 \times 4) + (0,20 \times 4) = 1 + 1,25 + 1,2 + 0,8 = 4,25$$

Σε περιπτώσεις όπου δεν υπάρχουν διαθέσιμα ποσοτικά στοιχεία για τους δείκτες, η βαθμολογία θα καθορίζεται βάσει της κρίσης του μελετητή, με βάση τα ποιοτικά δεδομένα και τις διαθέσιμες πληροφορίες. Σε κάθε περίπτωση η τελική βαθμολογία για κάθε δείκτη θα εντάσσεται σε κλίμακα από 1 έως 5.

Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης – βαθμονόμησης των τριών (3) εναλλακτικών σεναρίων, τα συνολικά αποτελέσματα απεικονίζονται σε μορφή πίνακα. Ο πίνακας αξιολόγησης των εναλλακτικών σεναρίων ανάπτυξης παρουσιάζει με σαφή και οργανωμένο τρόπο τις βαθμολογίες για κάθε δείκτη, την τελική βαθμολογία για κάθε σενάριο και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) που συνδέονται με κάθε δείκτη. Αυτό επιτρέπει την εύκολη σύγκριση των σεναρίων και την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με το βέλτιστο σενάριο.

Οι βαθμολογίες για κάθε σενάριο προκύπτουν με βάση την αξιολόγηση που θα γίνει κατά την ανάλυση. Ο πίνακας παρέχει ένα πλαίσιο για τη σύγκριση των σεναρίων και την εξαγωγή συμπερασμάτων.

A10.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΕΝΑΡΙΩΝ – ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΕΝΑΡΙΟΥ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ

A10.3.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΗΔΕΝΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Το Σενάριο Μηδενικής Παρέμβασης, γνωστό και ως Σενάριο Τάσεων, αναλύει την εξέλιξη της περιοχής του Δήμου Χερσονήσου αν διατηρηθούν οι ισχύουσες ρυθμίσεις και τάσεις χωρίς καμία επιπλέον παρέμβαση ή αλλαγή. Αυτό το σενάριο βασίζεται στην προβολή των υφιστάμενων δεδομένων και στην ανάλυση των επιπτώσεων των υφιστάμενων τάσεων.

Οι επιπτώσεις του σεναρίου μηδενικής παρέμβασης αναλύονται και αξιολογούνται με βάση τα εξής κριτήρια, στόχους και δείκτες :

1. Οικονομική Ανάπτυξη

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Ενίσχυση της τοπικής οικονομίας (Στόχος 8)
- **Δείκτες:** Αύξηση ΑΕΠ, Νέες θέσεις εργασίας
- **Ανάλυση:** Ο Δήμος Χερσονήσου μέχρι σήμερα έχει σημειώσει σημαντικό βαθμό τουριστικής ανάπτυξης, ωστόσο η μονοκαλλιέργεια του τουρισμού και ο σημερινός μαζικός χαρακτήρας του, σε συνδυασμό με την απουσία σημαντικών επενδύσεων στις υφιστάμενες υποδομές, ενέχουν σημαντικό κίνδυνο υποβάθμισης της οικονομίας. Η σταθερή οικονομική ανάπτυξη παραμένει περιορισμένη κυρίως στον τριτογενή τομέα, χωρίς την απαιτούμενη διαφοροποίηση και ενίσχυση των άλλων

παραγωγικών τομέων, γεγονός που περιορίζει τις δυνατότητες μακροπρόθεσμης ανάπτυξης.

- **Βαθμολογία Δεικτών:**
 - Αύξηση ΑΕΠ = 3 (λόγω σταθερής οικονομικής ανάπτυξης στον τουριστικό τομέα)
 - Νέες θέσεις εργασίας = 3 (λόγω περιορισμένων επενδύσεων σε άλλους τομείς)
- **Μέση τιμή δεικτών = 3**
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,08): $3 \times 0,08 = 0,24$**

2. Κοινωνική Συνοχή

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Μείωση κοινωνικών ανισοτήτων, κάλυψη βασικών αναγκών εκπαίδευσης και υγείας (Στόχος 8)
- **Δείκτες:** Μείωση ανεργίας, Ηλικιακή κατανομή και κάλυψη βασικών αναγκών εκπαίδευσης και υγείας
- **Ανάλυση:** Η κοινωνική συνοχή θα συνεχίσει να αντιμετωπίζει προκλήσεις, καθώς οι υφιστάμενες ανισότητες δεν θα αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά. Η ανεργία θα παραμείνει στα ίδια επίπεδα, ενώ οι βασικές ανάγκες εκπαίδευσης και υγείας δεν θα καλυφθούν επαρκώς. Η αύξηση του πληθυσμού, κυρίως λόγω του τουρισμού, θα επιβαρύνει τις κοινωνικές υποδομές χωρίς αντίστοιχη αναβάθμιση.
- **Βαθμολογία Δεικτών:**
 - Μείωση ανεργίας = 2 (λόγω στασιμότητας)
 - Ηλικιακή κατανομή και κάλυψη βασικών αναγκών εκπαίδευσης και υγείας = 1 (λόγω στασιμότητας)
- **Μέση τιμή δεικτών = 1,5**

- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,08):** $1,5 \times 0,08 = 0,12$

3. Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος (Στόχοι 14, 15)
- **Δείκτης:** Αναλογία οικολογικά προστατευόμενων περιοχών / ΧΣ
- **Ανάλυση:** Οι κατευθύνσεις του υπερκείμενου σχεδιασμού, όπως αυτές καθορίζονται από το αναθεωρημένο ΠΧΠ Κρήτης, δεν ενσωματώνονται πλήρως στο μηδενικό σενάριο. Η μη ολοκλήρωση της οριοθέτησης και προστασίας των ρεμάτων αποτελεί σημαντικό ζήτημα που παραμένει άλυτο, αυξάνοντας τον κίνδυνο πλημμυρών και υποβάθμισης των φυσικών πόρων της περιοχής. Η ανεπαρκής διαχείριση των περιβαλλοντικών πόρων θα συνεχίσει να δημιουργεί προβλήματα στη διατήρηση της βιοποικιλότητας.
- **Βαθμολογία Δείκτη:**
 - Αναλογία οικολογικά προστατευόμενων περιοχών / ΧΣ = 3 (λόγω μη ολοκληρωμένης προστασίας)
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,15):** $3 \times 0,15 = 0,45$

4. Ανθεκτικότητα & Προσαρμοστικότητα

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Βελτίωση ανθεκτικότητας σε φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές (Στόχοι 9, 13)
- **Δείκτης:** Αριθμός δράσεων προσαρμογής και μείωση ευπάθειας (Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, Χώροι Καταφυγής, Πολεοδομήσεις, Δράσεις ΠεΣΠΚΑ)
- **Ανάλυση:** Οι υποδομές θα συνεχίσουν να είναι ευάλωτες χωρίς επιπλέον μέτρα για προσαρμογή και ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή. Η ευπάθεια της περιοχής σε καταστροφές θα παραμείνει αμετάβλητη ή μπορεί να αυξηθεί. Ειδικά, η μη ολοκλήρωση της οριοθέτησης και προστασίας των ρεμάτων θα εντείνει τον κίνδυνο

πλημμυρών, ενώ η γενική έλλειψη προσαρμοστικών δράσεων θα περιορίσει την ικανότητα του Δήμου να αντιμετωπίσει τις κλιματικές προκλήσεις.

- **Βαθμολογία Δείκτη:**
 - Αριθμός δράσεων προσαρμογής και μείωση ευπάθειας = 1 (λόγω στασιμότητας)
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,08):** $1 \times 0,08 = 0,08$

5. Ενέργεια

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Προώθηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (Στόχος 7)
- **Δείκτες:** Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας / άτομο, % Παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ
- **Ανάλυση:** Ο Δήμος Χερσονήσου έχει κλιματολογικά στοιχεία που ευνοούν την προώθηση των ΑΠΕ, όπως η ηλιοφάνεια και οι άνεμοι. Ωστόσο, η περιοχή έχει ανάγκη αναβάθμισης των δικτύων ενέργειας για την καλύτερη αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Παρότι υπάρχει δυναμικό, η απουσία νέων έργων ΑΠΕ και η μη αναβάθμιση των υποδομών περιορίζει τη συμβολή των ΑΠΕ στην ενεργειακή αυτάρκεια της περιοχής.
- **Βαθμολογία Δεικτών:**
 - Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας / άτομο = 3 (λόγω αναξιοποίητου δυναμικού ΑΠΕ)
 - % Παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ = 3 (λόγω υπάρχουσας παραγωγής αλλά περιορισμένης ανάπτυξης)
- **Μέση τιμή δεικτών = 3**
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,05):** $3 \times 0,05 = 0,15$

6. Πρωτογενής Τομέας

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Ενίσχυση γεωργικής παραγωγής και ανάπτυξη αγροτικών επιχειρήσεων (Στόχος 2)
- **Δείκτης:** Έκταση περιοχών αγροτικής γης που δύναται να χαρακτηρισθούν ως ΠΕΠ
- **Ανάλυση:** Η μη θεσμοθέτηση ζωνών προστασίας και ανάπτυξης της αγροτικής γης, όπως προσδιορίζεται από το ΠΧΠ Κρήτης, μειώνει σημαντικά το βαθμό προστασίας και ανάπτυξης του πρωτογενούς τομέα. Αν και η αγροτική γη παραμένει προστατευμένη σε κάποιο βαθμό, η έλλειψη στρατηγικού σχεδιασμού μέσω του ΤΠΣ περιορίζει τις δυνατότητες αξιοποίησης και ανάπτυξης των γεωργικών και κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων. Η απουσία θεσμοθετημένων ζωνών ΠΕΠ αφήνει τις γεωργικές εκτάσεις εκτεθειμένες σε πιέσεις από άλλες χρήσεις γης, όπως η τουριστική ανάπτυξη.
- **Βαθμολογία Δείκτη:**
 - Έκταση περιοχών αγροτικής γης που δύναται να χαρακτηρισθούν ως ΠΕΠ = 2 (λόγω μειωμένης προστασίας και αξιοποίησης)
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,10):** $2 \times 0,10 = 0,20$

7. Δευτερογενής Τομέας

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Ανάπτυξη βιομηχανικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων (Στόχος 9)
- **Δείκτης:** Έκταση περιοχών με χρήσεις δευτερογενούς τομέα που δύναται να χαρακτηρισθούν ως ΠΕΔ
- **Ανάλυση:** Η μη θεσμοθέτηση Περιοχών Παραγωγικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων (Π.Ε.Δ.) μέσω του ΤΠΣ αφήνει τις σημερινές συγκρούσεις υφιστάμενων και θεσμοθετημένων χρήσεων να συνεχίζουν. Αν και υπάρχουν περιοχές που έχουν καθοριστεί για τη βιομηχανία και τη βιοτεχνία, η έλλειψη ειδικού

σχεδιασμού και οργάνωσης αυτών των δραστηριοτήτων περιορίζει την ανάπτυξη του δευτερογενούς τομέα στον Δήμο.

- **Βαθμολογία Δείκτη:**
 - Έκταση περιοχών με χρήσεις δευτερογενούς τομέα που δύναται να χαρακτηρισθούν ως ΠΕΔ = 2 (λόγω ύπαρξης περιοχών αλλά μη ολοκληρωμένης οργάνωσης)
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,05):** $2 \times 0,05 = 0,10$

8. Τριτογενής Τομέας – Τουριστική Ανάπτυξη

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Εκπαίδευση - Βιώσιμη ανάπτυξη του τουρισμού (Στόχοι 4, 8, 11)
- **Δείκτες:** Αριθμός κλινών x 100 / ΠλΒ, Αριθμός εκπαιδευτικών / ερευνητικών δομών
- **Ανάλυση:** Το παράκτιο μέτωπο του Δήμου Χερσονήσου θα συνεχίσει να δέχεται έντονες πιέσεις από την εκτός σχεδίου άναρχη ανάπτυξη τουριστικών καταλυμάτων, ιδιαίτερα στις Δημοτικές Ενότητες Χερσονήσου και Μαλίων. Τα προβλήματα που σχετίζονται με τη μη σύνδεση των οικιστικών περιοχών με το παραλιακό μέτωπο θα παραμείνουν άλυτα, ενώ η αδυναμία εφαρμογής του ΣΒΑΚ θα συνεχίσει να περιορίζει την ανάπτυξη βιώσιμων μορφών μετακίνησης και τον ορθολογικό σχεδιασμό της τουριστικής ανάπτυξης. Η έλλειψη νέων πρωτοβουλιών για την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού και εκπαιδευτικών δομών θα διατηρήσει το σημερινό μονοδιάστατο τουριστικό προϊόν, αυξάνοντας τους κινδύνους υποβάθμισης.
- **Βαθμολογία Δεικτών:**
 - Αριθμός κλινών x 100 / ΠλΒ = 3 (λόγω υπάρχουσας ανάπτυξης αλλά μη βιώσιμης μορφής)
 - Αριθμός εκπαιδευτικών / ερευνητικών δομών = 1 (λόγω έλλειψης νέων πρωτοβουλιών)
- **Μέση τιμή δεικτών = 2**

- Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,10): $2 \times 0,10 = 0,20$

9. Πολιτιστική Κληρονομιά

- Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης: Προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς (Στόχοι 4, 8, 11)
- Δείκτες: Αριθμός σημείων πολιτιστικού ενδιαφέροντος ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο, Έκταση προστατευόμενων περιοχών αρχαιολογικού ενδιαφέροντος
- Ανάλυση: Παρά την ύπαρξη σημαντικών πολιτιστικών πόρων, η έλλειψη ολοκληρωμένων δράσεων και στρατηγικού σχεδιασμού περιορίζει την πλήρη αξιοποίηση και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής. Ορισμένες περιοχές παραμένουν ανεπαρκώς προστατευμένες λόγω της μη ολοκλήρωσης της οριοθέτησης των προστατευόμενων ζωνών, ενώ η ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού που θα μπορούσαν να ενισχύσουν την πολιτιστική κληρονομιά είναι περιορισμένη.
- Βαθμολογία Δεικτών:
 - Αριθμός σημείων πολιτιστικού ενδιαφέροντος ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο = 3 (λόγω σημαντικού πολιτιστικού αποθέματος)
 - Έκταση προστατευόμενων περιοχών αρχαιολογικού ενδιαφέροντος = 2 (λόγω μη ολοκληρωμένης οριοθέτησης)
- Μέση τιμή δεικτών = 2,5
- Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,05): $2,5 \times 0,05 = 0,13$

10. Βιώσιμη Μετακίνηση

- Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης: Βελτίωση των βιώσιμων μορφών μετακίνησης (Στόχος 11)
- Δείκτες: Συνολικό πλήθος επιβατικών οχημάτων / κάτοικο, Βαθμός υλοποίησης ΣΒΑΚ και ΣΦΗΟ

- **Ανάλυση:** Οι υποδομές για βιώσιμη μετακίνηση θα παραμείνουν αμετάβλητες, καθώς η εφαρμογή του ΣΒΑΚ και του ΣΦΗΟ συνεχίζει να καθυστερεί. Η κυκλοφοριακή συμφόρηση ιδιαίτερα τους θερινούς μήνες και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τη χρήση ιδιωτικών οχημάτων θα παραμείνουν στα ίδια επίπεδα, χωρίς την προώθηση των αναγκαίων υποδομών και δράσεων για βιώσιμη κινητικότητα.
- **Βαθμολογία Δεικτών:**
 - Συνολικό πλήθος επιβατικών οχημάτων / κάτοικο = 2 (λόγω στασιμότητας)
 - Βαθμός υλοποίησης ΣΒΑΚ και ΣΦΗΟ = 1 (λόγω μη εφαρμογής)
- **Μέση τιμή δεικτών = 1,5**
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,08): $1,5 \times 0,08 = 0,12$**

11. Υποδομές Ύδρευσης, Αποχέτευσης & Διαχείρισης Απορριμμάτων

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Ολοκλήρωση και αναβάθμιση υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης (Στόχοι 6, 9, 12)
- **Δείκτες:** Ετήσια παραγωγή νερού / ετήσια κατανάλωση, Ποσοστό κάλυψης αποχέτευσης, Βαθμός υλοποίησης κατευθύνσεων και μέτρων του ΠΕΣΔΑ και άλλων σχετικών στρατηγικών σχεδίων
- **Ανάλυση:** Οι υφιστάμενες υποδομές θα διατηρηθούν χωρίς νέες επενδύσεις για αναβάθμιση ή επέκταση, με εξαίρεση τα έργα που βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη. Η έλλειψη προώθησης λύσεων εξοικονόμησης νερού, ειδικά για τουριστικές χρήσεις (π.χ. χρήση γκρι νερού), περιορίζει την αποδοτικότητα των υποδομών και αυξάνει τον κίνδυνο υδατικής ανεπάρκειας στο μέλλον.
- **Βαθμολογία Δεικτών:**
 - Ετήσια παραγωγή νερού / ετήσια κατανάλωση = 2 (λόγω στασιμότητας και έλλειψης νέων επενδύσεων)

- Ποσοστό κάλυψης αποχέτευσης = 2 (λόγω στασιμότητας και μη αναβάθμισης των υποδομών)
- Βαθμός υλοποίησης κατευθύνσεων και μέτρων του ΠΕΣΔΑ και άλλων σχετικών στρατηγικών σχεδίων = 1 (λόγω μη προώθησης λύσεων εξοικονόμησης)
- **Μέση τιμή δεικτών = 1,67**
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,08): $1,67 \times 0,08 = 0,13$**

12. Χρήσεις Γης – Δόμηση

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Έλεγχος της αυθαίρετης δόμησης και ορθολογική ανάπτυξη (Στόχος 11)
- **Δείκτες:** Συνολική υφιστάμενη δομημένη επιφάνεια / κάτοικο, Επιφάνεια επεκτάσεων σύμφωνα με τα πολεοδομικά σταθερότυπα
- **Ανάλυση:** Σημαντικές συγκεντρώσεις αυθαιρέτων εντοπίζονται σε διάφορες περιοχές του Δήμου Χερσονήσου, με την ανεξέλεγκτη εκτός σχεδίου δόμηση να συνεχίζει να αποτελεί σοβαρό πρόβλημα. Η απουσία ενός ολοκληρωμένου σχεδίου για την οριοθέτηση και ανάπτυξη των οικισμών (όπως το ΤΠΣ) θα διατηρήσει τις σημερινές αδυναμίες στη διαχείριση των χρήσεων γης. Επιπλέον, η έλλειψη ρυμοτομικών σχεδίων και πράξεων εφαρμογής εμποδίζει την ορθολογική ανάπτυξη της περιοχής και την κάλυψη των αναγκών για νέες υποδομές και κοινόχρηστους χώρους.
- **Βαθμολογία Δεικτών:**
 - Συνολική δομημένη επιφάνεια / κάτοικο = 2 (λόγω στασιμότητας)
 - Επιφάνεια επεκτάσεων σύμφωνα με τα πολεοδομικά σταθερότυπα = 1 (λόγω έλλειψης ολοκληρωμένου σχεδιασμού)
- **Μέση τιμή δεικτών = 1,5**
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,10): $1,5 \times 0,10 = 0,15$**

Πίνακας 2: Συνολική βαθμολογία Μηδενικού Σεναρίου

Κριτήριο	Βαθμολογία Δείκτη	Συντελεστής Βαρύτητας	Τιμή Κριτηρίου
1. Οικονομική Ανάπτυξη	3	0,08	0,24
2. Κοινωνική Συνοχή	1,5	0,08	0,12
3. Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος	3	0,15	0,45
4. Ανθεκτικότητα & Προσαρμοστικότητα	1	0,08	0,08
5. Ενέργεια	3	0,05	0,15
6. Πρωτογενής Τομέας	2	0,1	0,2
7. Δευτερογενής Τομέας	2	0,05	0,1
8. Τριτογενής Τομέας – Τουριστική Ανάπτυξη	2	0,1	0,2
9. Πολιτιστική Κληρονομιά	2,5	0,05	0,13
10. Βιώσιμη Μετακίνηση	1,5	0,08	0,12
11. Υποδομές Ύδρευσης, Αποχέτευσης & Διαχείρισης Απορριμμάτων	1,67	0,08	0,13
12. Χρήσεις Γης – Δόμηση	1,5	0,1	0,15

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Συνολική Βαθμολογία Μηδενικού Σεναρίου: 2,07

Η συνολική βαθμολόγηση του μηδενικού σεναρίου αποδεικνύει ότι η διατήρηση των υφιστάμενων συνθηκών και η απουσία νέων παρεμβάσεων θα οδηγήσουν σε μέτρια έως χαμηλή απόδοση των δεικτών, με περιορισμένη δυνατότητα προόδου προς την κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης για τον Δήμο Χερσονήσου. Η ανάγκη για ένα ολοκληρωμένο σχέδιο, όπως το Τοπικό Πολεοδομικό Σχέδιο, είναι κρίσιμη για την αντιμετώπιση των προκλήσεων και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της βιώσιμης ανάπτυξης στην περιοχή.

A10.3.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΕΝΑΡΙΟΥ ΗΠΙΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Το σενάριο ήπιας παρέμβασης παρουσιάζει παρεμβάσεις που απορρέουν από τις κατευθύνσεις του υπερκείμενου σχεδιασμού αλλά με μέτρια ένταση, ήπια παρεμβατικότητα στο σχεδιασμό και με ρεαλιστικούς ρυθμούς υλοποίησης. Στόχος είναι να μεγιστοποιηθούν τα πλεονεκτήματα και οι ευκαιρίες, περιορίζοντας παράλληλα αδυναμίες και απειλές, με λιγότερο παρεμβατικά μέτρα σε σύγκριση με το σενάριο έντονης παρέμβασης (όπως παρουσιάζεται στο A10.3.3.) αλλά διατηρώντας τα μέτρα και τους όρους σεβασμού στο

φυσικό περιβάλλον και το τοπίο. Αυτό το σενάριο θεωρείται πιο ρεαλιστικό και εφαρμόσιμο λαμβάνοντας υπόψιν τις εν γένει περιβαλλοντικές κατευθύνσεις και τις τρέχουσες τοπικές συνθήκες.

1. Οικονομική Ανάπτυξη

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Ενίσχυση της τοπικής οικονομίας (Στόχος 8)
- **Δείκτες:** Αύξηση ΑΕΠ, Νέες θέσεις εργασίας
- **Ανάλυση:** Το σενάριο ήπιας παρέμβασης επιδιώκει τη διατήρηση και βελτίωση της οικονομικής ανάπτυξης στον Δήμο Χερσονήσου με έμφαση στη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος. Με την προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπως ο αγροτουρισμός και ο οικοτουρισμός, η περιοχή μπορεί να απομακρυνθεί από την εξάρτηση από τον μαζικό τουρισμό, βελτιώνοντας την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και μειώνοντας τις πιέσεις στις υποδομές. Οι παρεμβάσεις για την εξυγίανση του παράκτιου μετώπου και την ενίσχυση των ορεινών οικισμών ενισχύουν περαιτέρω την τοπική οικονομία, ενώ η ανάπτυξη του δευτερογενούς τομέα και η στήριξη της μεταποίησης τοπικών προϊόντων προσθέτουν αξία στην οικονομία της περιοχής.
- **Βαθμολογία Δεικτών:**
 - Αύξηση ΑΕΠ = 4
 - Νέες θέσεις εργασίας = 4
 - Μέση τιμή δεικτών = 4
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,08):** $4 \times 0,08 = 0,32$

2. Κοινωνική Συνοχή

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Μείωση κοινωνικών ανισοτήτων, κάλυψη βασικών αναγκών εκπαίδευσης και υγείας (Στόχος 8)
- **Δείκτες:** Μείωση ανεργίας, Ηλικιακή κατανομή και κάλυψη βασικών αναγκών εκπαίδευσης και υγείας
- **Ανάλυση:** Το σενάριο ήπιας παρέμβασης βελτιώνει την κοινωνική συνοχή μέσω της ανάπτυξης υποδομών εκπαίδευσης και υγείας και της προώθησης βιώσιμων λύσεων

κατοικίας. Η ενίσχυση των ορεινών οικισμών με κοινωνικές υποδομές και η ανάπτυξη πολεοδομικών σχεδίων για την κάλυψη των αναγκών της τοπικής κοινωνίας αποτελούν σημαντικά στοιχεία για την επίτευξη κοινωνικής συνοχής. Επιπλέον, οι δράσεις για τη δημιουργία Ζωνών Υποδοχής Συντελεστή δόμησης (Ζ.Υ.Σ) και οι επεκτάσεις οικισμών θα συμβάλουν στην καλύτερη κατανομή του πληθυσμού και τη μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων.

- **Βαθμολογία Δεικτών:**
 - Μείωση Ανεργίας = 4
 - Ηλικιακή κατανομή και κάλυψη βασικών αναγκών εκπαίδευσης και υγείας = 4
 - Μέση τιμή δεικτών = 4
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,08):** $4 \times 0,08 = 0,32$

3. Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος (Στόχοι 14, 15)
- **Δείκτης:** Αναλογία οικολογικά προστατευόμενων περιοχών / ΧΣ
- **Ανάλυση:** Το σενάριο ήπιας παρέμβασης εστιάζει στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος μέσω της θεσμοθέτησης Περιοχών Ειδικής Προστασίας (Π.Ε.Π.) και της προώθησης μελετών και έργων για την αναβάθμιση του παράκτιου μετώπου και την προστασία των ρεμάτων. Οι δράσεις αυτές ενισχύουν τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και διασφαλίζουν τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και του τοπίου της περιοχής. Επίσης, η προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού και η διασύνδεσή τους με την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος συμβάλλουν στην οικολογική ευαισθητοποίηση και στην ενίσχυση της περιβαλλοντικής συνείδησης.
- **Βαθμολογία Δείκτη:**
 - Αναλογία οικολογικά προστατευόμενων περιοχών / ΧΣ = 4
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,15):** $4 \times 0,15 = 0,60$

4. Ανθεκτικότητα & Προσαρμοστικότητα

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Βελτίωση ανθεκτικότητας σε φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές (Στόχοι 9, 13)
- **Δείκτης:** Αριθμός δράσεων προσαρμογής και μείωση ευπάθειας (Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, Χώροι Καταφυγής, Πολεοδομήσεις, Δράσεις ΠεΣΠΚΑ)
- **Ανάλυση:** Το σενάριο ήπιας παρέμβασης ενισχύει την ανθεκτικότητα της περιοχής μέσω της προώθησης μέτρων και κατευθύνσεων/ρυθμίσεων για την προστασία των ρεμάτων, της αναβάθμισης των υποδομών πολιτικής προστασίας και της ενίσχυσης των σχεδίων διαχείρισης κινδύνων. Οι δράσεις αυτές μειώνουν την ευπάθεια της περιοχής σε φαινόμενα όπως οι πλημμύρες και οι δασικές πυρκαγιές, ενώ ταυτόχρονα προωθούν την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή μέσω της βελτίωσης των υποδομών και της υιοθέτησης βιώσιμων πρακτικών.
- **Βαθμολογία Δείκτη:**
 - Αριθμός δράσεων προσαρμογής και μείωση ευπάθειας = 3
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,08):** $3 \times 0,08 = 0,24$

5. Ενέργεια

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Προώθηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (Στόχος 7)
- **Δείκτες:** Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας / άτομο, % Παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ
- **Ανάλυση:** Το σενάριο ήπιας παρέμβασης στοχεύει στην αναβάθμιση των δικτύων ενέργειας για τη μεγαλύτερη προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) στην περιοχή. Η περιοχή της Χερσονήσου διαθέτει τα κατάλληλα κλιματολογικά χαρακτηριστικά που ευνοούν την ανάπτυξη των ΑΠΕ. Ωστόσο, η αναβάθμιση των ενεργειακών δικτύων είναι απαραίτητη για να επιτευχθεί η μέγιστη αξιοποίηση αυτών των πόρων, γεγονός που θα ενισχύσει τη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής και θα συμβάλει στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος.
- **Βαθμολογία Δεικτών:**
 - Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας / άτομο = 4

- % Παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ = 3
- Μέση τιμή δεικτών = 3,5
- Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,05): $3,5 \times 0,05 = 0,18$

6. Πρωτογενής Τομέας

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Ενίσχυση γεωργικής παραγωγής και ανάπτυξη αγροτικών επιχειρήσεων (Στόχος 2)
- **Δείκτης:** Έκταση περιοχών αγροτικής γης που δύναται να χαρακτηρισθούν ως ΠΕΠ
- **Ανάλυση:** Το σενάριο ήπιας παρέμβασης δίνει έμφαση στην προστασία και ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα μέσω της θεσμοθέτησης ζωνών για την προστασία και ανάπτυξη της γεωργικής και κτηνοτροφικής γης, όπως προτείνεται από το ΠΧΠ Κρήτης. Η ενίσχυση της αγροτικής και κτηνοτροφικής παραγωγής συνδέεται με την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπως ο αγροτουρισμός και ο γαστρονομικός τουρισμός, αυξάνοντας έτσι την τοπική προστιθέμενη αξία. Επίσης, η δημιουργία κτηνοτροφικών πάρκων και η προώθηση τοπικών προϊόντων μέσω εμπορικών δραστηριοτήτων ενισχύουν τον πρωτογενή τομέα και τη βιώσιμη ανάπτυξη.
- **Βαθμολογία Δείκτη:**
 - Έκταση περιοχών αγροτικής γης που δύναται να χαρακτηρισθούν ως ΠΕΠ = 4
- Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,10): $4 \times 0,10 = 0,40$

7. Δευτερογενής Τομέας

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Ανάπτυξη βιομηχανικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων (Στόχος 9)
- **Δείκτης:** Έκταση περιοχών με χρήσεις δευτερογενούς τομέα που δύναται να χαρακτηρισθούν ως ΠΕΔ
- **Ανάλυση:** Το σενάριο ήπιας παρέμβασης προωθεί τη θεσμοθέτηση Περιοχών Παραγωγικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων (Π.Ε.Δ.) μέσω του ΤΠΣ, γεγονός που θα επιτρέψει την οργάνωση και ανάπτυξη του δευτερογενούς τομέα. Η οργανωμένη ανάπτυξη θα μειώσει τις συγκρούσεις μεταξύ των υφιστάμενων και

θεσμοθετημένων χρήσεων γης και θα ενισχύσει την τοπική βιομηχανία και βιοτεχνία. Η δημιουργία νέων υποδοχέων για μεταποιητικές δραστηριότητες που σχετίζονται με τον αγροτικό τομέα και η προώθηση βιολογικών προϊόντων θα προσφέρουν νέες ευκαιρίες για την τοπική οικονομία.

- **Βαθμολογία Δείκτη:**
 - Έκταση περιοχών με χρήσεις δευτερογενούς τομέα που δύναται να χαρακτηρισθούν ως ΠΕΔ = 4
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,05):** $4 \times 0,05 = 0,20$

8. Τριτογενής Τομέας – Τουριστική Ανάπτυξη

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Εκπαίδευση - Βιώσιμη ανάπτυξη του τουρισμού (Στόχοι 4, 8, 11)
- **Δείκτες:** Αριθμός κλινών x 100 / ΠλΒ, Αριθμός εκπαιδευτικών / ερευνητικών δομών
- **Ανάλυση:** Το σενάριο ήπιας παρέμβασης προωθεί την εξυγίανση του παράκτιου μετώπου και την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού, αποφεύγοντας τη μονοκαλλιέργεια τουρισμού και τις πιέσεις από την άναρχη δόμηση. Στο παράκτιο μέτωπο, οι παρεμβάσεις περιλαμβάνουν τη δημιουργία οργανωμένων τουριστικών υποδοχέων, περιορίζοντας τη δόμηση σε εκτός σχεδίου περιοχές. Η προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπως ο αγροτουρισμός και ο οικοτουρισμός, ενισχύει την ποικιλομορφία του τουριστικού προϊόντος και συνδέεται άμεσα με την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.
- **Βαθμολογία Δεικτών:**
 - Αριθμός κλινών x 100 / ΠλΒ = 4
 - Αριθμός εκπαιδευτικών / ερευνητικών δομών = 3
 - Μέση τιμή δεικτών = 3,5
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,10):** $3,5 \times 0,10 = 0,35$

9. Πολιτιστική Κληρονομιά

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς (Στόχοι 4, 8, 11)
- **Δείκτες:** Αριθμός σημείων πολιτιστικού ενδιαφέροντος ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο, Έκταση προστατευόμενων περιοχών αρχαιολογικού ενδιαφέροντος
- **Ανάλυση:** Το σενάριο ήπιας παρέμβασης δίνει έμφαση στην προστασία και ανάδειξη της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής. Προβλέπονται δράσεις για τη δημιουργία πολιτιστικών πάρκων, την ενίσχυση της πολιτιστικής εκπαίδευσης και την προώθηση μορφών τουρισμού που σχετίζονται με την πολιτιστική κληρονομιά, όπως ο θρησκευτικός τουρισμός και ο περιπατητικός τουρισμός. Οι παρεμβάσεις αυτές θα ενισχύσουν την προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και θα προσελκύσουν τουρισμό υψηλής ποιότητας, συμβάλλοντας παράλληλα στη βιώσιμη διαχείριση των πολιτιστικών πόρων.
- **Βαθμολογία Δεικτών:**
 - Αριθμός σημείων πολιτιστικού ενδιαφέροντος ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο = 4
 - Έκταση προστατευόμενων περιοχών αρχαιολογικού ενδιαφέροντος = 4
 - Μέση τιμή δεικτών = 4
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,05):** $4 \times 0,05 = 0,20$

10. Βιώσιμη Μετακίνηση

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Βελτίωση των βιώσιμων μορφών μετακίνησης (Στόχος 11)
- **Δείκτες:** Συνολικό πλήθος επιβατικών οχημάτων/κάτοικο, Βαθμός υλοποίησης ΣΒΑΚ και ΣΦΗΟ
- **Ανάλυση:** Το σενάριο ήπιας παρέμβασης περιλαμβάνει την εφαρμογή όλων των κατευθύνσεων του Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ), με έμφαση στη μείωση της κυκλοφορίας σε περιοχές υψηλού φόρτου και την προώθηση της ηλεκτροκίνησης και των λύσεων Mobility as a Service (MaaS). Η αναβάθμιση των οδικών υποδομών και η δημιουργία χώρων στάθμευσης και μετεπιβίβασης σε

παραλιακούς οικισμούς θα βελτιώσει σημαντικά την προσβασιμότητα και την ποιότητα των μετακινήσεων, ενισχύοντας τη βιωσιμότητα των μεταφορών στην περιοχή.

- **Βαθμολογία Δεικτών:**
 - Συνολικό πλήθος επιβατικών οχημάτων / κάτοικο = 3
 - Βαθμός υλοποίησης ΣΒΑΚ και ΣΦΗΟ = 4
 - **Μέση τιμή δεικτών = 3,5**
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,08):** $3,5 \times 0,08 = 0,28$

11. Υποδομές Ύδρευσης, Αποχέτευσης & Διαχείρισης Απορριμμάτων

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Ολοκλήρωση και αναβάθμιση υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης (Στόχοι 6, 9, 12)
- **Δείκτες:** Ετήσια παραγωγή νερού / ετήσια κατανάλωση, Ποσοστό κάλυψης αποχέτευσης, Βαθμός υλοποίησης κατευθύνσεων και μέτρων του ΠΕΣΔΑ και άλλων σχετικών στρατηγικών σχεδίων
- **Ανάλυση:** Το σενάριο ήπιας παρέμβασης επικεντρώνεται στην αναβάθμιση των υφιστάμενων υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης, καθώς και στη βελτίωση της διαχείρισης απορριμμάτων μέσω της δημιουργίας νέων Πράσινων Σημείων και της προώθησης προγραμμάτων ανακύκλωσης και κομποστοποίησης. Οι παρεμβάσεις περιλαμβάνουν την κατασκευή νέων Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) και την αναβάθμιση των υφιστάμενων, ώστε να καλυφθούν οι αυξημένες ανάγκες της περιοχής, ειδικά κατά την τουριστική περίοδο. Επίσης, δίνεται έμφαση στη χρήση λύσεων εξοικονόμησης νερού σε τουριστικές χρήσεις (π.χ. γκρι νερό), συμβάλλοντας στη βιωσιμότητα των υδάτινων πόρων.
- **Βαθμολογία Δεικτών:**
 - Ετήσια παραγωγή νερού / ετήσια κατανάλωση = 4
 - Ποσοστό κάλυψης αποχέτευσης = 4
 - Βαθμός υλοποίησης κατευθύνσεων και μέτρων του ΠΕΣΔΑ και άλλων σχετικών στρατηγικών σχεδίων = 4

- Μέση τιμή δεικτών = 4
- Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,08): $4 \times 0,08 = 0,32$

12. Χρήσεις Γης – Δόμηση

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Έλεγχος της αυθαίρετης δόμησης και ορθολογική ανάπτυξη (Στόχος 11)
- **Δείκτες:** Συνολική υφιστάμενη δομημένη επιφάνεια / κάτοικο, Επιφάνεια επεκτάσεων σύμφωνα με τα πολεοδομικά σταθερότυπα
- **Ανάλυση:** Το σενάριο ήπιας παρέμβασης επιδιώκει την εφαρμογή αυστηρότερων κανόνων για τον έλεγχο της αυθαίρετης δόμησης και την ορθολογική ανάπτυξη των περιοχών του Δήμου Χερσονήσου. Περιλαμβάνονται παρεμβάσεις για την πολεοδόμηση και οριοθέτηση οικισμών, την προώθηση σχεδίων πόλεως και την ενίσχυση των βασικών οικισμών με κοινωνικό εξοπλισμό. Επίσης, οι προτεινόμενες επεκτάσεις σε παράκτιους και ορεινούς οικισμούς, η προώθηση σημαντικών αναπλάσεων ειδικά στο παράκτιο μέτωπο θα συμβάλουν στην καλύτερη διαχείριση της οικιστικής ανάπτυξης, ενώ οι κυκλοφοριακές μελέτες και οι αναπλάσεις των πολεοδομικών κέντρων θα βελτιώσουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων και των επισκεπτών.
- **Βαθμολογία Δεικτών:**
 - Συνολική υφιστάμενη δομημένη επιφάνεια / κάτοικο = 4
 - Επιφάνεια επεκτάσεων σύμφωνα με τα πολεοδομικά σταθερότυπα = 4
 - Μέση τιμή δεικτών = 4
- Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,10): $4 \times 0,10 = 0,40$

Η συνολική βαθμολογία όλων των κριτηρίων αποτυπώνεται στο παρακάτω πίνακα :

Πίνακας 3 Συνολική βαθμολογία Σεναρίου Ήπιας παρέμβασης

Μέση Τιμή Δεικτών	Μέση Τιμή Δεικτών	Συντελεστής Βαρύτητας	Τιμή Κριτηρίου
Οικονομική Ανάπτυξη	4	0,08	0,32
Κοινωνική Συνοχή	4	0,08	0,32
Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος	4	0,15	0,6
Ανθεκτικότητα & Προσαρμοστικότητα	3	0,08	0,24
Ενέργεια	3,5	0,05	0,18
Πρωτογενής Τομέας	4	0,1	0,4
Δευτερογενής Τομέας	4	0,05	0,2
Τριτογενής Τομέας – Τουριστική Ανάπτυξη	3,5	0,1	0,35
Πολιτιστική Κληρονομιά	4	0,05	0,2
Βιώσιμη Μετακίνηση	3,5	0,08	0,28
Υποδομές Ύδρευσης, Αποχέτευσης & Διαχείρισης Απορριμμάτων	4	0,08	0,32
Χρήσεις Γης – Δόμηση	4	0,1	0,4

Πηγή: ίδια επεξεργασία

Συνολική Βαθμολογία Σεναρίου Ήπιας Παρέμβασης: 3,81

Το σενάριο ήπιας παρέμβασης για τον Δήμο Χερσονήσου αποτελεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που στοχεύει στη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής, λαμβάνοντας υπόψη τις σύγχρονες απαιτήσεις της οικονομίας, της κοινωνίας και του περιβάλλοντος. Με συνολική βαθμολογία 3,81, το σενάριο αυτό ανταποκρίνεται με επιτυχία στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο Δήμος, προτείνοντας παρεμβάσεις που όχι μόνο επιδιώκουν τη βελτίωση της τρέχουσας κατάστασης αλλά και τη διαμόρφωση μιας μακροπρόθεσμης στρατηγικής ανάπτυξης.

Βιωσιμότητα και Οικονομική Ανάπτυξη: Το σενάριο δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην ισορροπημένη οικονομική ανάπτυξη, αποφεύγοντας την μονοκαλλιέργεια του τουρισμού που έχει κυριαρχήσει μέχρι σήμερα. Με την προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπως ο αγροτουρισμός και ο οικοτουρισμός, καθώς και τη στήριξη του πρωτογενούς και

δευτερογενούς τομέα, το σενάριο επιδιώκει να διαφοροποιήσει την οικονομική βάση της περιοχής. Αυτή η προσέγγιση αναμένεται να αυξήσει την ανθεκτικότητα της τοπικής οικονομίας, μειώνοντας την εξάρτηση από τον μαζικό τουρισμό και ενισχύοντας τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή τοπικών προϊόντων και στη μεταποίηση.

Κοινωνική Συνοχή και Ποιότητα Ζωής: Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις στοχεύουν επίσης στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων. Η ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών, όπως τα σχολεία, οι αθλητικές εγκαταστάσεις και οι χώροι αναψυχής, σε συνδυασμό με τις πολεοδομικές παρεμβάσεις και τις κυκλοφοριακές μελέτες, αναμένεται να βελτιώσουν σημαντικά τις συνθήκες διαβίωσης στον Δήμο Χερσονήσου. Επιπλέον, οι επεκτάσεις στους οικισμούς και η αναβάθμιση των βασικών υποδομών (ύδρευσης, αποχέτευσης, απορριμμάτων) θα συμβάλουν στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος που προάγει την κοινωνική ευημερία και την ισορροπημένη ανάπτυξη.

Προστασία και Διαχείριση του Περιβάλλοντος: Το σενάριο ήπιας παρέμβασης αναγνωρίζει την ανάγκη για προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, ενσωματώνοντας μέτρα που διασφαλίζουν τη διατήρηση των φυσικών πόρων και την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς. Οι προτεινόμενες περιοχές ειδικής προστασίας (ΠΕΠ) και οι ζώνες ελέγχου δόμησης (ΠΕΧ) αποτελούν βασικά εργαλεία για την αποφυγή συγκρούσεων χρήσεων γης και τη διατήρηση του τοπίου. Παράλληλα, οι δράσεις για την αναβάθμιση των υφιστάμενων τουριστικών μονάδων και η προώθηση οργανωμένων τουριστικών δραστηριοτήτων στοχεύουν στην εξυγίανση του παράκτιου μετώπου και στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την άναρχη τουριστική ανάπτυξη.

Ανθεκτικότητα και Προσαρμοστικότητα: Ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία του σεναρίου είναι η έμφαση στην ανθεκτικότητα και την προσαρμοστικότητα του Δήμου Χερσονήσου στις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής και των φυσικών καταστροφών. Με την ολοκλήρωση κρίσιμων μελετών και έργων που αφορούν την οριοθέτηση και διευθέτηση των ρεμάτων, την κατασκευή νέων υποδομών για την αντιμετώπιση των πλημμυρών και την ενίσχυση της πολιτικής προστασίας, το σενάριο επιδιώκει να μειώσει την ευπάθεια της περιοχής σε φαινόμενα που θα μπορούσαν να επιβαρύνουν σημαντικά την τοπική κοινωνία και οικονομία.

Ολιστική Προσέγγιση και Μακροπρόθεσμη Στρατηγική: Τέλος, το σενάριο ήπιας παρέμβασης ενσωματώνει μια ολιστική προσέγγιση που λαμβάνει υπόψη τόσο τις άμεσες ανάγκες όσο και τις μακροπρόθεσμες προκλήσεις του Δήμου Χερσονήσου. Οι προτάσεις για την αναβάθμιση των υποδομών, την προστασία των φυσικών πόρων, την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής διαμορφώνουν μια συνεκτική στρατηγική που έχει ως στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη του Δήμου, με σεβασμό στο περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά. Αυτή η προσέγγιση αναμένεται να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την ευημερία της τοπικής κοινωνίας, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής για τις μελλοντικές γενιές.

Με βάση τα παραπάνω, το σενάριο ήπιας παρέμβασης αποτελεί ένα βιώσιμο μοντέλο ανάπτυξης που προσαρμόζεται στις σύγχρονες ανάγκες και προκλήσεις, θέτοντας τις βάσεις για μια ολοκληρωμένη και ισορροπημένη ανάπτυξη του Δήμου Χερσονήσου.

A10.3.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΕΝΑΡΙΟΥ ΕΝΤΟΝΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Το σενάριο έντονης παρέμβασης προβλέπει συστηματικές και ολοκληρωμένες παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση των προκλήσεων και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων του Δήμου Χερσονήσου, όπως έχουν εντοπιστεί στην Ανάλυση SWOT. Στοχεύει στη μεγιστοποίηση των πλεονεκτημάτων και ευκαιριών, περιορίζοντας παράλληλα τις αδυναμίες και τις απειλές, μέσω της εφαρμογής των κατευθύνσεων του υπερκείμενου σχεδιασμού με έντονο στοιχείο την οικονομική ανάπτυξη και την ανάπτυξη των υποδομών. Παράλληλα, προτείνεται η αυστηροποίηση των όρων και περιορισμών δόμησης στις εκτός σχεδίου περιοχές.

1. Οικονομική Ανάπτυξη

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και διαφοροποίηση του οικονομικού μοντέλου (Στόχοι 8, 9).
- **Δείκτες:** Αύξηση ΑΕΠ, Νέες θέσεις εργασίας.
- **Ανάλυση:** Το σενάριο έντονης παρέμβασης επιδιώκει την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας μέσω της οργανωμένης ανάπτυξης του δευτερογενούς τομέα και την προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού στον ορεινό όγκο. Ωστόσο, ο αυστηρός περιορισμός της δόμησης στο παράκτιο μέτωπο και η απόσυρση υφιστάμενων τουριστικών μονάδων μπορεί να περιορίσουν βραχυπρόθεσμα τις δυνατότητες

αύξησης του ΑΕΠ. Παρά την προώθηση νέων μορφών ανάπτυξης, η απότομη μετάβαση ενδέχεται να προκαλέσει αναταραχές στην τοπική οικονομία.

- **Βαθμολογία Δεικτών:**
 - Αύξηση ΑΕΠ = 3
 - Νέες θέσεις εργασίας = 3
- **Μέση τιμή δεικτών:** 3
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,08):** $3 \times 0,08 = 0,24$

2. Κοινωνική Συνοχή

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Μείωση κοινωνικών ανισοτήτων, βελτίωση της ποιότητας ζωής (Στόχος 10, 11).
- **Δείκτες:** Μείωση ανεργίας, Κοινωνικές υποδομές.
- **Ανάλυση:** Οι παρεμβάσεις για την αναβάθμιση των οικισμών και των κοινωνικών υποδομών αναμένεται να βελτιώσουν τη συνοχή της τοπικής κοινωνίας. Ωστόσο, η αυστηρότερη ρύθμιση της δόμησης μπορεί να δημιουργήσει βραχυπρόθεσμα κοινωνικές ανισότητες, ιδίως εάν δεν συνοδευτεί από επαρκή κοινωνική στήριξη και ευκαιρίες απασχόλησης για τις ευάλωτες ομάδες.
- **Βαθμολογία Δεικτών:**
 - Μείωση ανεργίας = 3
 - Κοινωνικές υποδομές = 4
- **Μέση τιμή δεικτών:** 3,5
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,08):** $3,5 \times 0,08 = 0,28$

3. Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος (Στόχοι 14, 15).
- **Δείκτης:** Αναλογία οικολογικά προστατευόμενων περιοχών / ΧΣ.

- **Ανάλυση:** Το σενάριο έντονης παρέμβασης προτείνει αυστηρότερη προστασία των περιοχών ειδικής προστασίας (ΠΕΠ) και των περιοχών ελέγχου δόμησης (ΠΕΧ), με πλήρη απαγόρευση της δόμησης στις περιοχές αυτές. Αυτό αναμένεται να διασφαλίσει τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος, ωστόσο μπορεί να περιορίσει τις δυνατότητες ανάπτυξης σε κάποιες περιοχές.
- **Βαθμολογία Δείκτη:**
 - Αναλογία οικολογικά προστατευόμενων περιοχών / ΧΣ = 4
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,15):** $4 \times 0,15 = 0,60$

4. Ανθεκτικότητα και Προσαρμοστικότητα

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Βελτίωση ανθεκτικότητας σε φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές (Στόχοι 9, 13).
- **Δείκτης:** Αριθμός δράσεων προσαρμογής και μείωση ευπάθειας.
- **Ανάλυση:** Το σενάριο έντονης παρέμβασης περιλαμβάνει μέτρα για την αύξηση της ανθεκτικότητας στις φυσικές καταστροφές, με έμφαση στην προστασία του παράκτιου μετώπου και την αποτροπή νέων κατασκευών σε ευάλωτες περιοχές. Παρά την ενίσχυση της προσαρμοστικότητας, η αυστηρή εφαρμογή των περιορισμών μπορεί να προκαλέσει δυσκολίες στην υλοποίηση αναπτυξιακών έργων.
- **Βαθμολογία Δείκτη:**
 - Αριθμός δράσεων προσαρμογής και μείωση ευπάθειας = 3
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,08):** $3 \times 0,08 = 0,24$

5. Ενέργεια

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Προώθηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (Στόχος 7).
- **Δείκτες:** Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας / άτομο, % Παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ.
- **Ανάλυση:** Το σενάριο έντονης παρέμβασης ενθαρρύνει τη μεγαλύτερη αξιοποίηση των ΑΠΕ, με έμφαση στην αναβάθμιση των ενεργειακών υποδομών και τη βελτίωση

της ενεργειακής αποδοτικότητας. Παράλληλα, προτείνεται η αυστηρή ρύθμιση των ενεργειακών απαιτήσεων των νέων αναπτυξιακών έργων, με στόχο τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας.

- **Βαθμολογία Δεικτών:**
 - Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας / άτομο = 3
 - % Παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ = 4
- **Μέση τιμή δεικτών:** 3,5
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,05):** $3,5 \times 0,05 = 0,175$

6. Πρωτογενής Τομέας

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Ενίσχυση γεωργικής παραγωγής και ανάπτυξη αγροτικών επιχειρήσεων (Στόχος 2).
- **Δείκτης:** Έκταση περιοχών αγροτικής γης που δύναται να χαρακτηρισθούν ως ΠΕΠ.
- **Ανάλυση:** Το σενάριο έντονης παρέμβασης αυστηροποιεί την προστασία της γεωργικής γης και προβλέπει την ανάπτυξη νέων υποδομών για την ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα, ωστόσο η προτεραιότητα στη βιομηχανική ανάπτυξη μπορεί να περιορίσει τις διαθέσιμες εκτάσεις για γεωργική χρήση.
- **Βαθμολογία Δείκτη:**
 - Έκταση περιοχών αγροτικής γης που δύναται να χαρακτηρισθούν ως ΠΕΠ = 3
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,10):** $3 \times 0,10 = 0,30$

7. Δευτερογενής Τομέας

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Ανάπτυξη βιομηχανικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων (Στόχος 9).
- **Δείκτης:** Έκταση περιοχών με χρήσεις δευτερογενούς τομέα που δύναται να χαρακτηρισθούν ως ΠΕΔ.
- **Ανάλυση:** Το σενάριο έντονης παρέμβασης περιλαμβάνει τη δημιουργία νέων βιομηχανικών ζωνών και την αύξηση των υποδοχέων μεταποιητικής δραστηριότητας, με στόχο την ενίσχυση του δευτερογενούς τομέα. Αυτό αναμένεται να αυξήσει τις

οικονομικές δυνατότητες της περιοχής και να προσελκύσει νέες επενδύσεις, αλλά μπορεί να επιφέρει περιβαλλοντικές επιπτώσεις αν δεν ελεγχθούν σωστά οι δραστηριότητες.

Βαθμολογία Δείκτη:

- Έκταση περιοχών με χρήσεις δευτερογενούς τομέα που δύναται να χαρακτηρισθούν ως ΠΕΔ = 4

Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,05): $4 \times 0,05 = 0,20$

8. Τριτογενής Τομέας – Τουριστική Ανάπτυξη

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Ενίσχυση της ποιότητας του τουρισμού και διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος (Στόχος 8, 11).
- **Δείκτες:** Αριθμός κλινών x 100 / ΠΛΒ, Αριθμός εκπαιδευτικών / ερευνητικών δομών.
- **Ανάλυση:** Το σενάριο έντονης παρέμβασης προβλέπει την αυστηροποίηση των όρων δόμησης και τη μείωση των τουριστικών κλινών στις παράκτιες περιοχές, προωθώντας παράλληλα την ανάπτυξη οργανωμένων τουριστικών μονάδων στον ορεινό όγκο. Αυτή η προσέγγιση αναμένεται να βελτιώσει την ποιότητα του τουριστικού προϊόντος και να μειώσει τις πιέσεις στο παράκτιο μέτωπο, ωστόσο μπορεί να περιορίσει την τουριστική προσφορά στις πιο ελκυστικές παράκτιες περιοχές.
- **Βαθμολογία Δεικτών:**
 - Αριθμός κλινών x 100 / ΠΛΒ = 2
 - Αριθμός εκπαιδευτικών / ερευνητικών δομών = 3
- **Μέση τιμή δεικτών:** 2,5
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,10):** $2,5 \times 0,10 = 0,25$

9. Πολιτιστική Κληρονομιά

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς (Στόχοι 4, 8, 11).

- **Δείκτες:** Αριθμός σημείων πολιτιστικού ενδιαφέροντος ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο, Έκταση προστατευόμενων περιοχών αρχαιολογικού ενδιαφέροντος.
- **Ανάλυση:** Το σενάριο έντονης παρέμβασης προβλέπει αυστηρότερους όρους για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, με στόχο τη διασφάλιση της ακεραιότητας και της αυθεντικότητας των πολιτιστικών μνημείων και τοπίων. Ωστόσο, οι περιορισμοί στη δόμηση και οι αυστηροί όροι μπορεί να περιορίσουν τις δυνατότητες ανάπτυξης σε περιοχές με πολιτιστικό ενδιαφέρον.
- **Βαθμολογία Δεικτών:**
 - Αριθμός σημείων πολιτιστικού ενδιαφέροντος ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο = 4
 - Έκταση προστατευόμενων περιοχών αρχαιολογικού ενδιαφέροντος = 4
- **Μέση τιμή δεικτών:** 4
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,05):** $4 \times 0,05 = 0,20$

10. Βιώσιμη Μετακίνηση

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Βελτίωση των βιώσιμων μορφών μετακίνησης και κυκλοφορίας (Στόχος 11).
- **Δείκτες:** Συνολικό πλήθος επιβατικών οχημάτων/κάτοικο, Βαθμός υλοποίησης ΣΒΑΚ και ΣΦΗΟ.
- **Ανάλυση:** Το σενάριο έντονης παρέμβασης περιλαμβάνει αυστηρότερες κυκλοφοριακές ρυθμίσεις και την προώθηση βιώσιμων μορφών μετακίνησης, με έμφαση στη μείωση της χρήσης ιδιωτικών οχημάτων. Η εφαρμογή αυτών των μέτρων αναμένεται να βελτιώσει την κυκλοφορία και να μειώσει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, ωστόσο η αυστηρότητα των μέτρων μπορεί να προκαλέσει αντιδράσεις από την τοπική κοινωνία.
- **Βαθμολογία Δεικτών:**
 - Συνολικό πλήθος επιβατικών οχημάτων / κάτοικο = 3
 - Βαθμός υλοποίησης ΣΒΑΚ και ΣΦΗΟ = 3

- Μέση τιμή δεικτών: 3
- Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας **0,08**): $3 \times 0,08 = 0,24$

11. Υποδομές Ύδρευσης, Αποχέτευσης & Διαχείρισης Απορριμμάτων

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Ολοκλήρωση και αναβάθμιση υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης (Στόχοι 6, 9, 12).
- **Δείκτες:** Ετήσια παραγωγή νερού / ετήσια κατανάλωση, Ποσοστό κάλυψης αποχέτευσης, Βαθμός υλοποίησης κατευθύνσεων και μέτρων του ΠΕΣΔΑ και άλλων σχετικών στρατηγικών σχεδίων.
- **Ανάλυση:** Το σενάριο έντονης παρέμβασης προτείνει την ταχεία αναβάθμιση των υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης, καθώς και την ενίσχυση των δράσεων διαχείρισης απορριμμάτων. Παράλληλα, ενισχύεται η χρήση τεχνολογιών εξοικονόμησης νερού και ενέργειας. Η υλοποίηση αυτών των έργων αναμένεται να βελτιώσει σημαντικά τις υποδομές της περιοχής, αλλά ενδέχεται να απαιτήσει υψηλό οικονομικό και χρονικό κόστος.
- **Βαθμολογία Δεικτών:**
 - Ετήσια παραγωγή νερού / ετήσια κατανάλωση = 3
 - Ποσοστό κάλυψης αποχέτευσης = 3
 - Βαθμός υλοποίησης κατευθύνσεων και μέτρων του ΠΕΣΔΑ και άλλων σχετικών στρατηγικών σχεδίων = 3
- Μέση τιμή δεικτών: 3
- Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας **0,08**): $3 \times 0,08 = 0,24$

12. Χρήσεις Γης – Δόμηση

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης:** Έλεγχος της αυθαίρετης δόμησης και ορθολογική ανάπτυξη (Στόχος 11).
- **Δείκτες:** Συνολική υφιστάμενη δομημένη επιφάνεια / κάτοικο, Επιφάνεια επεκτάσεων σύμφωνα με τα πολεοδομικά σταθερότυπα.

- **Ανάλυση:** Το σενάριο έντονης παρέμβασης προβλέπει αυστηρότερους όρους δόμησης και περιορισμούς στις εκτός σχεδίου περιοχές, με στόχο τη μείωση της αυθαίρετης δόμησης και την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος. Παράλληλα, προτείνεται η οργανωμένη πολεοδόμηση των οικισμών για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής. Αν και τα μέτρα αυτά ενισχύουν τον έλεγχο των χρήσεων γης, μπορεί να περιορίσουν τις δυνατότητες ανάπτυξης σε κάποιες περιοχές.
- **Βαθμολογία Δεικτών:**
 - Συνολική δομημένη επιφάνεια / κάτοικο = 3
 - Επιφάνεια επεκτάσεων σύμφωνα με τα πολεοδομικά σταθερότυπα = 3
- **Μέση τιμή δεικτών:** 3
- **Τιμή Κριτηρίου (συντελεστής βαρύτητας 0,10):** $3 \times 0,10 = 0,30$

Η στρατηγική του σεναρίου επικεντρώνεται στην επίτευξη μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας και ανθεκτικότητας, με έμφαση στη μείωση των περιβαλλοντικών πιέσεων και την προώθηση της οργανωμένης ανάπτυξης με έναν όμως ποιο έντονο και παρεμβατικό τρόπο. Άλλωστε, η εφαρμογή των αυστηρών μέτρων και περιορισμών μπορεί να δημιουργήσει αντιδράσεις από την τοπική κοινωνία και να απαιτήσει σημαντικές προσαρμογές στις υφιστάμενες δραστηριότητες και πρακτικές. Σε γενικές γραμμές, το σενάριο έντονης παρέμβασης επιδιώκει να αντιμετωπίσει τις αδυναμίες της υφιστάμενης κατάστασης και να εκμεταλλευτεί τις ευκαιρίες που προσφέρει η περιοχή, ενισχύοντας την ανθεκτικότητα και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Πίνακας 4 Συνολική βαθμολογία Σεναρίου Έντονης παρέμβασης

Μέση Τιμή Δεικτών	Μέση Τιμή Δεικτών	Συντελεστής Βαρύτητας	Τιμή Κριτηρίου
Οικονομική Ανάπτυξη	3	0,08	0,24
Κοινωνική Συνοχή	3,5	0,08	0,28
Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος	4	0,15	0,6
Ανθεκτικότητα & Προσαρμοστικότητα	3	0,08	0,24
Ενέργεια	3,5	0,05	0,175
Πρωτογενής Τομέας	3	0,1	0,3
Δευτερογενής Τομέας	4	0,05	0,2
Τριτογενής Τομέας – Τουριστική Ανάπτυξη	2,5	0,1	0,25
Πολιτιστική Κληρονομιά	4	0,05	0,2
Βιώσιμη Μετακίνηση	3	0,08	0,24
Υποδομές Ύδρευσης, Αποχέτευσης & Διαχείρισης Απορριμμάτων	3	0,08	0,24
Χρήσεις Γης – Δόμηση	3	0,1	0,3

Πηγή: ίδια επεξεργασία

Συνολική Βαθμολογία Σεναρίου Έντονης Παρέμβασης: 3,27

A10.3.4 ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΕΝΑΡΙΟΥ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ

Μετά την αξιολόγηση των σεναρίων μηδενικής, ήπιας και έντονης παρέμβασης, είναι απαραίτητο να επιλεγεί το σενάριο που ανταποκρίνεται καλύτερα στους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης και της βελτίωσης της ποιότητας ζωής των κατοίκων του Δήμου Χερσονήσου. Η επιλογή αυτή βασίζεται στην ανάλυση των κριτηρίων, δεικτών και δυνατοτήτων που προσφέρει κάθε σενάριο, καθώς και στην ισορροπία μεταξύ των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Οικονομική Ανάπτυξη:

- **Σημασία:** Η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και η αύξηση του ΑΕΠ είναι ζωτικής σημασίας για την ευημερία του Δήμου Χερσονήσου.

- **Ανάλυση:** Το σενάριο ήπιας παρέμβασης προβλέπει ισορροπημένη ανάπτυξη στους τρεις παραγωγικούς τομείς (πρωτογενή, δευτερογενή, τριτογενή), προωθώντας την οικονομική σταθερότητα και βιωσιμότητα. Εστιάζει στην ενίσχυση του τουρισμού μέσω της διαφοροποίησης των μορφών τουρισμού, όπως ο οικοτουρισμός και ο αγροτουρισμός, σε συνδυασμό με τη σύνδεση του τουρισμού με τον πρωτογενή τομέα και τον πολιτισμό. Αντίθετα, το σενάριο έντονης παρέμβασης, αν και προτείνει δυναμικές ενέργειες στον τουρισμό και την ενέργεια, μπορεί να οδηγήσει σε οικονομικές ανισορροπίες λόγω της υπερβολικής έμφασης στον τουρισμό και τις ΑΠΕ.

Κοινωνική Συνοχή:

- **Σημασία:** Η κάλυψη βασικών αναγκών εκπαίδευσης, υγείας και η μείωση της ανεργίας είναι απαραίτητες για την κοινωνική συνοχή.
- **Ανάλυση:** Το σενάριο ήπιας παρέμβασης περιλαμβάνει μέτρα που ενισχύουν τις κοινωνικές υποδομές και προωθούν την κοινωνική συνοχή μέσω της βελτίωσης των υπηρεσιών και της παροχής θέσεων εργασίας. Αντιμετωπίζει τις κοινωνικές ανισότητες με στόχο την ενίσχυση της τοπικής κοινωνίας. Το σενάριο έντονης παρέμβασης, από την άλλη πλευρά, μπορεί να προκαλέσει κοινωνικές εντάσεις λόγω των αυστηρών περιορισμών στη δόμηση και των εντατικών μέτρων ανάπτυξης.

Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος:

- **Σημασία:** Η προστασία και ανάδειξη των φυσικών πόρων είναι καίρια για τη βιώσιμη ανάπτυξη του Δήμου.
- **Ανάλυση:** Το σενάριο ήπιας παρέμβασης εξασφαλίζει την προστασία του περιβάλλοντος μέσω της προώθησης ήπιων αναπτυξιακών δράσεων που διατηρούν την ισορροπία με την τοπική οικονομία. Προτείνει μέτρα όπως η προστασία της γεωργικής γης και του παραλιακού μετώπου, καθώς και η ανάδειξη των φυσικών και πολιτιστικών πόρων. Το σενάριο έντονης παρέμβασης, ενώ περιλαμβάνει αυστηρότερα μέτρα προστασίας, μπορεί να περιορίσει την αναπτυξιακή δυναμική σε άλλους τομείς.

Ανθεκτικότητα και Προσαρμοστικότητα:

- **Σημασία:** Η ανθεκτικότητα σε φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές είναι ουσιαστική για την ασφάλεια και την ευημερία των κατοίκων.
- **Ανάλυση:** Το σενάριο ήπιας παρέμβασης προτείνει μέτρα που ενισχύουν την ανθεκτικότητα της περιοχής μέσω της βελτίωσης των υποδομών και της ενίσχυσης της διαχείρισης των φυσικών πόρων. Περιλαμβάνει επίσης δράσεις που προάγουν την κλιματική ουδετερότητα με ρεαλιστικές προσεγγίσεις. Το σενάριο έντονης παρέμβασης, ενώ προτείνει ισχυρά μέτρα προστασίας, απαιτεί μεγαλύτερες επενδύσεις και ενδέχεται να είναι δυσκολότερο στην εφαρμογή του.

Ενέργεια:

- **Σημασία:** Η προώθηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και η βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας είναι καίριας σημασίας για την επίτευξη των στόχων κλιματικής ουδετερότητας.
- **Ανάλυση:** Το σενάριο ήπιας παρέμβασης προωθεί την ενσωμάτωση των ΑΠΕ με τρόπο που διατηρεί την ισορροπία με την τοπική οικονομία και την κοινωνία. Αντίθετα, το σενάριο έντονης παρέμβασης δίνει υπερβολική έμφαση στις ΑΠΕ, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε συγκρούσεις συμφερόντων και κοινωνικές εντάσεις.

Πρωτογενής Τομέας:

- **Σημασία:** Η ενίσχυση της γεωργικής παραγωγής και η ανάπτυξη αγροτικών επιχειρήσεων είναι κρίσιμες για τη βιωσιμότητα και τη διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας.
- **Ανάλυση:** Το σενάριο ήπιας παρέμβασης προωθεί την προστασία και ανάδειξη της γεωργικής γης, διασυνδέοντας τον πρωτογενή τομέα με τον τουρισμό και προωθώντας τη δημιουργία υποδομών όπως φάρμες και πολιτιστικά κέντρα. Το σενάριο έντονης παρέμβασης, ωστόσο, ενδέχεται να επιβάλει αυστηρότερους περιορισμούς που θα μπορούσαν να περιορίσουν την ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα.

Δευτερογενής Τομέας:

- **Σημασία:** Η ανάπτυξη βιομηχανικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων είναι απαραίτητη για την οικονομική διαφοροποίηση και τη βιωσιμότητα της περιοχής.
- **Ανάλυση:** Το σενάριο ήπιας παρέμβασης προτείνει την ορθολογική χωροθέτηση της μεταποιητικής δραστηριότητας, ενώ ενισχύει την τοπική παραγωγή μέσω της ανάπτυξης επιχειρηματικών πρωτοβουλιών. Το σενάριο έντονης παρέμβασης, αν και προτείνει τη δημιουργία περισσότερων επιχειρηματικών πάρκων, ενδέχεται να απαιτεί μεγάλες επενδύσεις που θα μπορούσαν να ασκήσουν πίεση στην τοπική οικονομία.

Τριτογενής Τομέας – Τουριστική Ανάπτυξη:

- **Σημασία:** Η βιώσιμη ανάπτυξη του τουρισμού και η προώθηση ειδικών μορφών τουρισμού είναι καίριας σημασίας για την οικονομία του Δήμου Χερσονήσου.
- **Ανάλυση:** Το σενάριο ήπιας παρέμβασης ενισχύει τον τουρισμό με έμφαση στη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος και την εξυγίανση του παράκτιου μετώπου. Περιλαμβάνει μέτρα όπως η προώθηση του αγροτουρισμού και του οικοτουρισμού, ενώ αποφεύγει την υπερβολική συγκέντρωση τουριστικών μονάδων. Το σενάριο έντονης παρέμβασης, ωστόσο, μπορεί να οδηγήσει σε υπερτουρισμό και περιβαλλοντική φθορά λόγω των επιθετικών μέτρων ανάπτυξης.

Πολιτιστική Κληρονομιά:

- **Σημασία:** Η προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς είναι απαραίτητες για τη διατήρηση της ταυτότητας και της ιστορικής κληρονομιάς του Δήμου.
- **Ανάλυση:** Το σενάριο ήπιας παρέμβασης προωθεί την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς με μέτρα που ενισχύουν τον πολιτιστικό τουρισμό, όπως η ανάδειξη ιστορικών και αρχαιολογικών χώρων και η δημιουργία πολιτιστικών πάρκων. Προωθεί επίσης την αρμονική ένταξη των πολιτιστικών δραστηριοτήτων στον ευρύτερο πολεοδομικό σχεδιασμό, διατηρώντας την πολιτιστική ταυτότητα της περιοχής. Από την άλλη πλευρά, το σενάριο έντονης παρέμβασης περιλαμβάνει αυστηρότερους κανόνες προστασίας, οι οποίοι, ενώ προστατεύουν την κληρονομιά, μπορεί να περιορίσουν την ανάπτυξη σε άλλους τομείς.

Βιώσιμη Μετακίνηση:

- **Σημασία:** Η βελτίωση των βιώσιμων μορφών μετακίνησης είναι σημαντική για την ποιότητα ζωής των κατοίκων και τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.
- **Ανάλυση:** Το σενάριο ήπιας παρέμβασης περιλαμβάνει μέτρα για την προώθηση της βιώσιμης μετακίνησης, όπως η εφαρμογή του Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ), που περιλαμβάνει την ανάπτυξη πεζοδρόμων, την προώθηση της ηλεκτροκίνησης και τη βελτίωση των υποδομών μεταφορών με στόχο την αποσυμφόρηση της κυκλοφορίας και την ενίσχυση της προσβασιμότητας. Το σενάριο έντονης παρέμβασης μπορεί να περιλαμβάνει πιο φιλόδοξα έργα υποδομής, αλλά αυτό ενδέχεται να αυξήσει την κυκλοφοριακή συμφόρηση λόγω της αυστηρής προσέγγισης στην οικιστική ανάπτυξη.

Υποδομές Ύδρευσης, Αποχέτευσης & Διαχείρισης Απορριμμάτων:

- **Σημασία:** Η αναβάθμιση των υποδομών ύδρευσης, αποχέτευσης και διαχείρισης απορριμμάτων είναι κρίσιμη για τη δημόσια υγεία και την ποιότητα ζωής.
- **Ανάλυση:** Το σενάριο ήπιας παρέμβασης προτείνει ρεαλιστικά μέτρα για την αναβάθμιση αυτών των υποδομών, με έμφαση στη βελτίωση των υφιστάμενων συστημάτων και την επέκταση σε περιοχές που παρουσιάζουν ελλείψεις. Περιλαμβάνει την κατασκευή νέων εγκαταστάσεων, την αναβάθμιση των Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) και την προώθηση της ανακύκλωσης. Το σενάριο έντονης παρέμβασης, αν και πιο φιλόδοξο, απαιτεί μεγάλες επενδύσεις και ενδέχεται να προκαλέσει πιέσεις στις υφιστάμενες υποδομές λόγω της ανάγκης για ταχεία υλοποίηση.

Χρήσεις Γης – Δόμηση:

- **Σημασία:** Ο έλεγχος της αυθαίρετης δόμησης και η ορθολογική ανάπτυξη είναι κρίσιμα για τη βιώσιμη ανάπτυξη του Δήμου Χερσονήσου.
- **Ανάλυση:** Το σενάριο ήπιας παρέμβασης προτείνει μέτρα που ενισχύουν τον πολεοδομικό σχεδιασμό, προωθώντας την ισόρροπη ανάπτυξη των οικισμών και τον περιορισμό της αυθαίρετης δόμησης. Περιλαμβάνει την πολεοδόμηση περιοχών, τη δημιουργία Ζωνών Υποδοχής Συντελεστή Δόμησης (ΖΥΣ) και την προστασία των

παράκτιων περιοχών από την υπερβολική δόμηση. Το σενάριο έντονης παρέμβασης, με αυστηρότερες ρυθμίσεις δόμησης, μπορεί να περιορίσει την ανάπτυξη, ιδίως σε περιοχές με υψηλή ζήτηση για τουριστικές και οικιστικές δραστηριότητες.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Με βάση την ανάλυση των κριτηρίων και δεικτών, προτείνεται η επιλογή του σεναρίου ήπιας παρέμβασης ως το καταλληλότερο για το Δήμο Χερσονήσου. Το σενάριο αυτό διασφαλίζει την ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη του Δήμου, προστατεύοντας ταυτόχρονα το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον και ενισχύοντας την τοπική οικονομία και την ποιότητα ζωής των κατοίκων. Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις είναι μετριοπαθείς και ρεαλιστικές, καθιστώντας το σενάριο πιο εφαρμόσιμο και αποδεκτό από την τοπική κοινωνία.

Το σενάριο έντονης παρέμβασης, αν και παρουσιάζει ορισμένα θετικά στοιχεία, ενέχει σημαντικούς κινδύνους και προκλήσεις. Οι αυστηροί περιορισμοί δόμησης, οι μεγάλες επενδυτικές απαιτήσεις και η έμφαση σε συγκεκριμένους τομείς μπορεί να οδηγήσουν σε κοινωνικές και οικονομικές εντάσεις, καθώς και να περιορίσουν την ανάπτυξη σε κρίσιμους τομείς.

Επιλέγοντας το σενάριο ήπιας παρέμβασης, ο Δήμος Χερσονήσου θα μπορέσει να επιτύχει τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης, εξασφαλίζοντας τη μακροπρόθεσμη ευημερία των κατοίκων και τη διατήρηση των φυσικών και πολιτιστικών του πόρων. Το σενάριο αυτό προσφέρει μια ρεαλιστική και βιώσιμη προσέγγιση που ενσωματώνει τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης και ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τις δυνατότητες της τοπικής κοινωνίας.

Ειδικότερα, το σενάριο ήπιας παρέμβασης επιτυγχάνει:

1. Ισορροπημένη Οικονομική Ανάπτυξη:

- Προωθεί την ανάπτυξη σε όλους τους παραγωγικούς τομείς, δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας και ενισχύοντας την τοπική οικονομία.
- Διασφαλίζει τη βιωσιμότητα και την ανταγωνιστικότητα της τοπικής οικονομίας μέσω της προώθησης ειδικών μορφών τουρισμού και της ενίσχυσης των τοπικών αγροτικών προϊόντων.

2. Κοινωνική Συνοχή:

- Βελτιώνει τις κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες, καλύπτοντας τις βασικές ανάγκες εκπαίδευσης, υγείας και κοινωνικής πρόνοιας.
- Αντιμετωπίζει τις κοινωνικές ανισότητες και προάγει την κοινωνική συνοχή μέσω της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας και της ενίσχυσης της κοινωνικής προστασίας.

3. Προστασία και Ανάδειξη του Περιβάλλοντος:

- Προστατεύει και αναδεικνύει τους φυσικούς πόρους και το περιβάλλον, με σεβασμό στις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας και του οικοσυστήματος.
- Ενσωματώνει πρακτικές αειφορικής διαχείρισης των φυσικών πόρων και προωθεί τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε ισορροπία με την τοπική ανάπτυξη.

4. Ανθεκτικότητα και Προσαρμοστικότητα:

- Ενισχύει την ανθεκτικότητα της περιοχής σε φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές μέσω στοχευμένων δράσεων προσαρμογής και μείωσης της ευπάθειας.
- Προωθεί την κλιματική ουδετερότητα με ρεαλιστικές δράσεις που λαμβάνουν υπόψη τις τοπικές συνθήκες και δυνατότητες.

5. Βιώσιμη Χρήση Γης και Πολεοδομικό Σχεδιασμό:

- Προωθεί τον ορθολογικό σχεδιασμό χρήσεων γης και τη ρύθμιση της δόμησης, αντιμετωπίζοντας το πρόβλημα της αυθαίρετης δόμησης και διασφαλίζοντας τη βιώσιμη ανάπτυξη των οικισμών.
- Ενσωματώνει σύγχρονες πολεοδομικές πρακτικές και αρχές που ανταποκρίνονται στις ανάγκες

Α10.4 ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΣΕ ΟΡΙΖΟΝΤΑ 5ΕΤΙΑΣ ΚΑΙ 15ΕΤΙΑΣ

Σύμφωνα με τα Πολεοδομικά Πρότυπα (ΦΕΚ 200Δ/2024) για την εκτίμηση/πρόβλεψη του «Πληθυσμού Σχεδιασμού» (ΠΛΣ) κατά τον χρόνο- στόχο του πολεοδομικού σχεδιασμού (δηλαδή για μία 5ετία έως 20ετία), αναζητούνται και αξιοποιούνται με συνδυαστικό τρόπο αξιόπιστα δεδομένα επίσημων πηγών όπως της ΕΛΣΑΤ, της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (EUROSTAT), αναγνωρισμένων ερευνητικών κέντρων της χώρας. Σε περίπτωση που τα παραπάνω στοιχεία κρίνονται ανεπαρκή, ή μη κατάλληλα, και μετά από σχετική τεκμηρίωση του μελετητή, εφαρμόζεται η μέθοδος του «μέσου ετήσιου ρυθμού μεταβολής του πληθυσμού», με βάση την παρακάτω σχέση:

$$P_{t+n} = P_t(1+r)^n$$

όπου « P_t » είναι ο ΠΛΒ κατά τη χρονική στιγμή « t » της έναρξης του πολεοδομικού σχεδιασμού, « n » είναι ο αριθμός των ετών που αντιστοιχούν στον χρόνο-στόχο του πολεοδομικού σχεδιασμού (δηλαδή κατά περίπτωση έως 20 έτη), « P_{t+n} » είναι ο ΠΛΣ κατά τον χρόνο-στόχο του πολεοδομικού σχεδιασμού, και « r » είναι ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής του ΠΠΛ (θετικός ή αρνητικός) κατά τη δεκαετία που έχει προηγηθεί από τη χρονική στιγμή έναρξης του πολεοδομικού σχεδιασμού.

Στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης ανάλυσης του ΤΠΣ για το Δήμο Χερσονήσου, τα διαθέσιμα πληθυσμιακά δεδομένα είναι αυτά της πρόσφατης απογραφής μόνιμου πληθυσμού για το 2021. Επιπρόσθετα στο κεφάλαιο Α2 της ανάλυσης, αξιοποιώντας τη προτεινόμενη μεθοδολογία των πολεοδομικών προτύπων για το Πληθυσμό Βάσης (ΠΛΒ) έγινε η εκτίμηση του μέσω τόσο στοιχείων προβολής του ΠΠΛ για το 2011 όσο και μέσω ενεργειακών καταναλώσεων από στοιχεία του ΔΕΔΔΗΕ. Τα διαθέσιμα δε στοιχεία άλλων έγκριτων φορέων για πληθυσμιακές μεταβολές (π.χ. Eurostat) δεν είναι διαθέσιμα σε επίπεδο χαμηλότερο από αυτό της Περιφέρειας¹⁰. Ως εκ τούτου για το παρόν κεφάλαιο των υποθέσεων πραγματικών μεγεθών αξιοποιείται η μέθοδος του μέσου ετήσιου ρυθμού μεταβολής του πληθυσμού.

¹⁰ <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?oldid=497115>

Πίνακας 5: Πληθυσμιακά μεγέθη Δήμου Χερσονήσου σε οριζόντια 5ετία και 15ετία

ΔΗΜΟΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2021	Μ.Ε.Ρ.Μ. (r) 2011-2021	ΠΛΒ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΒΑΣΗΣ 2028	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΒΑΣΗΣ 2038
Δ.Ε. ΓΟΥΒΩΝ	10.731	12.095	1,20%	15.374	16.479	19.210
Δ.Κ. Ανωπόλεως	3.604	3.875	0,73%	4.926	5.122	5.567
Γούρναι,αι	1.628	1.877	1,43%	2.386	2.562	2.954
Ανώπολις,η	218	265	1,97%	337	371	451
Μονή Αγίου Ιωάννου Θεολόγου,η	3	0	-	0	0	0
Χάνιον του Κοκκίνη,το	1.755	1.733	-0,13%	2.203	2.189	2.162
Δ.Κ. Γουβών	3.031	3.487	1,41%	4.432	4.818	5.771
Γούβαι,αι	539	633	1,62%	805	872	1.024
Αγία Πελαγία,η	108	49	-7,60%	62	42	19
Καλιβομούρης,ο	29	18	-4,66%	23	18	11
Κάτω Γούβαι,αι	2.153	2.630	2,02%	3.343	3.695	4.513
Πελεκητά,τα	140	73	-6,30%	93	67	35
Σκοτεινόν,το	62	84	3,08%	107	124	168
Δ.Κ. Ελαίας	1.936	2.309	1,78%	2.935	3.225	3.942
Ελαία,η	884	929	0,50%	1.181	1.211	1.272
Άγιος Ρωμανός,ο	112	114	0,18%	145	146	149
Δία,η (νησίς)	0	0	-	0	0	0
Καρτερός,ο	810	1.106	3,16%	1.406	1.643	2.243
Σταυρωμένο,το	130	160	2,10%	203	226	278
Δ.Κ. Επάνω Βαθείας	224	285	2,44%	362	414	552
Επάνω Βάθεια,η	151	168	1,07%	214	225	251
Άγιος Ιωάννης,ο	73	117	4,83%	149	188	302
Δ.Κ. Καλού Χωρίου	290	214	-2,99%	272	234	172
Καλόν Χωρίον,το	290	214	-2,99%	272	234	172
Δ.Κ. Κάτω Βαθείας	1.357	1.582	1,55%	2.011	2.188	2.623
Κάτω Βάθεια,η	86	56	-4,20%	71	57	37
Βαθειανός Κάμπος,ο	946	1.080	1,33%	1.373	1.467	1.675
Βραχόκηπος,ο	325	446	3,22%	567	664	911
Δ.Κ. Κόξαρης	199	220	1,01%	280	294	327
Κόξαρη,η	178	201	1,22%	255	271	307
Άγιος Γεώργιος,ο	21	19	-1,00%	24	23	21
Δ.Κ. Χαράσου	90	123	3,17%	156	184	255
Χαρασόν,το	50	62	2,17%	79	88	109
Βορός,ο	40	61	4,31%	78	96	146

ΔΗΜΟΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2021	Μ.Ε.Ρ.Μ. (r) 2011-2021	ΠΛΒ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΒΑΣΗΣ 2028	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΒΑΣΗΣ 2038
Δ.Ε. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ	2.291	2.291	0,00%	2.028	2.076	2.510
Δ.Κ. Επισκοπής	1.209	1.214	0,04%	1.075	1.102	1.432
Επισκοπή,η	962	933	-0,31%	826	813	789
Κακόπετρα,η	13	7	-6,00%	6	5	2
Σκόπελα,τα	41	39	-0,50%	35	34	32
Σταμνοί,οι	191	218	1,33%	193	206	235
Χοχλακιάί,αι	2	17	23,86%	15	44	373
Δ.Κ. Αϊτανίων	280	211	-2,79%	187	162	122
Αϊτάνια,τα	280	211	-2,79%	187	162	122
Δ.Κ. Γαλίφας	122	200	5,07%	177	227	372
Γαλίφα,η	122	200	5,07%	177	227	372
Δ.Κ. Καινούργιου Χωρίου	206	234	1,28%	207	221	252
Καινούργιον Χωρίον,το	109	130	1,78%	115	126	150
Γάλιπε,η	97	104	0,70%	92	95	102
Δ.Κ. Σγουροκεφαλίου	474	432	-0,92%	382	365	333
Σγουροκεφάλιον,το	474	432	-0,92%	382	365	333
Δ.Ε. ΜΑΛΙΩΝ	5.433	5.501	0,12%	11.839	11.954	12.268
Δ.Κ. Μαλίων	3.224	3.522	0,89%	7.580	7.922	8.655
Μάλια,τα	3.224	3.522	0,89%	7.580	7.922	8.655
Δ.Κ. Κρασίου	147	136	-0,77%	293	282	260
Κράσιον,το	147	136	-0,77%	293	282	260
Δ.Κ. Μοχού	2.062	1.843	-1,12%	3.966	3.750	3.353
Μοχός,ο	825	751	-0,94%	1.616	1.542	1.404
Σταλίσ,η	1.237	1.092	-1,24%	2.350	2.208	1.949
Δ.Ε. ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	8.262	7.333	-1,19%	24.320	23.227	21.775
Δ.Κ. Λιμένος Χερσονήσου	3.815	3.270	-1,53%	10.845	10.077	8.813
Λιμνή Χερσονήσου,ο	2.968	2.469	-1,82%	8.188	7.468	6.213
Ανισσαράς,ο	191	164	-1,51%	544	504	433
Δράπανος,η	13	28	7,97%	93	136	294
Κουτουλουφάριον,το	357	356	-0,03%	1.181	1.179	1.176
Πισκοπιανόν,το	286	253	-1,22%	839	789	698
Δ.Κ. Αβδού	357	238	-3,97%	789	644	430
Αβδού,το	357	238	-3,97%	789	644	430
Δ.Κ. Γωνιών Πεδιάδος	401	406	0,12%	1.347	1.355	1.372

ΔΗΜΟΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2021	Μ.Ε.Ρ.Μ. (r) 2011-2021	ΠΛΒ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΒΑΣΗΣ 2028	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΒΑΣΗΣ 2038
Γωνία,αι	401	406	0,12%	1.347	1.355	1.372
Δ.Κ. Κεράς	110	86	-2,43%	285	255	208
Κερά,η	19	17	-1,11%	56	53	48
Άνω Κερά,η	65	55	-1,66%	182	168	142
Μονή Καρδιωτίσσης,η	26	14	-6,00%	46	34	18
Δ.Κ. Ποταμιών	414	348	-1,72%	1.154	1.118	1.049
Ποταμαί,αι	371	348	-0,64%	1.154	1.118	1.049
Σφενδύλιον,το	43	0	-	0	0	0
Δ.Κ. Χερσονήσου	3.165	2.985	-0,58%	9.900	9.778	9.904
Χερσόνησος,η	1.115	1.301	1,55%	4.315	4.661	5.438
Άγιος Ιωάννης,ο	230	155	-3,87%	514	422	284
Αγκισαράς,ο	100	74	-2,97%	245	211	156
Αγριανά,τα	346	287	-1,85%	952	867	719
Ανάληψις,η	1.343	1.107	-1,91%	3.671	3.333	2.747
Αποσελέμης,ο	11	22	7,18%	73	103	206
Χατζανά,τα	20	39	6,91%	129	181	352
ΔΗΜΟΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	26.717	27.220	0,19%	53.561	53.737	55.763

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία